

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

**Popis turistických cest v regionu „Česká Kanada“
(turistické cesty pěší, cyklistické, lyžařské a vodácké)**

Šárka Kortanová

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

České Budějovice, 2011

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

.....

podpis

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat doc. RNDr. Janu Kubešovi, CSc., vedoucímu této diplomové práce za neocenitelnou a nezištnou pomoc, cenné rady a připomínky při vypracování této práce. Dále děkuji svým rodičům za jejich podporu v těžkých chvílích v rámci studia. Též bych chtěla poděkovat všem svým blízkým, kteří se mnou trasy z diplomové práce objížďeli a poznávali.

Anotace:

Kortanová, Š. (2011): Popis turistických cest v regionu „Česká Kanada“ (turistické cesty pěší, cyklistické, lyžařské a vodácké). Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 152 str.

Klíčová slova: pěší, cyklistické, lyžařské a jezdecké trasy; fyzicko-geografická stránka, sociálně-geografická stránka, popis turistických tras, slovník místopisných pojmů.

Tato diplomová práce popisuje pěší, cyklistické, lyžařské i jezdecké turistické trasy v České Kanadě (území mezi Novou Bystřicí, Kunžakem a Slavonicemi) – na území zobrazeném turistickou mapou „Česká Kanada a Slavonicko“ v měřítku 1:50 000. Úvodní kapitoly charakterizují řešené území z fyzicko-geografické a sociálně-geografické stránky a je zde také rozbor použité literatury. Metodika práce vychází z diplomových prací podobného tématu obhajovaných na katedře geografie. Následuje popis jednotlivých turistických tras – textový a v přehledných tabulkách (jsou zde informace např. o druhu povrchu, okolní krajině, památkách v okolí, geometrii trasy, a další). Díky těmto textům, tabulkám a přiložené mapě se zákresem popisovaných tras lze uskutečnit jednotlivé pěší, cyklistické, lyžařské a další turistické cesty. Závěrečná část práce je doplněna didaktickou transformací řešené problematiky. Přílohu tvoří fotografie a také slovník místopisných pojmů.

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, Csc.

Synopsis:

Kortanová, Š. (2011): Description of the tourist routes in the region known as „Czech Canada“ (hiking trails, bicycle trails, ski trails, water routes). Diploma thesis work. University of South Bohemia in České Budějovice, College of Pedagogy, Department of Geography, 152 pages.

Key words: hiking, bicycle, ski, and horse trails; physical, social, and geographical aspect, description of hiking trails, glossary of topographical terms.

This thesis work describes the hiking, bicycle, ski, and horse trails in the region known as „Czech Canada“, specifically the area between Nová Bystřice, Kunžák, and Slavonice marked on the hiking map „Česká Kanada a Slavonicko“ on a 1:50,000 scale. The introductory chapters characterize the territorial layout from the physical-geographic and socio-geographic aspects and include an analysis of used literature. The methodology of work is taken from thesis works of a similar topic defended at the Department of Geography. This is followed by a description of individual hiking trails – in text form as well as in information panels (this includes information on the surface type, the surrounding landscape, monuments in the area, geometry of the trails, and more). These texts, panels, and attached map with a drawing of the described trails permit one to embark on individual hiking, bicycle, ski, and other tourist journeys. The conclusion of the work is supplemented by a didactic transformation of the resolved issue. The attachment consists of photographs and a glossary of topographical terms.

Diploma thesis supervisor: doc. RNDr. Jan Kubeš, Csc.

OBSAH:

1.	Úvod	8
2.	Geografická charakteristika řešeného území	12
2. 1.	Vymezení a geografická poloha	12
2. 2.	Fyzicko-geografická charakteristika	12
2. 2. 1.	Geologie a geomorfologie	12
2. 2. 2.	Vodstvo	14
2. 2. 3.	Klima	16
2. 2. 4.	Půdy	17
2. 2. 5.	Fauna a flóra	17
2. 2. 6.	Ochrana přírody a krajiny	19
2. 3.	Sociálně-geografická charakteristika	20
2. 3. 1.	Územně správní členění, osídlení a obyvatelstvo	20
2. 3. 2.	Doprava	21
2. 3. 3.	Služby	22
2. 3. 4.	Zemědělství, lesnictví a rybářství	22
2. 3. 5.	Průmysl	23
3.	Rozbor literatury	24
3. 1.	Publikovaní průvodci	24
3. 2.	Ostatní použité informační zdroje	25
4.	Metodika práce	27
4. 1.	Metodika popisu tras v tabulkách	27
4. 1. 1.	Metodika popisu značených pěších turistických tras v tabulkách	27
4. 1. 2.	Metodika popisu naučných stezek a místních značených pěších turistických tras v tabulkách	29
4. 1. 3.	Metodika popisu značených cyklistických tras v tabulkách	31
4. 1. 4.	Metodika popisu lyžařských tras v tabulkách	34
4. 1. 5.	Metodika popisu jezdeckých tras v tabulkách	36
4. 2.	Metodika popisu tras v tabulkách	38
4. 2. 1.	Metodika popisu uvedených turistických tras a naučných stezek v textu	38
5.	Popis uvedených turistických tras	39
5. 1.	Značené pěší turistické trasy	39
5. 2.	Naučné stezky a místní značené pěší turistické trasy	56

5. 3.	Značené cyklistické turistické trasy	64
5. 4.	Lyžařské turistické trasy	80
5. 5.	Vodní turistické trasy	90
5. 6.	Jezdecké turistické trasy	90
6.	Didaktická transformace řešené problematiky	93
6. 1.	Vstup do problematiky	93
6. 2.	Pracovní listy	94
6. 2. 1.	Vlastivědná exkurze do krajiny České Kanady po Graselově stezce	94
6. 2. 2.	Poznávání hradu Landštejn, jeho areálu, historie a využívání návštěvníky	97
6. 2. 3.	Školní projekt poznávání České Kanady s využitím geografického průvodce ...	100
7.	Závěr	103
8.	Použitá literatura	105
9.	Slovník místopisných pojmů	108
10.	Fotografická příloha	139

1. ÚVOD

Pro téma mé diplomové práce „Popis turistických cest v regionu Česká Kanada (turistické cesty pěší, cyklistické, lyžařské a vodní)“ jsem se rozhodla z několika důvodů. A to k mému vřelému vztahu k tomuto území, neboť zde už od narození žiji a nevyměnila bych to za nic na světě. Česká Kanada je velmi zachovalá krajina s mnoha lesy a zvláštními viklany, které jsou fenoménem daného území. Práce pro mě byla zajímavá i tím, že miluji turistiku a vše, co je s ní spojeno, a to i kochání se nádhernou přírodou kolem nás a zvířectvem v ní. Není nic hezčího, než se projíždět nebo procházet slunnou nebo zasněženou lesní krajinou.

Diplomová práce mi byla zadána 24. listopadu 2009. První má slova a zaznamenávání do mapy bylo provedeno v březnu 2010 a první průzkum byl zahájen v létě v tomtéž roce.

Cílem této práce bylo vytvoření geografického průvodce a popsání turistických tras pěších, cyklistických, lyžařských, vodních a jezdeckých v České Kanadě. Průvodce, který by popisoval jak značené pěší, cyklistické, lyžařské a jezdecké turistické trasy, tak neznačené pěší, cyklistické a lyžařské turistické trasy, ale také značené naučné stezky a místní značené turistické trasy, vše po prověření v terénu. Dále popis krajiny řešeného území z nastudované literatury. Všechny turistické trasy budou zaznamenány do tematické mapy s grafickým znázorněním všech jmenovaných tras, přičemž podkladovou mapou je mapa „Česká Kanada a Slavonicko“ z edice Klubu českých turistů z roku 2007, v měřítku 1:50 000.

Úvodní část diplomové práce je zaměřena na popis krajiny řešeného území, což znamená na fyzicko-geografickou (klíma, vodstvo, půdy, zvířectvo a rostlinstvo, ochranu přírody) a na sociálně-geografickou stránku (průmysl, osídlení, doprava, služby, lesnictví, zemědělství a rybářství). Hlavní část je věnována metodice práce a popisu jednotlivých tras v textu a v tabulkách, zaměřených na charakter, náročnost a jejich krajinářské zhodnocení. Závěrečná část je věnována didaktické transformaci a přílohu tvoří slovník místopisných pojmů.

Pěší a cyklistické značené turistické trasy byly vytyčeny Klubem českých turistů. Jako výchozí místa byla zvolena počáteční či koncová sídla dané popisované trasy, většinou s možností autobusového spojení. Pokud některá pěší, či cyklistická trasa pokračovala dále, ale překračovala rámec řešeného území, byla popsána do nejbližšího sídla za řešeným územím, a napsáno, v jaké sídelní jednotce daná trasa končí, či v opačném případě začíná. Neznačené cyklistické turistické trasy nebyly nikde zaznamenány, byly popsány autorkou práce na základě jejich zkušeností a prozkoumání terénu.

Naučné značené stezky byly vytyčeny Klubem českých turistů. Výchozími místy byla zvolena počáteční, či koncová sídla dané naučné stezky, většinou s možností autobusového spojení. Jedna je okružní, ostatní jsou jednosměrné. Místní značené turistické trasy nebyly vytyčeny na základě Klubu českých turistů, ale na základě značek vytyčených v terénu a to díky obcím.

Lyžařské turistické trasy jsou vyznačeny v mapě České Kanady a Slavonicka, přičemž v terénu je vždy vyznačen jen začátek a konec dané trasy. Proto se zájemci o zimní výlety na lyžích musí orientovat pouze pomocí mapy, kde jsou trasy zakresleny. Při dostatku sněhu bývá vyjeta stopa místními obyvateli, či projeta sněžnými saněmi, ale nebývá to pravidlem, nelze se na to spoléhat. Některé trasy začínají v sídle s autobusovým spojením, některé však až za obcí v lesních krajinách a po celou dobu vedou jen krajinou bez možnosti jakéhokoliv občerstvení. Metodika popisu jednotlivých lyžařských tras je stejná s ostatními, až na některé výjimky. Neznačené lyžařské turistické trasy nejsou vyznačeny, byly popsány a vytyčeny do mapy autorkou této diplomové práce na základě jejího prozkoumání.

Vodácké trasy nejsou popsány a vytyčeny vůbec, v řešeném území se nenacházejí. Územím protékají malé vodní toky, které nejsou sjízdné.

Jezdecké turistické trasy nejsou vytyčeny v mapě Česká Kanada a Slavonicko, ale jen v terénu. Jsou značeny bílým čtvercem, uvnitř je umístěn barevný kruh, většinou červený. Značky jsou umístěny tak, aby nezasahovaly do jiných turistických tras a koně neničily povrch cest daných tras. Jezdecké trasy, jejich mapy lze vyhledat na internetových stránkách a řídit se podle nich, či podle umístěných značek v přírodě. Metodika práce a vše spojené s jezdeckými trasami, bylo navrženo autorkou diplomové práce a zakresleno do přiložené mapy.

V diplomové práci je popsáno celkem 14 pěších turistických tras, 4 naučné stezky, 1 místní značená turistická trasa, 11 cyklistických a 1 doporučená cyklistická turistická trasa, 9 lyžařských a 3 doporučené lyžařské turistické trasy a 2 jezdecké turistické trasy.

Tvorba zadané diplomové práce probíhala v následujících etapách:

- 1) Do mapy v měřítku 1:50 000 byly zakresleny pěší turistické trasy, tak jak je vytyčil Klub českých turistů. Jako výchozí místa byla stanovena počáteční či koncová sídla dané popisované trasy, s možností autobusového spojení. Dané delší trasy se dají rozdělit na několik částí, podle uvážení, v diplomové práci jsou popsány celé. Některé pěší trasy se dají projet i na kole.
- 2) Do mapy v měřítku 1:50 000 byly zakresleny cyklistické turistické trasy podle toho, jak jsou vytyčeny Klubem českých turistů a jedna doporučená turistická trasa navržena autorkou této

diplomové práce. Jako výchozí místa byla stanovena počáteční či koncová sídla dané popisované trasy, většinou s možností autobusového spojení. Doporučená turistická trasa byla zaznamenána do části mapy, kde v řešeném území není žádná trasa vytyčená Klubem českých turistů. A také proto, že vede jen zaniklými vesnicemi. V terénu však není trasa značena, proto se musíme orientovat jen pomocí mapy.

- 3) Do mapy v měřítku 1:50 000 byly vytyčeny lyžařské turistické trasy podle toho, jak jsou zakresleny v mapě Česká Kanada a Slavonicko, z edice Klubu českých turistů. Výchozí místa byla stanovena do počátečního či koncového místa dané popisované trasy, většinou do místa s možností autobusového spojení. Jsou zde i doporučené lyžařské trasy, vytyčeny autorkou této diplomové práce, na základě prozkoumání terénu. Doporučené trasy nejsou zaznamenány v terénu, proto se musíme orientovat jen pomocí mapy.
- 4) Do mapy v měřítku 1:50 000 byly zakresleny jezdecké turistické trasy, na základě prozkoumání a vytyčení trasy v terénu. Počáteční místo první trasy je umístěno do jezdecké stanice Oáza v Maříži. Jezdecké trasy jsou značeny bílým čtvercem a vyplněny červeným kolečkem.
- 5) Na základě diplomové práce K. Liškové (2007) byla zpracována metodika práce s úpravami a doplněním o jezdecké turistické trasy. Metodika byla aplikována na všechny dané turistické trasy popisované v této diplomové práci.
- 6) Jako dalším následujícím krokem bylo seskupení několika knih, potřebných k sepsání úvodních kapitol, zaměřených na fyzicko-geografickou a sociálně-geografickou stránku řešeného území.
- 7) Po napsání úvodních částí, zakreslení a vytyčení všech turistických tras, probíhalo prozkoumávání a popis všech zakreslených tras v mapě 1:50 000. Všechny pěší, cyklistické, naučné stezky, lyžařské a jezdecké turistické trasy byly projížďeny a procházeny v průběhu roků 2010–2011. Při zkoumání terénu byly také zaznamenávány potřebné informace o daném terénu trasy a charakteristice trasy do tabulek. Při těchto průzkumech probíhalo i focení nejrůznějších zajímavých památek v okolí daných popisovaných tras, z nichž následně vznikala fotografická příloha v závěru práce.
- 8) V závěru tvorby diplomové práce také vznikala kapitola s didaktickou transformací řešené problematiky, zaměřená pro děti prvního stupně ZŠ. V této práci pro pátý ročník.
- 9) V posledním řadě také probíhalo sepsání slovníku místopisných pojmů. Bylo zapotřebí sehnání několika knih, zabývajících se památkami a významnými místy v daném řešeném území. Je sepsaný podle abecedy, některá významná místa popsána ve slovníku, jsou k vidění ve fotografické příloze.

10) Na závěr probíhala celková kompletace, kontrola a úprava diplomové práce, kdy vše bylo konzultováno s vedoucím diplomové práce.

2. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

2.1. Vymezení a geografická poloha

Území, řešené v této diplomové práci, je znázorněno v turistické mapě 1:50 000 Česká Kanada a Slavonicko (Turistická mapa, 2007). Přírodní park Česká Kanada leží v Jihočeském kraji, při historické hranici Čech a Moravy, podél státní hranice s Rakouskem. Zahrnuje 57 katastrálních území nebo jejich částí¹ na celkové ploše 283 km². Hranice přírodního parku Česká Kanada je veden tak, aby intravilánu sídel na jeho okraji nebyly jeho součástí – viz. vložená mapa a text poznámky pod čarou popisující vedení hranice parku.²

Řešené území Přírodního parku Česká Kanada leží v jihovýchodním výběžku Jihočeského kraje mezi městy Jindřichův Hradec, Strmilov, Slavonice a Nová Bystřice a sousedí s Dolním Rakouskem.

2.2. Fyzicko-geografická charakteristika

2.2.1. Geologie a geomorfologie

Do řešeného území, vymezeného v kapitole 2.1., zasahuje celek Javořická vrchovina s podcelkem Jihlavské vrchy a s podcelkem Novobystřickou vrchovinou. Geologické,

¹ Jde o následující katastrální území – Albeř, Artoleč, Bílá u Sedla, Blato u Hůrek, Český Rudolec, Číměř, Člunek, Dětríš, Dobrá Voda u Číměře, Dobrotín, Dolní Bolíkov – Nová Ves, Dolní Radíkov, Heřmaněč, Horní Pěna, Horní Radíkov, Hrutkov, Hůrky, Kačlehy, Kadolec u Slavonic, Kaproun, Klášter, Klenová u Hůrek, Konrač, Košlák, Košťálkov, Kunějov, Kuní pod Landštejnem, Kunžak, Lešnice, Lhota u Sedla, Lipnice u Markvarce, Lomy u Kunžaku, Markvarec, Maříž, Matějovec, Mosty, Návary, Nová Bystřice, Olšany u Dačic, Pernárec, Podlesí pod Landštejnem, Pomezí pod Landštejnem, Potočná u Číměře, Rajchěrov, Romava, Sedlo u Číměře, Senotín, Skalka u Nové Bystřice, Slavonice, Stádkov, Staré Hutě u Veclova, Staré město pod Landštejnem, Stoječín, Valtínov, Veclov, Vitíněves a Vlastkovec — <http://www.google.cz/search?source=ig&hl>.

² Je vedena hraničním přechodem v Nové Bystřici, po silnici na sever k obci Nová Bystřice, až po silnici III. třídy č. 1491 k obci Lhota. Dále pokračuje k obci Sedlo a k obci Bílá, a pokračuje na křižovatku se silnicí II. třídy, která vede k obci Horní Pěna. Dále po silnici k obci Kačlehy, až na hráz Kačležského rybníka, po které vede k obci Člunek. Až k obci Lomy a k obci Kunžak. Napojuje se na silnici II. třídy č. 151 až k obci Mosty. Poté pokračuje na sever k obci Suchdol. Dále po silnici č. 02316 na severozápad k obci Jalovčí. Tam se stáčí na východ, až k obci Olšany. Ty obchází z jihu po silnici III. třídy k obci Heřmaněč a poté na jihovýchod k obci Lipnice a dále až k obci Markvarec, a tam pokračuje na západ a jih k obci Český Rudolec. Dále na jih k obci Nová Ves. Tam se na konci obce u autobusové zastávky točí směrem na západ na lesní cestu č. 523. Tudy pokračuje na západ k silnici III. třídy č. 40920, kde se stáčí na jihovýchod a pokračuje až k obci Vlastkovec. Dále pokračuje na křižovatku se silnicí II. třídy č. 409, až ke kapliče Dobrá Voda. Po polní cestě ke kostelu Svatý Duch a po silnici III. třídy č. 40632, severozápadním směrem až k Bejkovu mlýnu. Zde silnici opouští a stáčí se k jihu na silnici II. třídy č. 152. Po ní zpět na jihovýchod, dále jihozápad až k obci Maříž. Napojuje se na místní komunikaci vedoucí na jihozápad ke státní hranici k hraničnímu patníku VII/4. Hranici z jihu tvoří státní hranice – <http://www.google.cz/search?source=ig&hl>.

geomorfologické a orografické charakteristiky jmenovaného celku a jeho podcelku popisuje následující text zpracovaný podle Chábera, 1998 a Demek, 1987.

Geomorfologický celek Javořická vrchovina (celek Českomoravská vrchovina)

Javořická vrchovina je plochá, je tvořena horninami centrálního moldanubického plutonu a je postiženou zlomy megaantiklinálou, která se rozkládá v okolí jižní Třeště a mezi Novou Bystřicí. Je rozdělována do dvou podcelků a to Jihlavských vrchů, které jsou menší, ale podcelku vyššího a pak do Novobystřické vrchoviny, která je větší, ale podcelku nižšího.

Jihlavské vrchy (podcelek Javořické vrchoviny) je skupinou nejvyšší, z Českomoravské vrchoviny. Úzkým výběžkem zasahuje mezi Novobystřickou vrchovinu a Dačickou kotlinu.

Novobystřická vrchovina (podcelek Javořické vrchoviny) je plochá vrchovina, kterou tvoří granitoidy centrálního moldanubického plutonu. Leží v Jindřichohradeckém okrese v jeho jižní části (přechází i do Rakouska pod názvem Waldviertel a tam končí nad Rakouskou Dyjí). Nejvyšším bodem je Vysoký kámen (738 m), 476 m je nejnižší místo. Výšková členitost, která tu převládá je 75 – 200 m, 592,1 m střední výška. Rozsah celkové vrchoviny je 527 m².

Rozsáhlou centrální část Novobystřické vrchoviny zabírá rozsáhlá členitá zalesněná *Vysokokamenská vrchovina*. Jižně od Kunžaku leží její ústřední část Vysoký kámen (738 m). Vysoký kámen je žulového charakteru a má dvě větve. Jihozápadní větev se rozprostírá mezi *Alběřskou* (tvořena louky a poly, lesy smrkové s borovicí, část rybníků) a *Číměřskou kotlinou* (tvořena borovicovými a smrkovými porosty, táhne se od SV – JZ) a vyznačuje se zajímavými formami zvětrávání a odnosu žuly. Jihovýchodní větev zasahuje až ke státní hranici a řada zalesněných vrcholů přesahuje výšku 700 m, např. Bukový vrch (721 m), Studnice (722 m), Šibeník (732 m). Od severu k jihu protéká *Landštejnská kotlina* (v okolí hradu Landštejna), původu dedukčně erozního v žulách, obklopují ji zalesněné vrcholky, patřících k Vysokokamenské vrchovině.

Východní částí se táhne Novobystřickou vrchovinou *Rudolecký prolom* dlouhý 10 km a široký 2 km. Táhne se Bolíkovským potokem od severu k jihu. Ohraničen je vrchy, které přesahují 600 m. Na severu Novobystřické vrchoviny k nim patří např. Beranov (679 m), Baba (708 m), Kámen (643 m),

2.2.2. Vodstvo

Následující text je vypracován na základě prací Chábera, 1998 (zejména informace o potocích), Vlček, 1984 (informace o rybnících) a Krafková, 2001 (údaje o tocích v okolí Kunžaku a o studánkách), dále je doplněn vlastními postřehy a informacemi z map. Českou Kanadou prochází hlavní evropské rozvodí Labe (Severní moře) – Dunaj (Černé moře), které zde vede po rozvodnici mezi povodím Nežárky a Lužnice (povodí Vltavy, respektive Labe) na jedné straně a povodím Moravské i Rakouské Dyje (povodí Dyje, respektive Moravy, respektive Dunaje) na straně druhé. Prochází například také Terezínem (osada jihovýchodně od Kunžaku), kde je stavení, u kterého stéká voda z jedné strany do úmoří Severního moře a z druhé strany do úmoří moře Černého.

Přirozené vodní toky

Území, které je řešeno v této diplomové práci, je převážně tvořeno pravými přítoky řeky Lužnice, v menší míře také drobnými přítoky Moravské a Rakouské Dyje.

Dračice pramení v blízkosti osady Kaproun (obec Hůrky), od Nové Bystřice na sv. Na rakouské území vstupuje po 14 km toku od obce Mnich, kde protéká jihozápadním směrem pod jménem Reissbach. Na naše území se vrací sv. od Rapšachu u Nové Vsi, kde směřuje k západu a po 45,8 km toku ústí v úseku mezi obcemi Klikov a Tuš' do Lužnice. Při ústí je průměrný roční přítok $1,01 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, odtokový součinitel 0,32 a specifický odtok $7,23 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$. Z protáhlého povodí o ploše $152,09 \text{ km}^2$ odvádí vodu.

Košťenický potok (zvaný též Kačležský, Pstružný nebo Novomlýnský na horním toku) pramení jižně od Kunžaku na jižním svahu Vysokého kamene /731 m/. Zpočátku teče k severozápadu, po opuštění Kačležského rybníka svůj tok obrací k jihozápadu, protéká rybníkem Hejtman a Staňkovským a pak nedaleko Chlumu u Třeboně po 40,6 km ústí do Lužnice. Průměrně do Lužnice přivádí $0,97 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ vody, odtokový součinitel je 0,26 a specifický odtok $5,68 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$.

Pstruhovec ve výšce 675 m n.m. pramení jižně od Matějovce, ve 460 m n.m. ústí od Rakouské Dyje zleva. Je to vodohospodářsky významný tok. Její délka toku je 13,7 km a plocha povodí $155,6 \text{ km}^2$.

Lhotský potok ve výšce 660 m n.m. pramení od Křížového vrchu 0,6 km. Ve 499 m n.m. zleva ústí u Lhoty do Košťenického potoka. Je významný pstruhovou vodou. 11 km je dlouhá jeho délka toku.

Lánecký potok pramení severovýchodně jeden kilometr od Šibeníku ve výšce 642 m n.m., a zleva ústí do potoka Hamerského a rybníku Hejtman.

Valtínovský potok protéká Valtínovem a připojuje se k řece Lipnici, která patří k povodí Dyje. A ústí do Černého moře spolu s Dunajem a Moravou.

Rybníky a další umělé nádrže

Rybníky – řešené území není na rybníky tolik bohaté jako Třeboňská a Budějovická pánev. V řešeném území je jen pár rybníků, které nejsou ani svojí velikostí moc významné. Ale okolí Člunku je na rybníky docela bohaté, a to Ratmírovský rybník, Krvavý a Kačléžský. Některé rybníky slouží k rekreaci, ale většina jich je chovných. Největším rybníkem je tu zde *Osika*, leží 1,5 km od Albeře, je průtočná na Dračici a má 67 ha. Slouží ke koupání, autokempinku. Dalšími rybníky, ale už menšími jsou Dolní Panský, *Žiřpašský* (leží od Hůrek 3,5 km, na Červeném potoku průtočný, 23 ha, koupání, rybochovný), *Mnišský* (od Nové Bystřice 1 km, na levém přítoku Koštěnického potoka průtočný, 25 ha), *Novobystřický* (rybochovný, 15 ha, na levém přítoku Koštěnického potoka průtočný), *Klásterský* (od N.Bystřice 4,5 km, na Dračici průtočný, 14 ha, rybochovný) a *Zvůle* (leží na Lhotském potoce, hloubka je 2,5 m, rozloha 8 ha, má zátoku Smutná – menší a zátoku Veselá – větší), ostatní jsou tak malé, že jsou okem skoro nepostřehnutelné.

Přehradní nádrže – jednou jedinou přehradou je zde *Landštejn*, postaven v letech 1970–74 v bývalém Jihočeském kraji v jihovýchodním cípu, u hradu Landštejn. V nadmořské výšce 572,9 m vznikla o obsahu 3,1 mil.m² zásobní vodní nádrž, přehrazením Mlýnského potoka jeho horním tokem, který české území opouští pod přehradou 10 km. Hráz z kamene je vysoká 25,4 m a v koruně dlouhá 376 m. 39,7 ha měří vodní plocha, 21 m je max.hloubka, 1,6 km je délka vzdutí, 12,7 km² rozloha povodí. Potrubím dlouhým 22 km je čerpána voda z úpravny do Slavonic a dále až do Dačic. Nádrž je využita pro ochranu před velkými vodami, pro vodárenství a pro rekreační využití.

Studánky

Kunžak zásobuje vodojem, do kterého voda přitéká z *Bastlovy studánky* (u silnice směr Kaproun), ze studní *Mejslinka* (nachází se nad Pazdernami v lese) a *Křikava* (směrem na Lomy u silnice). Domy, položené na tento vodojem, zásobuje tato studánka.

Studánka Javorka je také zdrojem vody, nachází se kousek u silnice v Pazdernách. 634 m je její nadmořská výška. Od roku 1665 se již tento vodovod připomíná. Studánka byla používána pro přívod pitné vody, než vznikl městský vodovod.

V okolních polích i lesích najdeme i menší studánky, které jsou spíše neudržované, ale za dřívějších dob, byli pravidelně udržovány a čištěny (Krafková, 2001).

2.2.3. Klima

Česká Kanada se nachází v mírném podnebním pásmu. Nejbližší meteorologická stanice je v Kostelní Myslové, ležící mimo řešené území. Následující text vznikl na základě interpretace map v publikaci Míková et al., 2007.

Roční průměrné teploty vzduchu se v České Kanadě pohybují mezi 6 – 7 °C. Průměrná sezónní teplota vzduchu na jaře je 6 – 7 °C, v létě 13 – 14°C, na podzim 6 – 7 °C a v zimě klesá na -3 – -2 °C. Průměrná roční suma průměrných denních teplot vzduchu od 10 °C a více je 2000 – 2200 °C. Počet mrazových dní v průběhu roku je 120 – 140. Průměrný roční počet ledových dní 40 – 50 (Míková et al., 2007).

Co se týká srážkových úhrnů, ty se pohybují mezi 700 – 800 mm průměrně ročně. Na jaře to je 150 – 200 mm, v létě 250 – 300 mm, na podzim a v zimě 150 – 200 mm. Nejvíce srážek je v měsíci květnu a červnu. Třídenní absolutní maxima srážek dosahují 101 – 120 mm (Míková et al., 2007).

Na nejvyšších místech České Kanady dosahuje počet sněžných dní 80 – 90, na okrajích, ve zbylé části České Kanady 70 – 80 dní. Nejvíce sněžných dní je v měsíci lednu, a to 16 – 18, a to v celém řešeném území. Průměrný sezónní úhrn výšky nového sněhu je 110 – 150 cm. První sněžení přichází mezi 31.10. až do 10.11., a poslední 20.4., a je možné až do 30.4. Sněhová pokrývka se v řešeném území drží 80 – 100 dní, velmi záleží na tom, zda je území pokryté lesem, či zda leží na severních svazích. Maximální výška celkové sněhové pokrývky dosahuje 30 – 50 cm (Míková et al., 2007).

Průměrná rychlost větru během roku dosahuje 4 – 5 m . s⁻¹. Rychlost větru na jaře je 4 – 5 m . s⁻¹, v létě 3,0 – 3,5 m . s⁻¹, na podzim 4,0 – 4,5 m . s⁻¹ a v zimě 4,5 – 6,0 m . s⁻¹. Větrná růžice v Kostelní Myslové udává největší četnost větrů ze západu a severozápadu, pak z jihovýchodu (Míková et al., 2007).

2.2.4. Půdy

V České Kanadě převažují v okrajích Přírodního parku České Kanady hnědé půdy silně kyselé a okolo Nové Bystřice rezivé půdy s podzoly, v okolí státních hranic místy hnědé půdy kyselé. Z půdních druhů jsou zde zastoupeny hlinitopísčité půdy. Největší váhu zde mají půdotvorné substráty, které tvoří zvětraliny starých vyvřelin – intruziv: neutrální, bazické a kyselé horniny žulového typu a klimatické poměry, zde je vlhké a mírně teplé podnebí (Tomášek, 2003).

V České Kanadě jsou nejrozšířenější skupinou půd hnědé půdy silně kyselé, které patří mezi subtypy půd hnědých. Jsou zastoupeny ve vrchovinách. Jejich půdní reakce je velmi silná, nad 600 m n.m. je jejich nejhojnější výskyt. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou jsou půdy rezivé s podzoly. Jsou zastoupeny v nejvyšších horských polohách. Vznikají zejména pod smrkovými a jehličnatými lesy a jsou velmi málo úrodné a většinou jsou využívány jako louky a pastviny. Poslední a zároveň třetí skupinu tvoří půdy hnědé kyselé, které tu jsou zastoupeny velmi málo a to v ne moc obydlených oblastech (Tomášek, 2003).

2.2.5. Fauna a flóra

Česká Kanada patří mezi oblasti, které jsou příkladem zdravého životního prostředí, a zachovali si neztenčené bohatství, jak živočišné říše, tak rostlinné (Krafková, 2001).

Flóra

Dnešní lesy jsou převážně smrkové s malým podílem buku a borovice, vedle ještě najdeme břízy, modřín, jedle a jeřáby. Místy jsou jedlobučinové porosty, které se ještě zachovaly. Dříve zde převládala jedle a buk. Nejkrásnější buk můžeme najít na Zvůli, zde roste už 450 let, průměr má 180 cm a obvod kmene je 564 cm. Najdeme tam i tzv. Švehlovu lípu, která byla vysazena na paměť předsedy vlády A. Švehly ve 30. letech 20. století. Daří se tu i jalovci obecnému, které najdeme jako chráněné u Valtínova, kde je jejich rozloha 0,5 ha, a území bylo vyhlášeno za přírodní památku.

Vysoký počet bylinných druhů roste v podrostech a to např. žindava evropská, řeřišnice nedůtklivá, kyčelnice devítilistá, jedovaté vraní oko čtyřlísté, samorostlík evropský. Masožravá rosnatka okrouhlolistá se vyskytuje na vlhkých stanovištích u Zvůle. Náprstník červený roste na

Jitrech a Zvůli. Na loukách jsou k vidění i vstavače. A z keřů je zde lýkovec jedovatý, zimolez černý. U Kapouna na rašelinném rybníčku roste Prsteneček Traunsteinerův a leknín bělostný.

Houby si zaslouží taky vzácnou pozornost, protože Česká Kanada je houbařským rájem. V Zadních lukách lze vidět čirůvku májovku, na lukách a pastvinách v Houšťatech špičku obecnou, ve Struhách kováře a koloděje. Kolem silnice na Kaproun a ve Struhách rostou křemenáče – březový, osikový, smrkový, Pod Vysokým kamenem a v lesích na Jitrách nepřehlédneme hřib nachovýtrusného, lidově černý hřibek. Všude i mimo les roste muchomůrka růžová – zvaná masák. V lesích nechybí i liška obecná, ryzec pravý, hřib smrkový. Houbou číslo jedna je hřib hnědý – zvaný suchohřib, který roste všude. Oblíbenými jsou i strakoš neboli husí pupek, hřib žlutomasý – babka, hřib sametový, hřib plstnatý. Na vyhřátých pasekách najdeme bedle, kolem Václava se sbírají václavky. Na Zvůli, na Kozině a na Skalce lze sbírat čirůvku havelku.

Fauna

V řešeném území jsou hojně zastoupeny obratlovci (plazy, obojživelníci, savci, ptáci). Žáby (skokan zelený, skokan hnědý, ropuchy, kuňka ohnivá) patří mezi nejrozšířenější obojživelníky a pak čolci. Serenády žab můžeme slyšet u každého rybníka. V lesích na slunných místech, ale i na zahradách můžeme spatřit ještěrku obecnou, která je chráněná.

Z plazů můžeme zahlédnout slepýše křehkého a užovku obojkovou, která kolem nás může proplout ve vodě. A velký pozor si musíme dát na zmiji obecnou, které se rády vyhřívají na kamenech.

Z říše ptáků zde můžeme pozorovat až 69 druhů. K vzácnějším druhům patří tetřívka obecná. Ve 30. a 40. letech 20. století nebyl problém uvidět tetřeva hlušce, kde jich bylo nejvíce v okolí Kapouna. V 70. letech sídlili ještě poslední tetřevi za Tetřeví chatou na Jitrech, dnes ho v lesích už nespátříme. Dále můžeme spatřit čápa bílého, bažanta obecného, datla černého, jiříčku obecnou, káně lesní, kosa černého, labuť velkou, skřivana polního, straku obecnou,

Ze savců zde najdeme hraboše, kuny, ježky, krtky, lasičky a častěji se tu vyskytuje i chráněná vydra říční. Když budete mít štěstí, tak potkáte i zajíce, kterých tu není mnoho. Zvěř lovnou zastupuje zvěř černá a srnčí. Divočáků je dostatek v lesích, často vidíme rozryté velké plochy lesa. Hlavním nositelem vztekliny je liška, která se tu velice rozmnožila. Na Jitrech a na Zvůli můžeme potkat muflony. Mezi nejvzácnější návštěvníky patří rys ostrovid a los. Druhy ryb zastupují marény, líni, kapři, úhoři, candáti, sumci.

2.2.6. Ochrana přírody a krajiny

Řešené území je Přírodním parkem Česká Kanada. Byl vyhlášen 6. dubna 2004 radou Jihočeského kraje, podle zákona č. 129/2000 Sb a odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. Jeho rozloha činí 283 km². Krajinná scenérie, která dala vzniknout názvu Česká Kanada, je tvořena rozlehlými, převážně jehličnatými lesy, převážně menšími lesními rybníky, žulovými skalami a balvany a dalšími přírodními strukturami. Přírodní park se nachází v prostoru 57 katastrálních území – viz. poznámky pod čarou¹a².

Předmětem ochrany přírodního parku Česká Kanada je zachování kulturní, historické a přírodní charakteristiky vymezeného území a ochrana jeho krajinného rázu. S tím souvisí také vytváření vhodných podmínek pro turistiku a rekreaci v podobě nenarušující uvedené charakteristiky.

V přírodním parku je zakázáno umisťovat nová zařízení a stavby mimo zastavěná území. Stavět nové dálnice, parkoviště, kempy a tábořiště trvalého charakteru. Dále se zde nesmí těžit nerosty, poškozovat půdní povrch a provádět terénní úpravy, kterými se mění vzhled krajiny – <http://www.google.cz/search?source=ig&hl>.

Uvnitř přírodního parku jsou chráněná maloplošná území přírody, a to přírodní rezervace (PR) – PR Hadí Vrch (jalovcový porost s cennou lišejníkovou a mechovou vegetací), PR Skalák u Senotína (zachování půdních poměrů, vodního režimu a udržení vysoké druhové diverzity, především v ekosystému rybníka a lučních ekosystémech), PR Rašeliniště Klenová (zachování mokřadních biotopů, především lučního rašeliniště s řadou rostlinných a živočišných druhů a společenstev), PR Rybník Velký Troubný (mezotrofní rybník s vysokou druhovou diverzitou fyto- i zooplanktonu) a PR Rybník Blanko (mezotrofní rybník s lučním rašeliništěm a litorálními porosty), a také přírodní památky (PP) – PP Rašeliniště u Suchdola (prameništění rašeliniště s výskytem reliktních druhů mechů), PP Rašeliniště Mosty (zachování mokřadních biotopů, především lučního rašeliniště a pobřeží rybníka s řadou vzácných rostlinných a živočišných druhů a společenstev), PP Jalovce u Valtínova (zachovalý souvislý porost jalovce obecného), NPP Kaproun (přechodové rašeliniště s množstvím vstavačů, v rybníčku leknín bělostný) a PP Dědek u Slavonic (mezotrofní rybník s vysokou druhovou diverzitou fyto - i zooplanktonu) – <http://www.biolib.cz/>.

K západnímu okraji České Kanady se přimyká menší Přírodní park Homolka – Vojířov, který na západě a jihozápadě dále přechází v CHKO Třeboňsko a na severovýchodě se nachází Přírodní park Javořická vrchovina (vše již mimo řešené území).

2.3. Sociálně-geografická charakteristika

2.3.1. Územně správní členění, osídlení a obyvatelstvo

Oblast Přírodního parku Česká Kanada je středně osídlenou oblastí. Leží při hranici rakouských hranic, proto tu je velká návštěvnost rakouského obyvatelstvo, hlavně ve Slavonicích a v Nové Bystřici. V řešeném území se nenachází příliš velká města s velkým počtem obyvatel. Největší počet obyvatel je ve větších obcích, kde je tak kolem tří tisíc obyvatel. Mimo řešené území leží město Jindřichův Hradec, které je co do počtu obyvatel v blízkosti největší. Dále město Dačice.

V řešeném území je několik hlavních center, pod které dále spadají menší vesnice. Hlavními obcemi jsou Český Rudolec (spadá pod něj 12 základních sídelních jednotek), Číměř (6 obcí), Člunek (2 obce), Heřmanec, Kunžak (10 obcí), Nová Bystřice (14 obcí), Slavonice (6 obcí) a Staré Město pod Landštejnem (7 obcí). Největší počet lidí v řešeném území je v samotné Nové Bystřici (2728), Slavonicích (2549), Kunžaku (1214) a Českém Rudolci (682). Počet trvale žijících obyvatel je však ještě nižší, nýbrž je zde velký počet chatařů a rekreatantů, kteří do této oblasti jezdí jen na víkendy, ale trvale zde nežijí.

Ke sčítání obyvatel bylo v roce 2005 zjištěno, že v některých vesnicích, které spadají pod vyšší jednotky, nežije natrvalo žádný člověk. Jako v Rožnově, kde není hlášen žádný trvale žijící člověk. Dále v Terezíně, na Zvůli a Návarech. Pověštinou to jsou rekreační oblasti. Pak tu jsou takové osady jako Košťálkov, Pernárec, Rajchěrov, Romava, Staré Hutě, Kuní, ve kterých není hlášen nikdo, neboť to jsou zaniklé vesnice. Zanikly mezi roky 1945–48, protože jsou u rakouských hranic, a tam byl za komunistů vstup zakázán, neboť osady byly za „dráty“ a tam byl vstup jen na povolení.

Z celkových počtů obyvatel žijících v různých vesnicích se pohybuje $\frac{1}{4}$ nebo $\frac{1}{5}$ obyvatel ve věku od 1 roku do 14 let. Zbytek obyvatel je starší 14 let, tudíž $\frac{3}{4}$ nebo $\frac{4}{5}$ celkového počtu.

Z určitého počtu lidí žijících v určitých obcích, je vždy $\frac{1}{2}$ obyvatel výdělečně činná. Z pracujících obyvatel $\frac{1}{2}$ za prací dojíždí. $\frac{1}{5}$ pracuje v zemědělství, lesnictví či rybářství. $\frac{2}{5}$ až $\frac{3}{5}$ se věnují stavebnictví nebo průmyslu a $\frac{1}{5}$ pracuje ve službách. Procenta nejsou přesná, jen orientační. (číselné údaje převzaty z knihy: Statistický lexikon obcí ČR, 2005)

2.3.2. Doprava

Řešené území postrádá železniční síť. Pouze ve Slavonicích je železniční trať, která ale vede na druhou stranu řešeného území a to směr Dačice. Není zde žádná obyčejná železniční síť, ale v řešeném území je úzkorozchodná železnice, která je velmi vzácná. Ta začíná v Nové Bystřici a vede až do Jindřichova Hradce a dále až do Obrataně. Projíždí zastávkami: z. Albeř, z. Hůrky, z. Senotín, z. Kaproun, z. st. Kunžak a pak dále až do Střížovic. Je zpřístupněna od roku 1897 a je dlouhá 33 km. Úzkorozchodná železnice jezdí po celý rok. V letních měsících jezdí více než v zimních a to směrem na Novou Bystřici. V zimě na významné svátky jezdí výjimečně i parní lokomotiva, která jezdí jen v letních měsících. Více o úzkokolejce ve slovníku místopisných pojmů.

Na rozdíl od železniční sítě je zde velmi hustá silniční síť, ne díky silnicím I. třídy, ale díky lesním cestám a silnicím II. a III. třídy. Českou Kanadou neprochází žádná silnice I. třídy. Územím prochází jen pár silnic II. a III. třídy. První silnice a to silnice 151 vede z Markvarce, přes Valtínov a Mosty, až do Kunžaku a odtud pokračuje přes Kaproun a Klenovou, až do Nové Bystřice. Druhou je silnice 164, ta vede z Kunžaku do Jindřichova Hradce, ale v řešeném území vede jen do Člunku. Třetí silnicí je silnice 409, která začíná ve Slavonicích, jde přes Český Rudolec, Markvarec, Lipnici, až do Heřmanče. Čtvrtou je silnice 152, ta začíná ve Slavonicích, prochází Starým Městem pod Landštejnem a končí v Nové Bystřici. A poslední silnicí je silnice 128, ta začíná v Nové Bystřici, přes Číměř, až do Jindřichova Hradce. Ostatní silnice, po kterých se dá jezdit, jsou v horším stavu než silnice II. a III. třídy. Jsou to většinou asfaltové silnice, které vedou lesem a to do menších a nevýznamných obcí. Ale záleží na tom, k jakému účelu jsou využívány, jestliže po nich jezdí těžší techniky, jsou poničené více.

Funguje tu i autobusová doprava. Nejvíce autobusových linek projíždí Kunžakem, Novou Bystřicí, Slavonicemi a Starým Městem pod Landštejnem. Nejvýznamnější je ale Kunžak a Nová Bystřice, ze kterých se lze dostat přímým spojem i do větších měst jako je Jindřichův Hradec, či až do Brna. V ostatních obcích jsou autobusové spoje velmi slabé, kde žije jen pár obyvatel, autobusy tam ani nezavítají (Zvůle, Terezín, Veclov, ...). O víkendech spoje nejezdí, jen v neděli a to třeba jen dvakrát za den a to jen z velkých sídel (Nové Bystřice, Kunžaku, Slavonic). V letních měsících je posílena autobusová doprava o některé spoje a to většinou o tzv. cyklobusy, například na Landštejn.

Jelikož leží Česká Kanada u rakouských hranic, jsou tu i hraniční přechody. Jeden významný je ve Slavonicích – Fratres a druhý na Nové Bystřici – Grametten. A pro turisty přechod Košťálkov – Klein Taxen a Romava – Reingers

2.3.3. Služby

Řešené území není z hlediska obslužné vybavenosti moc významné místo. Pověětšinou to jsou střediska, velká města, ležící mimo Českou Kanadu. A to Jindřichův Hradec, kde je nejbližší nemocnice a velké hypermarkety.

S největším počtem služeb je Nová Bystřice, která nabízí zdravotní středisko, školu, poštu, obchody, restaurace, penziony, knihovnu, lékárnu, kino, bazén, zámek, tenis, kuželnu, sjezdovku a golf. Dále Slavonice, ty nám nabízí také zdravotní středisko, poštu, knihovnu, obchody, lékárnu, restaurace, penziony, školu a muzeum. Dalším významným střediskem je Kunžak, ten nám také nabízí zdravotní středisko, školu, obchody, restauraci, knihovnu, penzion, poštu a lékárnou. Také Staré Město pod Landštejnem nám nabízí zdravotní středisko, knihovnu, obchod, poštu, penzion, restauraci, školu, sportovní střelnici, biatlonový areál, lanové centrum, stezku na in-line bruslích. A ještě Český Rudolec, ve kterém je zdravotní středisko, obchod, pošta, škola, zámek, knihovna, penzion a restaurace. Ostatní vesnice nám už nemohou nabídnout tolik služeb. V některých jsou obchody, restaurace nebo penziony. Více informací v kapitole 5, tabulky 1, 2, 3, 4.

Ještě stojí za zmínku informační centrum, které najdeme v Nové Bystřici a Slavonicích.

2.3.4. Zemědělství, lesnictví a rybářství

Převážná část obyvatelstva se v řešeném území živí lesnictvím nebo zemědělstvím. Celá Česká Kanada je obklopena lesy a poli s loukami.

Významným rybářstvím je rybářství v Lipnici, které spadá pod rybářství Telč, a.s.

Zemědělstvím se zabývají Agros Slavonice, spol. s.r.o. (chov dojnic a drůbeže, produkce mléka a obilných výrobků, zajištění živočišné výroby), Pavel Bubeníček, Slavonice (výroba a prodej produktů živočišné výroby), Agrostat Nová Bystřice, a.s. (výroba rostlinných a živočišných produktů, výroba a opravy zemědělských strojů). Dále to jsou soukromí zemědělci, kteří mají vlastní zvířata a tím se živí.

Nejrozšířenějším druhem příjmu je lesnictví. Jak těžba dřeva, tak samotná výroba dřevěných výrobků. Jako společnost ve Slavonicích Dřevoslav, s.r.o. (prodej a výroba zahradního nábytku, postelí a dřevěných doplňků z masívu), v Kunžaku Holz servis, s.r.o. (prodej řeziva a zpracování dřeva), Milan Sobek, Kunžak (výroba a prodej řeziva), v Nové Bystřici Trepet, s.r.o. (provoz pilařské výroby), v Českém Rudolci Lesy ČR a Wotan Forest, a.s. (dřevěné stavby, řezivo, sedací soupravy, pískoviště, dětské domky, ...).

2.3.5. Průmysl

Česká Kanada není žádnou průmyslovou oblastí a ani tomu nikdy nebylo. Je zde jen několik malých podniků, dříve jich zde bylo více, ale dnešní doba jim nepřeje. Průmyslové podniky najdeme na okraji řešeného území. Pověštinou to jsou malé firmy, či podniky.

Ve **Slavonicích** působí např. společnost Teplo spol, a.s. (zabývá se výrobou a rozvodem teplé vody a páry), Maříž, autorská originální keramika (výroba užitkové a ozdobné keramiky), Slavona, s.r.o. (výroba a montáž dřevěných eurooken, balkonové a posuvné dveře).

V **Kunžaku** působí PK Mont Kunžak, s.r.o. (ocelové konstrukce, mostové jeřáby a jeřábové dráhy), Miroslava Fáberová, Kunžak (ručně vyráběný a vyšívaný textil), Petr Král M+P (výroba pracovních oděvů podle katalogu i na zakázku), Enmix spol. s.r.o. (výroba a prodej krmiv a surovin pro domácí zvířata).

V **Nové Bystřici** podniky NB – Textil, spol. s.r.o. (výroba kojeneckého a dětského oblečení, čepic, šál a županů), Jan Skuhra, Nová Bystřice (výroba kovaných brán a branek, mříže všech historických slohů, restaurování a výroba repliky starých zámků, dveřní kování, panty, kliky, ...), Teplo spol, a.s. (výroba a rozvod teplé vody a páry), Bellatex s.r.o. (nabízí akrylové, mikrofázové a fleecové deky, prostěradla, ručníky a osušky, povlečení, koupelnové předložky, televizní pytle, přehozy na sedací soupravy, utěrky, matracové chrániče), DK Open, spol. s.r.o. (výrobě běžného i jemného pečiva, prodej cukrářských, celozrnných a trvanlivých výrobků), Milan Houžva Termoplast (výroba plastových vstříkovaných polotovarů a forem), Termoplast, s.r.o. (výroba plastových dílů pro automobilový a elektrotechnický průmysl).

V **Českém Rudolci** Pellettex, s.r.o. (výroba a prodej dřevěných palet) a v **Číměři** Petra – lom Číměř, s.r.o. (drcení a třídění kamene, těžba, zpracování a prodej žuly).

3. ROZBOR LITERATURY

3.1. Publikovaní průvodci

Základním podkladem pro tvorbu této diplomové práce je Turistická mapa České Kanady a Slavonicka, 2007. Vydal ji Klub českých turistů, v měřítku 1:50 000. Turistická mapa obsahuje značené pěší turistické trasy zakreslené nepřerušovanými barevnými liniemi (červenou, modrou, žlutou, zelenou), cyklistické turistické trasy zakreslené růžovou linií, v níž jsou ještě znázorněna bílá kola v pravidelných rozstupech a doplněny čísla tras v obdélníkových rámečcích. Dále naučné stezky zakresleny přerušovanou zelenou čarou a tečkou a nakonec lyžařské turistické trasy znázorněny červenými tečkami. Na zadní straně mapy je abecední rejstřík všech měst a vesnic nacházejících se v mapě. Také doprovodné texty k jednotlivým místopisným pojmům, která jsou v mapě žlutě ohraničena rámečkem nebo podtržena. Doprovodné texty informují turistu o významné informaci k podtrženému pojmu, o historii, proč je pojem důležitý, čím si to zasloužil.

V roce 2006 vyšla další velmi důležitá mapa a tou je: Zimní turistické a lyžařské trasy Česká Kanada. Vyšla v edici turistických regionů v nakladatelství Geodézie ČS, v měřítku 1:50 000. Zimní turistická mapa obsahuje pěší turistické trasy zakresleny nepřerušovanou linií v barvách červených, žlutých, modrých a zelených. Především je ale zaměřena na zimní běžecké trasy, které jsou značeny nepřerušovanou červenou linií a každá trasa má v zeleném čtverečku své dané číslo v barvě zelené. Zadní strana mapy je věnována několika mapám jednotlivých běžeckých tras v měřítku 1:25 000 a k lepšímu seznámení s každou běžeckou trasou, je u každé mapy podélný profil trasy, a zakreslena místa, kde se můžeme napojit na další běžeckou trasu.

Průvodce Jižní Čechy, od Marka Podhorského z roku 2000 je rozdělen na tři části. První část nás seznamuje se systémem průvodce (mapy, nebezpečí, vybavení, časy chůze), druhá část podává informace o podnebí, historii, poloze, horopisu, vodopisu, flóře a fauně, národních parcích a přírodních rezervacích. Třetí část je zaměřena na určité trasy v jižních Čechách, některé kopírují značené turistické trasy, z části vedou neznačeným územím. Každá trasa je autorem pojmenována, je jich celkem padesát. U každé trasy autor uvádí, kudy cesta vede, kde je příjezdové místo a výchozí bod, časový rozvrh trasy, výškový rozdíl, náročnost, možnosti občerstvení, poté následuje stručný popis a zajímavosti různých míst na dané trase. Mezi ty, které vedou řešeným územím vymezeným touto diplomovou prací je turistická trasa Vysoký kámen, Landštejn a Klášter. Kniha je doplněna jednou přehlednou mapkou celého území Jižních

Čech v měřítku 1:200 000, mapkami v měřítku 1:100 000 a 1:75 000 a fotografiemi zajímavých míst. Podobnou knihou je průvodce – Podyjí, od Jana Kosa a Michala Schneidera (2001).

Krajinou čertových kamenů, s podtitulem Průvodce Kunžakem a jeho okolím od Evy Krafkové (2001), je další významnou publikací pro tuto diplomovou práci. Na začátku se autor věnuje okolí Kunžaku z hlediska zeměpisu, kamenů, vody, živočichů, rostlin a stromů, historii, stavebním památkám Kunžaku, kapitoly pojmenovává pohádkovými názvy. V následujících kapitolách popisuje osady v okolí Kunžaku, z hlediska jejich historie, od jejich vzniku. Závěr knihy je věnován deseti vycházkovým trasám, pojmenovaných zajímavými a skvostnými názvy. Každá trasa obsahuje stručný popis dané cesty, mapu, upozorňuje na zajímavá místa zvýrazněním a uvádí délku v hodinách. V úplném závěru je Kunžacká pohádka a návod na Kunžackou polévku. Kniha je celkově doplněna fotografiemi se zajímavými místy v okolí Kunžaku.

3.2. Ostatní použité publikace a další informační zdroje

Publikace Fyzický zeměpis jižních Čech, 1998, vydaná Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích, nás seznamuje s geologickým vývojem jižních Čech a s geomorfologií jižních Čech. Převážná část knihy se zabývá horopisem a vodopisem jižních Čech. Z horopisu to je Šumavská hornatina, Jihočeská pánev, Středočeská pahorkatina, Českomoravská vrchovina, atd., které se ještě pak dále dělí na menší celky. V této diplomové práci jsem využila kapitolu Českomoravské vrchoviny, která se dělí na Javořickou vrchovinu a ta dále na dva podcelky a to Jihlavské vrchy a Novobystřickou vrchovinu. Z vodopisu nás seznamuje s vodními toky, jezery, rybníky a údolními nádržemi. Kniha je navíc doplněna černobílými mapkami a obrázky.

Další zajímavou knihou je kniha Vodní toky a nádrže, 1984. Kolektiv autorů se věnuje tomu, co jsou vodní toky, jezera, rybníky, údolní nádrže. Publikace má v sobě ukryty i orientační mapky vodních toků celé ČR. Převážná, větší část knihy obsahuje hesla od A do Ž, kde jsou podle abecedy seřazeny vodní toky, rybníky, jezera, ... významných z celé ČR. Podává nám informace o délce toku, kde řeka pramení, kam ústí, Podobnou knihou jsou Hory a nížiny, 1987, také od kolektivu autorů, jímž hlavním je autor Demek. Má podobný obsah jako předcházející kniha. První část se zabývá vývojem a tříděním reliéfu ČSR, geomorfologickým členěním, také obsahuje orientační mapky. Větší část publikace obsahuje hesla seřazená podle abecedy a to nížiny, hory, ..., které lze najít v ČR. U hesel nás seznamuje s nejvyšším bodem, strukturou pohoří, kde se nachází, CHKO,

Důležitou prací pro metodiku této diplomové práce je diplomová práce Kateřiny Liškové z roku 2007. Využili jsme metodiku a systém naučných stezek, pěších a cyklistických turistických tras a lyžařských turistických tras, v této diplomové práci upraveny podle vytyčeného území. Velmi dobře zpracován celkový obsah diplomové práce, zároveň i slovník místopisných pojmů, který podává bližší informace o významných místech, vypsanych v tabulkách a zvýrazněných v popisech v textu. Diplomová práce K. Liškové je podobná diplomové práci Dany Bobrové z roku 2002.

Velké množství zajímavostí a informací lze také najít na webových stránkách. Například velmi přehledným a aktuálním je server <http://jezdecka-turistika.bothis.cz>. Poskytuje informace o jezdecké turistice, co kůň potřebuje, stanice turistiky na koni v blízkém okolí a to i v Rakousku, kde najít veterináře, o dopravě koní a podkování koně. Dále popisuje tři stezky na koních, jak a jakou barvou jsou stezky značeny, kde jsou značky umístěny. Stránka nám poskytuje i mapy, kudy jednotlivé stezky vedou a fotogalerii. Z této internetové stránky bylo čerpáno k sepsání kapitoly jezdecké turistické trasy.

4. METODIKA PRÁCE

Metodika popisu tras v tabulkách a metodika popisu tras v textu (metodika práce) je blízká metodice K. Liškové (2007), ale provedla jsem v ní některé změny (značení a popis cest, sklonitost cesty, převažující krajinný ráz, vzhled tabulek, ...).

4.1. Metodika popisu tras v tabulkách

4.1.1. Metodika popisu značených pěších turistických tras v tabulkách

V této kapitole jsou popisovány způsoby popisu značených pěších turistických tras v tabulce 1. (Jednotlivé charakteristiky, které jsou uvedeny v jednotlivých sloupcích tabulek, jsou napsány kurzívou a tučně, a u každé je použit příklad z konkrétní trasy).

Název, barva a kód trasy

Olšany – Na Jitrách modrá 1. – vyjadřuje počáteční a koncové místo pěší turistické trasy a závorčka uvádí barvu trasy, kterou je trasa v mapě (1:50 000) značena.

Možná nástupní místa

Pod Skalkou – tučně jsou zvýrazněna místa, z kterých se můžeme na popisovanou trasu co nejnáze a bez problémů dostat, většinou takzvané křižovatky.

Mosty – tučně a podtrženě jsou značena nástupní místa, na která se lze dostat v průběhu pracovních dnů (o víkendu hůře) autobusovým či vlakovým spojením.

Významná místa

Mosty, Suchdol – zde jsou vypsány památky, místa, vesnice, která jsou popsána ve slovníku místopisných pojmů a leží v blízkosti dané trasy či přímo na ní, podtržené jsou ty, které umožňují autobusové či vlakové spojení.

Délka (km)

8 km – charakteristika vyjadřuje skutečnou vzdálenost turistické pěší trasy od počátečního bodu, až k jejímu cíli v kilometrech. Kilometráž se v těchto materiálech udává s přesností na 0,5 km a zaokrouhlování na nejbližší polovinu kilometru.

Délka spojnice výchozích míst (km)

6 km – udává přímou vzdálenost naměřenou pomocí mapy a pravítka, od počátečního bodu trasy k jejímu cíli, uvedené též v kilometrech.

Délka (hod)

2 hod – je vyjádřena v hodinách a uvádí přibližnou dobu, za kterou lze danou turistickou trasu projít. V normálním tempu nebo v menších skupinách jsme schopny ujít na nenáročné trase až 5 km za hodinu, v náročném terénu nebo ve větších skupinách jen 4 km za hodinu. V tabulkách se nepočítá s přestávkami, je to čistá chůze.

Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)

Skalka (703), Pod Mosty (648) – udává nejvyšší a nejnižší místo na dané pěší turistické trase. Závorka uvádí nadmořskou výšku m n.m. určenou z mapy 1: 50 000.

Rozdíl (m)

55 – uvádí vypočítaný rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším místem na dané turistické pěší trase.

Úseky s největším stoupáním/klesáním

Klesání lesem do Mostů. – udává největší (vyjimečné) stoupání nebo klesání na dané turistické pěší trase, zjištěné pomocí zvážení a prozkoumání trasy.

Složení povrchu (%)

Lesní cesta 60, Louka 30, Polní cesta 5, Asfalt 5 – složení dané trasy je udáno v procentech.

Druhy povrchů tras/cest:

Asfalt/asfaltová cesta – zpevněná silniční komunikace s asfaltovým povrchem různé kvality

Hlinitý/hlinitá cesta – povrch cesty je hlinitý, zpevněný či nezpevněný

Kamenitý/kamenitá cesta – povrch cesty je zpevněný kamením či šterkem

Lesní/lesní cesta – nezpevněná cesta vedoucí lesním porostem, jehličím

Louka/luční cesta – cesta vedoucí po louce, pastvině

Pole/polní cesta – dvoustopá cesta s částečně zpevněným či nezpevněným povrchem vedoucí po poli

Ostatní – panely, písek

Obslužná vybavenost (2010)

Mosty – restaurace, autobus – charakteristika udává možné druhy služeb na dané turistické pěší trase v jednotlivých městech či vesnicích, které lze využít.

Druhy služeb:

- a) Ubytování – kempy, penziony, hotely, ubytovny
- b) Restaurace, pivo a limo, hostinec, občerstvení – podání pití a jídla
- c) Obchody – obchody s pečivem, pitím
- d) Spoje – autobus či vlak

Převažující krajinný pokryv

Po celou cestu převažují lesy, pouze v okolí Suchdola, Mostů převažují louky. – popisuje převažující strukturu krajinného pokryvu na trase po celé její délce.

Struktura krajinného pokryvu (%)

Les 70, Louky 20, Pole/louka 10 – charakteristika je uvedena v procentech. Uvádí druhy krajiny, kterými trasa prochází.

Typy krajinného pokryvu:

Les, pole, louka, pole/louka, les/louka, les/pole, park

4.1.2. Metodika popisu naučných stezek a místních značených pěších turistických tras v tabulkách

V této kapitole jsou popisovány způsoby popisu naučných stezek a místních značených pěších turistických tras v tabulce 2. (Jednotlivé charakteristiky, které jsou uvedeny v jednotlivých sloupcích tabulek, jsou napsány kurzívou a tučně, a u každé je použit příklad z konkrétní trasy).

Název stezky a kód

Grázlova naučná stezka (Český Rudolec – Slavonice) (1.) – charakterizuje trasu pěší či cyklistickou s informačními tabulemi. Závorka uvádí, kde trasa začíná a končí a další závorka číslo stezky, přiřazené autorem této diplomové práce.

Zaměření stezky

Seznamuje nás s vlastivědnými a přírodními zajímavostmi Slavonicka, a působení Johanna Grasel. – charakteristika popisuje zaměření dané stezky a to z hlediska zaměření na přírodu, památky,

Nástupní místo a půdorysné řešení

Český Rudolec, jednosměrná – informuje nás o nástupním místě stezky, kde začíná a o tom, zda stezka vede od jednoho bodu k druhému (jednosměrná) či od bodu k bodu, ke kterému se poté okruhem vrátíme (okružní).

Délka (km)

12 km – charakteristika vyjadřuje skutečnou vzdálenost naučné stezky od počátečního bodu, až k jejímu cíli v kilometrech. Kilometráž se v těchto materiálech udává s přesností na 0,5 km a zaokrouhlování na nejbližší polovinu kilometru. Délky jednotlivých tras jsou převzaty z jednotlivých informačních tabulí na stezkách, když tam jsou, a když ne, jsou vypočítány z mapy 1: 50 000.

Významná místa stezky

Český Rudolec, Zámek Malá Hluboká, Psí hřbitov – jsou zde uváděna místa, ležící na naučné stezce či v jejím blízkém okolí, a která jsou popsána ve slovníku místopisných pojmů.

Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší (m n.m.)

Stříbrný Vrch (654), Vichrův kopec (644) – udává nejvyšší a nejnižší místo na dané pěší naučné stezce. Závorka uvádí nadmořskou výšku m n.m. určenou z mapy 1: 50 000.

Složení povrchu stezky (%)

Hlína 70, Louka 20, Ostatní 10 – složení dané naučné stezky udáno v procentech.

Druhy povrchů stezek/cest:

Asfalt/asfaltová cesta – zpevněná silniční komunikace s asfaltovým povrchem různé kvality

Hlinitý/hlinitá cesta – povrch cesty je hlinitý, zpevněný či nezpevněný

Kamenitý/kamenitá cesta – povrch cesty je zpevněný kamením či šterkem

Lesní/lesní cesta – nezpevněná cesta vedoucí lesním porostem, jehličím

Louka/luční cesta – cesta vedoucí po louce, pastvině

Pole/polní cesta – dvoustopá cesta s částečně zpevněným či nezpevněným povrchem vedoucí po poli

Ostatní – panely, písek

Ochrana přírody a krajiny

Rybník Velký Troubný – tato charakteristika nám řekne, zda se na naučné stezce či v jejím blízkém okolí nachází nějaká přírodní rezervace (PR), přírodní památka (PP), národní přírodní památka (NPP) nebo národní přírodní rezervace (NPR).

Struktura krajinného pokryvu (%)

Les 80, Louka 20 – charakteristika je uvedena v procentech. Uvádí druhy krajiny, kterými stezka prochází.

Typy krajinného pokryvu:

Les, pole, louka, pole/louka, les/louka, les/pole, park

4.1.3. Metodika popisu značených cyklistických tras v tabulkách

V této kapitole jsou popisovány způsoby popisu značených cyklistických turistických tras v tabulce 3. (Jednotlivé charakteristiky, které jsou uvedeny v jednotlivých sloupcích tabulek, jsou napsány kurzívou a tučně, a u každé je použit příklad z konkrétní trasy).

Název a kód cesty

Kačlehy – Český Rudolec (1241) – vyjadřuje počáteční a koncové místo cyklistické turistické trasy a v závorce je uvedeno číslo trasy z mapy (1: 50 000).

Možná nástupní místa

Kunějov, Kaproun, Matějovec – tučně jsou zvýrazněna místa, z kterých se můžeme na popisovanou trasu co nejdříve a bez problémů dostat, většinou takzvané křižovatky.

Tučně a podtrženě jsou značena nástupní místa, na která se lze dostat v průběhu pracovních dnů (o víkendu hůře) autobusovým či vlakovým spojením.

Významná místa

Kaproun, Matějovec, Troják – zde jsou vypsány památky, místa, vesnice, která jsou popsána ve slovníku místopisných pojmů a leží v blízkosti dané trasy či přímo na ní, podtržená jsou ty, ze kterých se lze dostat autobusovým či vlakovým spojením.

Délka (km)

26 km – charakteristika vyjadřuje skutečnou vzdálenost turistické cyklistické trasy od počátečního bodu, až k jejímu cíli v kilometrech. Kilometráž se v těchto materiálech udává s přesností na 0,5 km a zaokrouhlování na nejbližší polovinu kilometru.

Délka spojnice výchozích míst (km)

18 km – udává přímou vzdálenost naměřenou pomocí mapy a pravítka, od počátečního bodu trasy k jejímu cíli, uvedené též v kilometrech.

Délka (hod)

2,5 hod – udává čas, za který lze danou cyklistickou trasu projet. Předpokládáme, že cyklista ujede 12 – 25 km v hodině, záleží však na typu kola, členitosti a povrchu terénu. V popisu cyklistických tras v tabulkách, se nepočítá s přestávkami, uváděny jsou pouze čisté časy.

Nadmořská výška nejnižší/nejvyšší na trase

u Kaprouna (707), u Kačležského rybníka (539) – udává nejvyšší a nejnižší místo na dané cyklistické turistické trase. Závorka uvádí nadmořskou výšku m n.m. určenou z mapy 1: 50 000.

Rozdíl (m)

168 – uvádí vypočítaný rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším místem na dané cyklistické trase.

Úseky s největším stoupáním/klesáním

Před kolejemi až do Kaprouna stoupání. – udává největší (výjimečné) stoupání nebo klesání na dané turistické pěší trase, zjištěné pomocí zvážení a prozkoumání trasy.

Složení povrchu (%)

Asfalt 80, Hlína 10, Kameny 10 – složení dané trasy udáno v procentech.

Druhy povrchů tras/cest:

Asfalt/asfaltová cesta – zpevněná silniční komunikace s asfaltovým povrchem různé kvality

Hlinitý/hlinitá cesta – povrch cesty je hlinitý, zpevněný či nezpevněný

Kamenitý/kamenitá cesta – povrch cesty je zpevněný kamením či štěrkem

Lesní/lesní cesta – nezpevněná cesta vedoucí lesním porostem, jehličím

Louka/luční cesta – cesta vedoucí po louce, pastvině

Pole/polní cesta – dvoustopá cesta s částečně zpevněným či nezpevněným povrchem vedoucí po poli

Ostatní – panely, písek

Obtížná místa z hlediska sjízdnosti

Když jedeme od Kačleh a napojíme se na modrou, až ke Kačležskému rybníku – výmoly od vody, velký štěrk. – charakteristika uvádí úseky, které jsou z nějakého důvodu na kole špatně sjízdné, a to buď z důvodu špatného povrchu či prudkého sklonu. Řešeno zvážením a prozkoumáním trasy (v r. 2010).

Obslužná vybavenost (r. 2010)

Kačlehy – ubytování, autobus, občerstvení – charakteristika udává možné druhy služeb na dané turistické cyklistické trase v jednotlivých městech či vesnicích, které lze využít.

Druhy služeb:

- a) Ubytování – kempy, penziony, hotely, ubytovny
- b) Restaurace, pivo a limo, hostinec, občerstvení – podání pití a jídla
- c) Obchody – obchody s pečivem, pitím
- d) Spoje – autobus či vlak

Převažující krajinný pokryv

Ke Kačležskému rybníku lesy. Od něj, až ke Klikovskému rybníku louky a pole, poté už jen lesní porost. – popisuje převažující strukturu krajinného pokryvu na trase po celé její délce.

Struktura krajinného pokryvu (%)

Les 60, les/louka 20, louka 10, pole 10 – charakteristika je uvedena v procentech. Uvádí typy krajiny, kterými cyklistická trasa prochází.

Typy krajinného pokryvu:

Les, pole, louka, pole/louka, les/louka, les/pole, park

4.1.4. Metodika popisu lyžařských tras v tabulkách

V této kapitole jsou popisovány způsoby popisu lyžařských turistických tras v tabulce 4. (Jednotlivé charakteristiky, které jsou uvedeny v jednotlivých sloupcích tabulek, jsou napsány kurzívou a tučně, a u každé je použit příklad z konkrétní trasy).

Název a kód trasy

Dolní Radíkov- Matějovec (04) – vyjadřuje počáteční a koncové místo lyžařské trasy a v závorce je uveden kód trasy daný autorem této diplomové práce.

Možná nástupní místa

Žádné nástupní místo – tučně jsou zvýrazněna místa, z kterých se můžeme na lyžařskou trasu co nejdříve a bez problémů dostat, většinou takzvané křižovatky (v tomto případě žádné nástupní místo).

Tučně a podtrženě jsou značena nástupní místa, na která se lze dostat v průběhu pracovních dnů (o víkendu hůře) autobusovým či vlakovým spojením.

Významná místa

Horní Radíkov, Matějovec – zde jsou vypsány památky, místa, vesnice, která jsou popsána ve slovníku místopisných pojmů a leží v blízkosti dané trasy či přímo na ní, podtržená jsou ty, na která se lze dostat autobusovým či vlakovým spojením.

Délka (km)

2 km – charakteristika vyjadřuje skutečnou vzdálenost lyžařské trasy od počátečního bodu, až k jejímu cíli v kilometrech. Kilometráž se v těchto materiálech udává s přesností na 0,5 km a zaokrouhlování na nejbližší polovinu kilometru.

Délka spojnice výchozích míst (km)

2 km – udává přímou vzdálenost naměřenou pomocí mapy a pravítka, od počátečního bodu trasy k jejímu cíli, uvedené též v kilometrech.

Délka (hod)

0,5 hod – udává čas, za který lze danou lyžařskou trasu projet. Předpokládáme, že lyžař ujede 5 – 6 km v hodině, záleží však na úpravě lyžařské trasy a v podstatě se lyžař pohybuje ve ztížených

podmínkách, záleží též na sněhové pokrývce. V popisu lyžařských tras v tabulkách, se nepočítá s přestávkami, uváděny jsou pouze čisté časy.

Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)

Skalka (677), (633) – udává nejvyšší a nejnižší místo na dané lyžařské trase. Závorka uvádí nadmořskou výšku m n.m. určenou z mapy 1: 50 000.

Rozdíl (m)

44 m – uvádí vypočítaný rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším místem na dané lyžařské trase.

Úseky s největším stoupáním/klesáním

Největší stoupání je od začátku trasy, až skoro do konce – udává největší (výjimečné) stoupání nebo klesání na dané lyžařské trase, zjištěné pomocí zvážení a prozkoumání trasy.

Místa s možným nedostatkem sněhu

Před vjezdem do vsi – charakteristika uvádí možné úseky nebo konkrétní místa, kde je v zimních měsících možný nedostatek sněhové pokrývky.

Obtížná místa z hlediska sjezdu

Při cestě zpět, namrzlý sníh při sjezdu – charakteristika uvádí úseky, které jsou z nějakého důvodu při sjezdu na běžkách obtížné nebo nebezpečné, a to buď z důvodu špatné úpravy povrchu či prudkému sklonu. Řešeno zvážením a prozkoumáním trasy (v r. 2010).

Obslužná vybavenost (r.2010)

Dolní Radíkov – ubytování, autobus; Matějovec – ubytování, autobus – charakteristika udává možné druhy služeb na dané turistické lyžařské trase v jednotlivých městech či vesnicích, které lze využít.

Druhy služeb:

- a) Ubytování – kempy, penziony, hotely, ubytovny
- b) Restaurace – podání pití a jídla
- c) Obchody – obchody s pečivem, pitím
- d) Spoje – autobus či vlak

Převažující krajinný pokryv

Převažuje les, před vsí pole. – popisuje převažující strukturu krajinného pokryvu na trase po celé její délce.

Struktura krajinného pokryvu (%)

Les 70, Pole 30 – charakteristika je uvedena v procentech. Uvádí druhy krajiny, kterými lyžařská trasa prochází.

Typy krajinného pokryvu:

Les, pole, louka, pole/louka, les/louka, les/pole, park

4.1.5. Metodika popisu jezdeckých tras v tabulkách

V této kapitole jsou popisovány způsoby popisu značených jezdeckých turistických tras v tabulce 5. (Jednotlivé charakteristiky, které jsou uvedeny v jednotlivých sloupcích tabulek, jsou napsány kurzívou a tučně, a u každé je použit příklad z konkrétní trasy).

Název a kód trasy

Maříž – Penikov (1.) – vyjadřuje počáteční a koncové místo jezdecké trasy a v závorce je uveden kód trasy daný autorem této diplomové práce.

Možná nástupní místa

Kadolec – tučně jsou zvýrazněna místa, z kterých se můžeme na jezdeckou trasu co nejdříve a bez problémů dostat, většinou takzvané křižovatky.

Tučně a podtrženě jsou značena nástupní místa, na která se lze dostat v průběhu pracovních dnů (o víkendu hůře) autobusovým či vlakovým spojením.

Významná místa

Graselova slůj, Penikov – zde jsou vypsány památky, místa, vesnice, která jsou popsána ve slovníku místopisných pojmů a leží v blízkosti dané trasy či přímo na ní, podtržená jsou ty, na která se lze dostat autobusovým či vlakovým spojením.

Délka (km)

13 km – charakteristika vyjadřuje skutečnou vzdálenost jezdecké trasy od počátečního bodu, až k jejímu cíli v kilometrech. Kilometráž se v těchto materiálech udává s přesností na 0,5 km a zaokrouhlování na nejbližší polovinu kilometru.

Délka spojnice výchozích míst (km)

8 km – udává přímou vzdálenost naměřenou pomocí mapy a pravítka, od počátečního bodu trasy k jejímu cíli, uvedené též v kilometrech.

Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)

Stříbrný vrch (654), Stráž (621) – udává nejvyšší a nejnižší místo na dané jezdecké trase. Závorka uvádí nadmořskou výšku m n.m. určenou z mapy 1: 50 000.

Rozdíl (m)

33 m – uvádí vypočítaný rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším místem na dané jezdecké trase.

Úseky s největším stoupáním/klesáním

Největší stoupání je z Maříže do Kadolce. – udává největší (výjimečné) stoupání nebo klesání na dané jezdecké trase, zjištěné pomocí zvážení a prozkoumání trasy.

Obslužná vybavenost (r. 2010)

Maříž – restaurace; Kadolce – autobus – charakteristika udává možné druhy služeb na dané jezdecké turistické trase v jednotlivých městech či vesnicích, které lze využít.

Druhy služeb:

- a) Ubytování – kempy, penziony, hotely, ubytovny
- b) Restaurace – podání pití a jídla
- c) Obchody – obchody s pečivem, pitím
- d) Spoje – autobus či vlak

Převažující krajinný pokryv

Na začátku a v půlce trasy převažují louky, jinak po celou cestu les. – popisuje převažující strukturu krajinného pokryvu na trase po celé její délce.

Struktura krajinného pokryvu (%)

Les 90, louka 10 – charakteristika je uvedena v procentech. Uvádí druhy krajiny, kterými jezdecká trasa prochází.

Typy krajinného pokryvu:

Les, pole, louka, pole/louka, les/louka, les/pole, park

Možnost napájení koně vodou

Maříž – Janův rybník, Dědkův a Starý rybník u Pfaffenschlagu – uvádí, kde a jaký rybník se na jezdecké trase nachází, pro případné napájení koně.

Nebezpečí splašení koně (psy)

Maříž, Kadolec, Penikov – udává nám místa, kde je možnost spatřit či slyšet štěkot psa. Možnost splašení koně.

4.2. Metodika popisu tras v textu

4.2.1. Metodika popisu uvedených turistických tras a naučných stezek v textu

V kapitolách 5.1., 5.2., 5.3., 5.4. a 5.5. popisují v následujícím textu všechny turistické trasy a naučné stezky a to následujícím způsobem: za prvé uvádím název a kód konkrétní naučné stezky či turistické trasy. Za další následuje popis z výchozího bodu do cílového místa, přičemž danou turistickou trasu projít nebo projet i v opačném případě, či na ni nastoupit i v jiném místě, než nástupním. V popisu jsem se zaměřila na celkový průběh trasy od počátku až do konce, ale i na změnu povrchu trasy, krajinný ráz, zajímavá místa, pohledy do kraje, postřehy autora a jiná různá doporučení.

U popisu naučných stezek jsou navíc na začátku textu uvedeny názvy jednotlivých informačních tabulí na stezce, pokud byli k nalezení, na některých stezkách nejsou tabule žádné.

V popisu tras jsou některé pojmy zvýrazněny tučně, a to znamená, že o nich můžeme najít bližší informace ve slovníku místopisných pojmů zpracované v závěru této diplomové práci. Všechny informace a některé skutečnosti v popisu, jako např. stav některých silnic, vybavenost, obslužnost, ... se mohou stavem nebo charakterem vlastností postupem času měnit, proto je vše počítáno v roce 2010 a rok aktuálního stavu je uveden v závorce. Např. daný úsek může být upraven, autobusový spoj zrušen,

5. POPIS UVEDENÝCH TURISTICKÝCH TRAS

5.1. Značené pěší turistické trasy

Turistická trasa Olšany – Suchdol – Mosty – Pod Skalkou – Na Jitrách (modrá 1.)

Výchozím bodem je autobusová zastávka v **Olšanech**. Trasa však začíná už hodně kilometrů před **Olšany**. Vydáváme se jihozápadním směrem doleva kolem zastávky do kopce mezi domy. V půlce kopce po levé straně sezónní občerstvení v domě. Po vyšlápnutí kopce pozorujeme uprostřed cesty křížek a po pravé straně kostel (foto 17.). Jdeme doprava, uhýbáme z asfaltové silnice do lesa, šlapeme prašnou lesní cestou dolů, až dojdeme na louku. Po louce pokračujeme pořád rovně a po pravé straně se kocháme přírodní památkou a to **Rašeliništěm u Suchdola** (foto 18.). A jsme v **Suchdolu**. Projdeme návsi a za sezením, které je na návsi zahne doprava mezi domy na písčitou cestu. Pokračujeme cestou mezi poli, až dojdeme na první kopec, tam si dáme pozor a po pravé straně vidíme závoru, když jí podlezeme a vydáme se pár metrů po vyšlapané cestě, dojdeme k viklanu **Trkal** (foto 19.) Po zhlédnutí se vrátíme zpět na cestu a pokračujeme užší cestou lesem z kopců a do kopců, až vyjdeme v **Mostech**. Tam přejdeme přes hlavní silnici a jdeme kolem domů doprava do kopce. Cesta tu je hodně úzká, ze začátku jdeme po louce, která je velmi hodně zarostlá a pak dojdeme k lesu. Tam musíme dávat velmi velký pozor, abychom nesešli z cesty. Když přecházíme z lesa do lesa po louce, musíme odbočit vlevo, je to tam hodně špatně značené. Procházíme mezi menšími a zarostlými stromky, až nás trasa zavede do lesa, kde je cesta kličkovitá, až po pravé straně spatříme pozoruhodné seskupení kamenů, které nemá jméno. Pak vyjdeme z lesa a vyskytujeme se na štěrkové cestě, kde se dáváme doleva. Až dojdeme k asfaltové silnici, kde se to jmenuje Pod Skalkou, na stromě visí svatý obraz. Jdeme doprava a po 0,5 km jsme Na Jitrách.

Turistická trasa Suchdol – Valtínov – Terezín (zelená 1.)

Z návsi ze **Suchdola** se vydáváme směrem na východ, kolem malého rybníka, který v mapě není. Trasa začíná už ve Strmilově. Cesta vede do mírného kopce kolem baráček po asfaltové silnici, na konci vsi začíná hlinitá a travnatá cesta. Až dojdeme k rozcestí po širší vyšlapané cestě, dáváme se doprava a štrádujeme si to mezi louky. Za okamžik vklouzneme do lesa, stoupáme po zpevněné hlíně. Nastává klesání, které je velmi dlouhé, až dojdeme na rozcestí, kde uhýbáme doprava, ale neustále klesáme. Vycházíme z lesa a kocháme se

nádherným výhledem do krajiny a na celý **Valtínov**. Pokračujeme z kopce po písčité cestě a mezi loukami, až dojdeme k prvnímu baráčku. Jsme na hlavní silnici, jdeme po ní doleva asi sto metrů a tam se dáváme nad hospodou doprava. Procházíme uličkou mezi domy, až dojdeme na konec, a jdeme do táhlého kopce po louce.

Na kopci doleva, ale po pár metrech doprava kolem křoví, pořád stoupáme. Lesík, jalovce, klesáme, stoupáme po louce, po levé straně míjíme les. Procházíme kolem něj, tudíž se stáčíme jakoby doprava a poté doleva, stoupáme, až vlezeme do lesa, a tam hned doprava po hlinité a jehličnaté cestě. Vycházíme z lesa a míříme rovně, po levé straně tábor. Klesáme po písčité cestě, na rozcestí doleva do kopců, z kopců, cestou míjíme sem tam nějaký to stavení a louky, až dojdeme k asfaltové silnici, ale ještě před ní si všímáme po levé straně čertova kopyta. Jinak na asfaltce uhýbáme doprava, procházíme alejí stromů a jsme v **Terezíně**.

Turistická trasa Kunžak – Kaproun – Vítiněves – Landštejn (červená 1.)

Počátkem trasy je **Kunžak**, i když samotný začátek je mnoho kilometrů před **Kunžakem**. Jdeme na jih kolem fotbalového hřiště rovně. Za garážemi uhýbáme doleva a poté hned na rozcestí doprava na vrchní cestu. Vstoupíme na lesní cestu, poté jdeme a jdeme, až narazíme na rybníček, kde si můžeme shladit nohy. Okolo něj projdeme a zatáčíme za ním doprava. Jdeme jaký kus pořád úzkou vyšlapanou cestou kolem různých potůčků po lesní cestě a lesem. Postupně se cesta rozšiřuje, až dojdeme k sezení Pod Kozinou, tam odbočujeme doprava a pak hned doleva, je to tam špatně značené. Postupujeme do prudkého kopce, cestou zarostlou kořeny, až narazíme po pravé straně na zarostlé seskupení kamenů **Masné krámy** (foto 35.). Po pár metrech dorazíme k rozcestí s lavičkou, dáváme se doprava po kamenité cestě a pak poté opět doleva písčitou širokou cestou, a pozor, po pár metrech uhýbáme doprava mezi stromky na úzkou vyšlapanou cestu. Vyjdeme na rozcestí, uhýbáme doleva na asfaltovou silnici a jaký kus šlapeme zároveň s cyklistickou trasou 1116. Vyjdeme kopeček a jestliže máte zájem a jdete pod kopcem hned doleva a tam dolů, tak dojdete k hájovně, dáte se za ní dvakrát vpravo a pokocháte se **Národní přírodní památkou Kaproun**.

A když, tak pokračujeme po silnici z kopce lesem, až jsme v **Kaprouně**. Přes něj pokračujeme stále dále až do kopce, na křižovatce doleva, až dojdeme k rozcestí, kde je po levé straně sezení, zahýbáme na lesní asfaltovou cestu. Šlapeme si to z kopce kolem samot, pak odbočujeme doleva, ale pořád klesáme, až míjíme po levé straně vypuštěný Hamerský rybník, dáváme pozor, za pár metrů odbočujeme doprava na kamenitou lesní cestu. Z cesty neuhýbáme, vyšlápeme si menší kamenitý kopec, až se napojíme na asfaltovou silnici, klesáme, po levé

straně míváme chatu. Za ní za kousek se stáčíme doprava na úzkou cestu, až dorazíme opět k asfaltové silnici, tu přejdeme rovně, a klesáme. Napojujeme se na zelenou trasu a jdeme po kamenité a rozmočené lesní cestě, stále lesem, za kousek míváme po pravé straně dva krásné rybníčky a za pár metrů jsme ve **Vitiněvsi**. Došli jsme k rybníčku, který zleva obejdeme a šplháme do kopce kolem domu a jejich plotu, až se dostaneme na louku, po které stoupáme, až se ocitáme na asfaltové silnici, odbočujeme doprava. Po vyjití jsme na **Landštejně** a kocháme se pohledem na hrad.

Turistická trasa Kačlehy – Kunějov – Senotín – Klenová – Landštejn (žlutá 1.)

Trasa začíná v Jindřiši, my však vycházíme z **Kačleh**. Vcházíme do **Kačleh** směrem od Jindřichova Hradce, klesáme. Hned v první zatáčce uhýbáme doleva do kopce. Procházíme mezi domy, až na konec obce, kde šlapeme pořád po rozpadající se asfaltové silnici. Na konci odbočujeme doprava mezi poli na hliněnou cestu. Klesáme, vcházíme do lesa, za pár metrů vycházíme a ocitáme se na rovině mezi poli. Opět les, klesáme po kamenité a hlinité cestě, poté rovinka, která je při dešti neprůchozí, je tam velké bláto. Vyjdeme z lesa a po levé straně koukáme na velmi dlouhý **Kačležský rybník** (foto 30.). Pořád šlapeme kolem něho, až na jeho konci scházíme doleva, procházíme alejí stromů a koukáme se do dále na rozlohu rybníka. Na konci scházíme ze šterkové cesty na asfaltku a jdeme doprava, klesáme až do Klenovských samot. Tam pod kopcem doleva mezi baráčky, až dojdeme na začátek lesa, kde na křižovatce doleva, a za pár metrů doprava. Čeká nás velmi táhlý a dlouhý kopec. Když se tak v půlce otočíme, vyskytne se nám před očima nádherný výhled do krajiny. Skoro na kopci uhýbáme doprava na písčitou cestu a za pár metrů hned doleva na jehličnatou a hliněnou cestu. Na vrcholu opouštíme les a stáčíme se doprava, jdeme po louce. Po chvíli spatříme velký smrk, který musíme z jeho pravé strany obejít. Než se před námi objeví les, procházíme kolem něj pořád po louce a za chvíli vstoupíme do lesa z naší levé strany. Klesáme, až se vyskytneme na louce, po ní projdeme a jsme na asfaltce.

Odbočíme doleva a jsme v **Kunějově**. Jím ani neprojdeme a hned z kraje jdeme doprava na písčitou cestu kolem baráček. Poté začíná asfaltka, stoupáme do krátkého kopce lesem, na kopci scházíme ze silnice na hliněnou cestu. Kus po rovině, kousek do kopce, poté scházíme z dlouhého kopce takovým jakoby káskem a jsme v **Senotíně**. Tam vylezeme na asfaltce, jdeme doleva, na křižovatce doleva do mírného kopečka. Po naší levé straně les, po pravé louky. Rovinka, na pravé straně vidíme v dále u lesa ceduli přírodní památka. Pokračujeme přes koleje

úzkokolejky, jsme na zastávce Senotín. Pořád dále po asfaltové silnici, po levé straně míváme dva nově opravené rybníčky. Sejdeme z mírného kopce a jsme v **Klenové**. Projdeme vsí až na konec, tam na křižovatce hledáme kamenný historický rozcestník (foto 41.), poté pokračujeme doleva do mírného kopce. Na kopci v levotočivé zatáčce se stáčíme doprava na písčitou cestu, procházíme mezi loukami. Poté klesáme káskem břížek, po levé straně rybníček, po pravé louka. Za levotočivou zatáčkou jdeme rovně úzkou kořenovou cestou, přejdeme potůček, kus procházíme po louce, pak mezi malými stromky, až vyjdeme na široké hliněné cestě. Doleva, vpravo rybníček a po levé straně procházíme kolem chaty, neboli Bukové. Rozcestník, my uhýbáme doprava na asfaltovou silnici, ale pořád jsme v lese. Rovina asi dva kilometry, poté odbočujeme doleva do mírného kopce, rovinka a je tu rozcestník. Tam nejdeme ani doleva, ani doprava, ale rovně. Jdeme asi tak pět kilometrů z kopců do kopců lesem, až vyjdeme na asfaltové silnici. Na ní doleva, pak na křižovatce doprava a jsme na **Landštejně** (foto 27.).

Turistická trasa Lomy – Pod Vysokým kamenem (žlutá 2.)

Naše cesta je asi pět kilometrů dlouhá a zavede nás na nejvyšší bod České Kanady. Z **Lomů** se vydáváme směrem na jih od zastávky úzkorozchodné železnice (foto 22.). Jdeme po asfaltové silnici, po pravé straně máme koleje, přejdeme je a dáváme se doleva po písčité cestě. Po pár metrech opět doleva po nezpevněné štěrkové cestě. Jdeme, až po pravé straně míváme obrovský kámen, my uhýbáme doleva na písčitou a kamenitou cestu. Opět přecházíme koleje, máme další možnost spatřit vláček. Tam doprava po louce, procházíme téměř vedle železnice a po pár metrech ji opouštíme a uhýbáme doleva na travnatý porost mezi stromy do kopce. Až vejдем do lesa, stoupáme. Poté kousek po hlinité a jehličnaté rovině, na rozcestí kolem krmelce doprava po štěrkové cestě a opět kopec. Pak jdeme chvíli po písčité rovině a kocháme se lesem a za pár metrů v zatáčce uhýbáme doleva do kopečka úzkou cestou mezi ostružiním. Cesta je širší, lépe průchodná, dostáváme se k asfaltce, kterou přecházíme a po pár metrech na lesní cestě zase odbočujeme na písčitou cestu doprava a pak doleva na lesní porost. Chvíli jdeme do kopce, pak z kopce, a jdeme jaký kus do velmi prudkého a pro nás náročného kopce. Ale stojí to za to, objevuje se před námi nejvyšší bod České Kanady a to **Vysoký kámen** (foto 39., 40.). U něj je posezení. Po odpočinku kámen obejdeme z naší pravé strany a jdeme dolů z kopce, asi půl kilometru po hlinité a kořenové cestě a jsme na konci našeho putování a to Pod Vysokým kamenem.

Turistická trasa Struha – Rožnov – Landštejn (modrá 2.)

Čeká nás dvanáct a půl kilometru do cíle. Trasa začíná v lese kousek za **Kunžakem**. Od rozcestí Struha, kde začíná, míříme od Kunžaku jižním směrem. Je to asi kilometr mírným stoupáním lesem po travnaté cestě, než se vyskytneme u rozcestníku, kde je i lavička. Dále jdeme doleva, kousek zároveň s červenou pěší turistickou trasou po písčité cestě. Poté opět uhýbáme na rozcestí doleva z kopce po asfaltové silnici, a po pár metrech doprava na písčitou cestu. Pořád se kocháme krásnou lesní krajinou. Jdeme a odbočíme doleva na hlinitou cestu a po pár metrech hned doprava na asfaltovou silnici, po které půjdeme skoro až do cíle.

Čeká nás malý kopec, kde po levé straně vidíme chatu Katovnu s totemem (foto 47., 48.) a za kousek se můžeme osvěžit po pravé straně lesní studánkou. Poté klesáme asi tak jeden kilometr, do mírného kopce a jsme na křižovatce, kde jdeme přímo za nosem. Pořád po asfaltce, klesáme, stoupáme, a ocitáme se na kopci, kde máme nádherný výhled na **Rožnov**. Po levé straně lavička, kam si můžeme sednout a jen se kochat. Po odpočinku sejdem z kopce a odbočujeme doleva, po pravé straně máme baráčky, a když končí, uhýbáme doprava na prašnou cestu. Procházíme alejí, až jsme u občerstvení, kde si můžeme dát biftek z bizona. Jinak pokračujeme po hlinité cestě mezi poli. Na křižovatce odbočujeme doleva na kamenitou cestu a po pár metrech pozor, uhýbáme doleva mezi ostružiny, až jimi projdeme, na asfaltce doleva, až došlapeme k ukazateli. Od něj pokračujeme z kopce lesem, po asfaltové silnici, až po levé straně narazíme na rozcestník. Ale my jdeme dál po rovině. Za kus odbočujeme doprava, klesáme, poté rovina a písčité cestě. Na dalším rozcestí doleva a klesáme, poté doprava po hlinité a jehličnaté cestě, z kopce, až dojdeme k asfaltové silnici, přes ní přímo za nosem. Klesáme, pak po rovině po louce, odbočujeme doprava na šterkovou cestu, procházíme kolem rybníka Punčoška. Vlevo do prudkého kopce a je tu **Landštejn** (foto 27.).

Turistická trasa Pod Vysokým kamenem – Zvůle – Terezín – Radíkov – Český Rudolec (červená 2.)

Trasa nám začíná na asfaltové silnici Kunžak – Kaproun. Pod Vysokým kamenem uhýbáme z asfaltky doleva, na vyšlapanou velmi úzkou hlinitou cestu mezi stromky. Jdeme z kopce, až se cesta postupně rozšiřuje a přibývá nad námi les. Poté dojdeme k písčité kamenité cestě, kde odbočujeme doprava a na druhé straně pozorujeme za pár metrů studánku. Šlapeme po rovině a kocháme se přírodou, následuje cesta z kopce a po pravé straně pod kopcem je **Plachý šraňk**. Od něj doleva, a na další rozbočce opět doleva do kopce. Cesta vede pořád lesem, jdeme

z kopce, po rovině a po levé straně následuje ukazatel, my pokračujeme stále rovně za nosem. Až dojdeme k asfaltové silnici, jdeme doleva, poté za kus ukazatel a zase doleva, a za pár metrů pozor, odbočujeme doleva vedle sezení na písčitou cestu. Štrádujeme si to z mírného kopce, po rovině a vylízáme mezi baráčky a jsme Na Jitrách.

Dojdeme k asfaltce, na ní zahneme doprava, a asi po půl kilometru ji opouštíme a scházíme doleva na písčitou cestu a po pár metrech hned doprava na hlinitou cestu do lesa. Je před námi mírný kopec a na něm se můžeme pokochat po pravé straně pozoruhodnými kameny (foto 20.). Scházíme z kopce, až dojdeme ke šterkové cestě, na ní uhýbáme doleva, a poté hned doprava do kopce, z kopce a opět doprava na písčitou cestu. Nastává asfaltová silnici, jdeme z kopců do kopců, kde po levé straně registrujeme seskupení kamenů **Stodůlky** a naposled z kopce a jsme na **Zvůli**. Když se chceme podívat do takové té více frekventované části, dáme se doleva, jinak pokračujeme doprava a po pár metrech hned doleva na písčitou cestu. Jdeme lesem a zároveň jaký kus pořád podél rybníka Zvůle, až dojdeme na křižovatku. Tam rybník opouštíme a vydáváme se doprava po šterkové cestě, kde se nám za chvíli po pravé straně vynoří další rybník, ale menší. Pokračujeme do mírného kopce a na něm uhýbáme doleva na hlinitou cestu a za kousek doprava a šlapeme si to do kopce, poté po rovině a všude kolem nás jen les. Pak nastává úzká cesta do kopce podél plotu, až vylezeme na silnici. Jdeme za levou rukou a jsme v **Terezíně**. Pokračujeme přes něj dál, za ním u ukazatele doprava kolem obřích kamenů po trávě, až vejdemo do lesa. Po hlinité cestě do krátkého kopce a pak už jen pořád lesem z kopce. Po jednom kilometru klesání, pozor, odbočujeme po padesáti metrech doprava, a pak už jen klesání. Nikdy i velmi úzkými cestami mezi menšími stromky. Až tak po třech kilometrech sejdemo, vyjdemo na kamenité cestě a dáváme se na ní doleva, až dojdeme na konec lesa. Tam pak uhýbáme doleva na písčitou cestu, která nás zavede mezi poli až k asfaltové silnici. Po ní míříme doprava do mírného kopce a z kopce a je tu **Radíkov**. Přes něj klesáme, nikam nezacházíme, jdeme pořád z kopce, sem tam po některé straně mjíme lesík. Jinak jsou kolem nás pole, až dojdeme po třech kilometrech do **Českého Rudolce**. Trasa pokračuje ještě dále, my však ne.

Turistická trasa Kaproun – z. Kaproun (zelená 2.)

Trasa, která je jeden kilometr dlouhá, začíná v Kaprouně, kde z návsi jdeme severně směrem na Kunžak. Na konci vsi Kaproun, odbočujeme v zatáčce doleva na úzkou vyšlapanou travnatou cestu mezi baráčky. Šlapeme po ní, až mjíme po levé straně křížek, tam uhýbáme jakoby doprava na vyšlapanou úzkou cestu po louce. Po ní jdeme, až dojdeme k lesu. Vstoupíme

do něho a klesáme, klesáme po hlinité a jehličnaté cestě. Ocitáme se na zastávce úzkokolejky Kaproun a u **pomníku Jára Cimrmana** (foto 31., 32.).

Turistická trasa Český Rudolec – Penikov – Stoječín – Landštejn (modrá 3.)

Z **Českého Rudolce** se od kostela vydáme směrem na jih k zámku „**Malá Hluboká**“ (foto 50.), kde zahneme doprava, projdeme parkem a o kousek dál za parkem se dáme na křižovatce doleva. Budeme šlapat asi 3 km do kopce po asfaltové silnici a kocháme se kolem sebe lesy a poli. Po vyšlápnutí kopce dojdeme až do **Peníkova**. S touto cestou splývá zároveň i cyklistická trasa 1004.

Na **Penikově** se nezapomeneme podíváme na **vodní pilu** (foto 3.). Teď nám do cíle zbývá asi 9,5 km a tak se po pokochání pily vrátíme zpět na silnici a po pravé straně spatřujeme komín, vydáváme se dále kolem něho doprava. Po pár metrech před sebou spatříme rybník (močál, bažina) a kolem něho projdeme doleva a lesem stoupáme po kamenech a hlíně, až se před námi objeví po pravé straně Panský rybník. My pokračujeme dále z kopce lesní cestou okolo pole a dorazíme do **Stoječína**. Tam se za domem, u kterého vyjdeme, vydáme vpravo a jdeme pár metrů do kopce, až dojdeme ke kapli. Tu celou obejdeme a na druhé odbočce doprava zahneme, kolem pumpy na vodu stoupáme úzkou, zarostlou a kořenitou cestou lesem, až dojdeme k rozcestí, tam doleva, a cesta se rozšiřuje. Jdeme touto cestou a kocháme se lesem, na křižovatce nikam neodbočujeme, až na další se dáme doleva. Cestou spatříme chatu, dojdeme na asfaltovou silnici, kde po ní pokračujeme doleva a po levé straně je studánka. Po pár metrech nesmíme zapomenout zahrnout z asfaltové silnice na úzkou lesní cestu a po 30 m odbočit vpravo ještě na užší a zarostlejší kořenovou cestu, až dojdeme k takové té hlavní silnici. Tu přejdeme, zároveň se napojujeme na zelenou trasu, jdeme po asfaltové silnici a tam se dáme vlevo. Z asfaltové silnice (pozor) odbočíme vpravo na úzkou lesní prašnou cestu. Sejdeme z kopce a opět jsme na asfaltové silnici na rozcestí Nad Potokem Pstruhovcem, kde se zároveň napojujeme na žlutou pěší trasu a dáváme se doprava. Šlapeme tak 0,5 km do mírnějšího kopce, až dojdeme k rozcestníku „Nad Rybníkem Pstruhovcem“, scházíme z cesty a jdeme doleva lesní písčitou cestou. Kolem nás jsou samé lesy a dole pod lesem na nás vykukuje rybník Punčoška a po pár metrech po pravé straně mineme vesnici Vítiněves. Dáváme se doleva do kopce po asfaltu. Na kopci na nás čeká občerstvení a když si popojdeme 250 m, dostaneme se až k **hradu Landštejn** (foto 27.).

Turistická trasa Pomezí – U Kříže (žlutá 3.)

Trasa je jen dva kilometry dlouhá. Začínáme na rozcestí pod hradem Landštejnem, od něj jdeme doleva, procházíme mezi baráčky a zároveň se na levé straně kocháme pohledem na hrad **Landštejn** (foto 27.) a **kostel Pomezí** (foto 25.). Jdeme po nezpevněné asfaltové silnici, na rozcestí ve vsi **Pomezí** uhýbáme doprava. Klesáme a stáčíme se doprava kolem baráku, až ho celý obejdeme. Když ho obejdeme, dostáváme se na křižovatku dvou cest a my jdeme po té vrchní, tím zároveň vstupujeme do lesa. Stoupáme po písčité cestě. Nad námi pozorujeme obrovské kopce a pod námi dolinu s rybníkem. Po necelém kilometru nastává klesání, vycházíme z lesa a jsme na asfaltové silnici U Kříže. Kdybychom chtěli pokračovat dále, napojíme se na červenou pěší trasu, která vede do Slavonic.

Turistická trasa Landštejn – Stáلكov – Vlastkovec (žlutá 4.)

Z **Landštejna** se vydáme od hradu směrem na sever po asfaltové silnici rovně kolem restaurací, sejdem z kopce podél luk. Pod kopcem uhýbáme z asfaltky na štěrkovou cestu do lesa, do mírného kopečka, po rovině otevřenou krajinou, poté nás čeká postupné stoupání do kopce lesem. Na kopci scházíme doprava na asfaltovou silnici, pokračujeme z kopce a do kopce, poté uhýbáme doprava do kopce po kamenité cestě kolem polí. Na rozcestí scházíme doleva, pořád kolem polí a po kamenité cestě. Po chvíli narazíme na křižovatku, stáčíme se na ní doprava, za pár metrů pozorujeme v dáli po pravé straně překrásné kameny. Jdeme po asfaltce z kopce a je tu **Stáلكov**.

Projdeme návší, za autobusovou zastávkou míříme doleva po asfaltce, procházíme kolem luk, jdeme do mírného kopce. Po levé straně mjíme rybník, za ním odbočujeme doprava na hlinitou cestu mezi polí, po pár metrech vstupujeme do lesa do mírného kopce, na něm vpravo vnímáme skalní město (foto 36.), na kterém se v létě staví stany. Dále míříme vlevo po polní cestě zarostlé trávou. Procházíme po pár metrech lesem, po levé straně pozorujeme tábor. U rozcestníku pokračujeme rovně, až dojdeme na asfaltovou silnici. Dále jdeme doprava a po pár metrech scházíme doleva na lesní písčitou cestu. Kus jdeme mezi polí, kousek lesem, pořád po takové mírnější rovině, až dojdeme k asfaltové silnici, kde po levé straně můžeme spatřit daňky. Jinak dále doprava z kopce po asfaltce a je tu **Vlastkovec**. Trasa končí až v Dačicích.

Turistická trasa Landštejn – Staré Město p. Landštejnem – Slavonice (červená 3.)

Naše trasa začíná u **hradu Landštejn**. Když se díváme na hrad ze spodu, po pravé straně na nás vykukuje červená značka. Jdeme úzkou pěšinou mezi stromy, kde pod námi je velmi velký sráz dolů a hrozí i spadnutí při velké nepozornosti. Projdeme touto cestičkou a jdeme už po trochu širší lesní cestě mezi lesem. Po levici můžeme obdivovat zajímavé obří kameny. Po zdolání mírnějšího srázu se ocitneme na asfaltové silnici, vydáváme se doprava a po pár metrech pozor, zahýbáme doleva mezi malé stromy. Brodíme se kořenovou a kamenitou cestou a křovím, až dojdeme na kopec, kde se pokocháme výhledem na krajinu a kapličku s lavičkou (foto 8.). Pak jdeme po vytesaných kamenných schodech a brodíme se tak deset let zasázenými stromky, velmi úzkou cestičkou, až se ocitneme na kraji lesa a po levici se kocháme opět zajímavým kamenným útvarem. Pokračujeme po cestě, jsme opět na asfaltové silnici a dáváme se vlevo, jdeme tak 1 km a jsme ve **Starém Městě**.

Na začátku města si můžeme po levici všimnout židovského hřbitova, který stojí také za pozornost. Projdeme městem a po pár metrech je po levici hospoda, za kterou zahne a pokračujeme po silnici. Na křižovatce se dáváme rovně a po pár metrech (pozor) zahýbáme doprava a pokračujeme po louce, po 1 km se ocitáme v lese, kde na každém kroku pozoruje jeden bunkr za druhým. Takže musíme dávat velký pozor, jestli chceme všechny spatřit. Po projití Slavonického lesa odbočujeme na rozcestí doleva a po pár metrech opět doprava na lesní kamenitou cestu. Tam se po 1 km ocitáme u čtyř rybníků, a zároveň se napojujeme na zelenou trasu, ve kterých se můžeme vykoupat a posedět u sezení, které tam je. Po vykoupaní pokračujeme v cestě a dojdeme k **Areálu čs.opevnění** (foto 11., 12., 13.). V kopcích zkoumáme všelijaké bunkry a na kopci u posezení se vydáváme rovně po polní cestě, až k silnici, kterou přecházíme a jdeme lesem z kopce dolů. Pod kopcem se nám vyskytne výhled na kostel **Božího Těla (Svatý Duch)** (foto 34.). Jdeme dál po cestě a jsme ve **Slavonicích** u hřbitova.

Turistická trasa Vitiněves – (U Vitiněvsi – Ryb.Punčoška – Nad Ryb.Pstruhovcem – U Rožnova – U Potoka) – Vitiněves (zelená 3.)

Pěší turistická trasa začíná ve **Vitiněvsi**. Jdeme jižním směrem jakoby na **Landštejn**, ale za vsí scházíme v zatáčce z asfaltové silnice a dáváme se doleva na hlinitou cestu. Stoupání lesíkem, doleva bychom šli po modré pěší trase, my jdeme doprava. Rovinka, písčité cesta, kolem různé keře, poté scházíme z kopce k rybníku Punčoška. Teď nás čeká táhlé stoupání lesem, až dojdeme na rozcestí a zároveň na křižovatku, kde se setkáváme s asfaltovou silnicí.

Tam pokračujeme rovněž, vstupujeme opět do lesa na hlinitou cestu, klesáme, až na nás z levé strany bude vykukovat rybník Pstruhovec. Točíme se kolem něj z jeho pravé strany, jdeme po jeho hrázy a stáčíme se doleva. Tam pokračujeme pořád po lesní širší cestě lesem, kde můžeme pozorovat z levé strany rybník a z pravé velkou strmou stráň a plno mravenišť, které jsou k pokochání. Poté po levé straně pozorujeme potůček a šlapeme po štěrkové cestě, většinou po rovině. Až mjííme po pravé straně chatu Bukvičku, konečně je před námi mírný kopeček a procházíme listnatým lesem. Rovina, kopec, jehličnatý les. Křižovatka, přecházíme na asfaltovou silnici a jdeme doleva, až vyjdeme z lesa. Jsme u ukazatele a uhýbáme doleva, klesáme. Pod kopcem scházíme ze silnice a jdeme doprava.

Je tu opět mírný kopec lesem, na jeho vrcholku se nám vyskytne nádherný výhled do krajiny. Šlapeme po vršku údolí, klesáme, až jsme u asfaltové silnice. Tu přecházíme, dáváme se rovněž do kopce po úzké bahnité cestě mezi nízkými stromky. Na vrcholku se stáčíme doleva na písčitou cestu, klesáme, až jsme u rozcestí, odbočujeme doprava po rovině. Kocháme se pohledem na **hrad Landštejn** (foto 27.). Poté pořád klesáme lesem po písčité cestě, pod ní uhýbáme doleva na hodně rozmočenou bahnitou cestu a jdeme jeden a půl kilometru zároveň s červenou pěší turistickou trasou. Z naší pravé strany slyšíme bublající potůček, na konci lesa se nám vynořují po pravé straně dva nádherné rybníky a o kus dál další rybníček s červenými rybkami. Jdeme po asfaltové silnici doleva nebo doprava a pořád jsme ve **Vitiněvsi**.

Turistická trasa Nová Bystřice – Albeř – Klášter I. – Klášter II. – Pomezí – Landštejn
(modrá 4.)

Z **Nové Bystřice** se vydáváme z náměstí od kašny směrem doleva po hlavní silnici. Přes most, za ním doleva, jdeme současně s cyklistickou turistickou trasou 32. Na dalším rozcestí rovněž a zdoláváme pět kilometrů táhlejší rovinku **Albeří**. Na konci Albeře podcházíme pod mostem úzkokolejky, procházíme kolem penzionu a jsme na hlavní silnici. Odbočujeme doprava do táhlého kopce lesíkem, po levé straně mineme **rybník Osika** a tábor UK Praha. Scházíme z kopce a kocháme se výhledem na krajinu a kostel (foto 24.). V půlce kopce odbočujeme doprava na polní cestu, dojdeme ke kostelu, který v podzemí ukrývá katakomby, a do **Klášteřa I**. Od něj doleva, a jsme opět na hlavní rušné silnici, dáváme se doprava, mineme po pravici Klášterský rybník, a opět mírné stoupání a jsme v **Klášteř II**. Jím projdeme a v pravotočivé zatáčce odbočujeme doleva na asfaltovou silnici kolem luk a polí, pak do kopce lesem a na vrcholu stojí za zhlédnutí po pravé straně Muz.čs.opevnění Klášter II. (foto 26.) – stejné jako cyklistická trasa 32.

Nyní nejdeme zároveň s cyklistickou trasou 32, ale scházíme z asfaltové silnice a pokračujeme podél opevnění lesem. Klesáme po písčité a kamenité cestě, až dorazíme k asfaltové silnici, přejdeme ji a pořád jdeme z kopce. Na další křižovatce rovně, klesáme. Cesta je hlinitá a hodně hrbolatá, jsou tam velké díry od vody. Pak po levé straně míjíme menší rybníček, jdeme doprava do kopce po hlinité cestě, a pak hned doleva po štěrku lesem, až dojdeme k asfaltové silnici a ceduli Pomezí. Pokračujeme rovně z kopce po asfaltce, projdeme pravotočivou zatáčkou, jsme na křižovatce, tam doprava. Když po ní půjdeme, jsme za pár metrů na **Landštejně** u hospůdky. Když se pak dáme doprava, dojdeme po silnici až k hradu.

Tabulka 1. Značené pěší turistické trasy

Tabulka 1.1.A

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)
Olšany – Na Jitrách modrá 1.	Suchdol, Mosty, Pod Skalkou	Olšany, Suchdol, Viklan Trkal, <u>Mosty</u> , Rašeliniště u Suchdola	8	6	2
Suchdol – Terezín zelená 1.	<u>Valtínov</u>	<u>Suchdol</u> , <u>Valtínov</u> , Terezín	8,5	5,5	2
Kunžak – Landštejn červená 1.	<u>Kaproun</u>, Vitiněves	<u>Kunžak</u> , Masné krámy, Národní přírodní památka Kaproun, <u>Kaproun</u> , Vitiněves, Landštejn, Hrad Landštejn	15,5	11	4
Kačlehy – Landštejn žlutá 1.	<u>Kunějov</u>, <u>Senotín</u>, <u>Klenová</u>	<u>Kačlehy</u> , Kačležský rybník, <u>Kunějov</u> , <u>Senotín</u> , <u>Klenová</u> , Kamenný historický rozcestník, Landštejn, Hrad Landštejn	22	14	5,5
Lomy – Pod Vysokým kamenem žlutá 2.		<u>Lomy</u> , Vysoký kámen	4	3,5	1
Struha – Landštejn modrá 2.	Rožnov	Chata Katovna a totem, Rožnov, Bizoni, Landštejn, Hrad Landštejn	12,5	7,5	3
Pod Vysokým kamenem – Český Rudolec červená 2.	Zvůle, Terezín, <u>Radíkov</u>	Plachý šraňk, Stodůlky, <u>Zvůle</u> , Terezín, <u>Radíkov</u> , <u>Český Rudolec</u> .	15,5	10	4
Kaproun – z. Kaproun zelená 2.		Pomník Járy Cimrmana	1	0,5	0,25

Tabulka 1.1.B

Název, barva a kód cesty	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)	Rozdíl (m)	Úseky s největším stoupáním/klesáním	Složení povrchu (%)
Olšany – Na Jitách modrá 1.	Skalka (703) Pod Mosty (648)	55	Klesání lesem do Mostů.	Lesní cesta 60 Louka 30 Polní cesta 5 Asfalt 5
Suchdol – Terezín zelená 1.	Suchdolský vrch (714) Ve Stromkách (678)	36	Stoupání ze Suchdola až na Suchdolský vrch, potom klesání až do Valtínova.	Hlinito/kamenitá 35 Písčitá cesta 50 Louka 15
Kunžak – Landštejn červená 1.	Vysoký kámen (738) Pod Kunžakem (649)	89	Klesání od Pod Vysokým kamenem až do Kaprouna.	Asfalt 30 Hlinitá cesta 40 Lesní cesta 10 Písčitá cesta 10 Ostatní 10
Kačlehy – Landštejn žlutá 1.	Kunějovský vrch (725) Na Mořidle (539)	186	Stoupání z Kunějovských samot až téměř do Kunějova. Klesání za Kačlehy až ke Kačležskému rybníku.	Asfalt 20 Lesní cesta 30 Hliněná cesta 30 Kamenitá cesta 20
Lomy – Pod Vysokým kamenem žlutá 2.	Vysoký kámen (738) Kunžacký les (706)	32	Z Lomů až na Vysoký kámen stoupáme. Klesáme z Vysokého kamene až Pod Vysoký kámen.	Lesní cesta 70 Písčitá cesta 10 Kamenitá cesta 10 Ostatní 10
Struha – Landštejn modrá 2.	Šibeník (732) U Studnice (672)	60	Stoupání od Struhy až k chatě Katovně. Klesáme od chaty Katovny až skoro do Rožnova.	Asfalt 50 Lesní cesta 20 Písčitá cesta 10 Kamenitá cesta 10 Ostatní 10
Pod Vysokým kamenem – Český Rudolec červená 2.	Pod Skalkou (703) Velký kopec (692)	11	Klesání z Terezína až do Českého Rudolce.	Asfalt 20 Kamenitá cesta 30 Lesní cesta 20 Písčitá cesta 20 Ostatní 10
Kaproun – z.Kaproun zelená 2.	Vysoký kámen (738) U Kaprouna (707)	31	Klesáme kousek za Kaprounem až k z. Kaproun.	Lesní cesta 80 Louka 20

Tabulka 1.1.C

Název, barva a kód cesty	Obslužná vybavenost (r. 2010)	Převažující krajinný pokryv	Struktura krajinného pokryvu (%)
Olišany – Na Jitrách modrá 1.	<u>Olišany</u> – autobus, pivo a limo, <u>Suchdol</u> – hostinec, autobus, <u>Mosty</u> – hostinec, autobus	Po celou cestu převažují lesy, jen v okolí Suchdola a Mostů převažují louky.	Les 70 Louky 20 Pole/louka 10
Suchdol – Terezín zelená 1.	<u>Suchdol</u> – občerstvení, autobus, <u>Valtínov</u> – autobus, ubytování, motorest	Ze Suchdola až skoro do Valtínova lesy, před ním louky a za ním louky a lesy.	Les 30 Louky 40 Louka/les 30
Kunžak – Landštejn červená 1.	<u>Kunžak</u> – autobus, ubytování, obchody, restaurace, <u>Kaproun</u> – autobus, občerstvení, ubytování, <u>Landštejn</u> – autobus, restaurace, penzion,	V okolí Kaprouna louky a lesy, jinak po celou cestu samé lesy.	Les 80 Louka/les 20
Kačlehy – Landštejn žlutá 1.	<u>Kačlehy</u> – ubytování, občerstvení, autobus, <u>Kunějov</u> – autobus, ubytování, <u>Senotín</u> – autobus, ubytování, <u>Klenová</u> – autobus, ubytování, <u>Landštejn</u> – autobus, restaurace, penzion, stravování	Z Kačleh až za Kunějov se střídají z jedné strany pole/louky a lesy, poté jen lesy a pak ze Senotína za Klenovou opět lesy a louky. Jinak až do Landštejna všude lesy.	Lesy 50 Louka/les 20 Louka/pole 10 Louka 20
Lomy – Pod Vysokým kamenem žlutá 2.	<u>Lomy</u> – hostinec, ubytování, autobus, vlak	Všude samé lesy, jen ze začátku v Lomech louky.	Lesy 90 Louky 10
Struha – Landštejn modrá 2.	<u>Rožnov</u> – občerstvení, <u>Landštejn</u> – autobus, penzion, restaurace, stravování,	V okolí Rožnova pole a louky, u Vitiněvsi louky, jinak cestou samé lesy.	Lesy 80 Pole/louky 10 Louky 10
Pod Vysokým kamenem – Český Rudolec červená 2.	<u>Zvůle</u> – ubytování, občerstvení, <u>Radíkov</u> – ubytování, autobus, <u>Český Rudolec</u> – obchod, autobus, ubytování, restaurace, penzion	Do Terezína lesy, kolem něho louky, poté opět lesy, až před Radíkovem lesy, louky a pole, až do Rudolce.	Lesy 60 Louky/pole 30 Louky 10
Kaproun – z. Kaproun zelená 2.	<u>Kaproun</u> – autobus, občerstvení, ubytování,	Z Kaprouna kousek po louce, poté lesem.	Les 50 Louka 50

Tabulka 1.2.A

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)
Český Rudolec – Landštejn modrá 3.	<u>Penikov</u> , Stoječín	Český Rudolec, Malá Hluboká, <u>Penikov</u> , Vodní pila Penikov, Stoječín, Hrad Landštejn, Landštejn	12	8,5	3
Pomezí – U Kříže žlutá 3.		Kostel Pomezí, Pomezí	2	1,5	0,5
Landštejn – Vlastkovec žlutá 4.	<u>Stálkov</u>	Landštejn, Hrad Landštejn, <u>Stálkov</u> , <u>Vlastkovec</u> ,	10,5	7,5	2,5
Landštejn – Slavonice červená 3.	<u>Staré Město p.Landštejnem</u>	Landštejn, Hrad Landštejn, <u>Staré Město</u> , Areál čs. opevnění, Kostel Božího Těla, <u>Slavonice</u>	13	9,5	3
Vitiněves – Vitiněves zelená 3.	U Vitiněvsi, Rybník Punčoška, Nad ryb. Pstruhovcem, U Rožnova, U Potoka,	Vitiněves	8	6	2
Nová Bystřice – Landštejn modrá 4.	<u>Albeř</u> , <u>Klášter I.</u> , <u>Klášter II.</u> , Pomezí	Nová Bystřice, <u>Albeř</u> , <u>Klášter I.</u> , Kostel Klášter I, <u>Klášter II.</u> , Muzeum čs. opevnění Klášter II, Landštejn, Hrad Landštejn	12	9,5	3

Tabulka 1.2.B

Název, barva a kód cesty	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)	Rozdíl (m)	Úseky s největším stoupáním/klesáním	Složení povrchu (%)
Český Rudolec – Landštejn modrá 3.	Bukový vrch (721) Nad Stoječínem (642)	79	Stoupání z Českého Rudolce na Penikov. Sestup ze Zaječího lesa až k Nad Potokem Pstruhovcem.	Asfalt 20 Lesní cesta 40 Kamenitá cesta 20 Písčítá cesta 20
Pomezí – U Kříže žlutá 3.	Pod Pomezím (653) Pod U Kříže (593)	60	Stoupání kousek za Pomezím až k U Kříže.	Asfalt 20 Písčítá cesta 80
Landštejn – Vlastkovec žlutá 4.	Podhájí (677) Pod Vlastkovcem (614)	63	Stoupání pod Landštejnem až k rozcestí Nad Ryb. Pstruhovcem.	Písčítá cesta 20 Asfalt 10 Lesní cesta 20 Kamenitá cesta 40 Louka 10
Landštejn – Slavonice červená 3.	Uhliště (702) Pod U Kříže (593)	109	Klesání z Landštejna do Starého Města.	Asfalt 20 Lesní cesta 70 Písčítá cesta 10
Vitiněves – Vitiněves zelená 3.	Studnice (722) U Landštejna (659)	63	Stoupání od U Vitiněvsi až k rozcestí Nad Ryb. Pstruhovcem. Sestup od U Potoka do Vitiněvsi.	Písčítá cesta 50 Hlinitá cesta 30 Ostatní 20
Nová Bystrice – Landštejn modrá 4.	Jelení vrch (709) Nad Landštejnem (659)	50	Sestup od Muzeum čs. opevnění až skoro do Landštejna. Stoupání z Kláštera II k Muzeu čs. opevnění.	Asfalt 70 Hlinitá cesta 20 Písč./kamenitá 10

Tabulka 1.2.C

Název, barva a kód cesty	Obslužná vybavenost (r. 2010)	Převažující krajinný pokryv	Struktura krajinného pokryvu (%)
Český Rudolec – Landštejn modrá 3.	<u>Český Rudolec</u> – obchod, autobus, ubytování, restaurace, penzion, <u>Penikov</u> – autobus, ubytování, <u>Landštejn</u> – autobus, ubytování, občerstvení, restaurace,	Z Rudolce až do Stojčína lesy/louky nebo pole, pak až skoro k Landštejnu lesy. Poté až před Landštejnem louky/lesy.	Lesy/louky 20 Lesy/pole 20 Lesy 60
Pomezí – U Kříže žlutá 3.	<u>Pomezí</u> — autobus	Jen samé lesy.	Lesy 100
Landštejn – Vlastkovec žlutá 4.	<u>Landštejn</u> – autobus, ubytování, stravování, restaurace, penzion, <u>Stálkov</u> – autobus, ubytování, <u>Vlastkovec</u> – ubytování,	Za Landštejnem, za Stálkovem a před Vlastkovci lesy a louky, jinak všude samé lesy.	Lesy 50 Lesy/louka 20 Louky 30
Landštejn – Slavonice červená 3.	<u>Landštejn</u> – autobus, ubytování, stravování, penzion, restaurace, <u>Staré Město</u> – autobus, obchod, restaurace, ubytování, <u>Slavonice</u> – autobus, restaurace, obchody, penzion,	Před a za Starým Městem louky a pole, jinak lesy.	Lesy 60 Pole/louka 20 Louky 30
Vitiněves – Vitiněves zelená 3.		Kolem Vitiněvsi louky, pak už jen les.	Lesy 80 Louky 20
Nová Bystřice – Landštejn modrá 4.	<u>Nová Bystřice</u> – autobus, ubytování, restaurace, obchody, <u>Albeř</u> – ubytování, stravování, autobus, vlak, <u>Klášteř I</u> – ubytování, stravování, autobus, <u>Klášteř II</u> – autobus, <u>Landštejn</u> – ubytování, autobus, stravování, restaurace,	Z Nové Bystřice až do Klášteřa II převažují lesy a louky, od opevnění až na Landštejn lesy.	Louky 40 Lesy 30 Louky/les 30

5.2. Naučné stezky a místní značené pěší turistické trasy

Grázlova naučná stezka (Český Rudolec – Penikov – Slavonice)

Informační tabule:

1. Vyhlídka nad Českým Rudolcem, 2. Psí hřbitov, 3. Francouzský kámen, 4. Vodní pila Penikov, 5. Schillerovy kameny, 6. Gráslova slůj, 7. Lesní rybníky, 8. Poutní kostel Božího Těla

Trasa je dlouhá přibližně dvanáct kilometrů. K informační tabuli vodní pila Penikov je lepší, jít tuto trasu pěšky, jinak dál už je možné jet i na kole. Je značena bílým géčkem ve žlutém a hnědém kruhu.

Grázlova stezka začíná v Dolním Bolíkově (mimo naše řešené území) a vede přes **Český Rudolec**, kde začínáme. Vydáváme se od zámku Malá Hluboká (foto 50.) směrem na sever. Projdeme kolem kostela, sejdem z kopce a pod ním uhýbáme do levotočivé zatačky a ještě jednou doleva do kopce, přes křižovatku rovně, a jsme na konci vsi. Tam uhneme z asfaltové silnice a dáme se po hlinité širší cestě mezi poli do kopce. Dojdeme až k vyhlídce, kde se kocháme výhledem na hřbitovní kapli a okolí Rudolce. Pokračujeme dále po cestě z kopce, pod ním uhýbáme doprava po vyšlapané travnaté cestě podél stromů, a tam pak doprava. Zarostlým lesem a mezi keři po hlinité a sem tam bahnitě cestě. Přejdeme tři bahnitě lávky, za třetí do kopce, a vyjdeme u překrásného rybníka. My jdeme doleva po kamenité cestě a za pár metrů opět doleva, pak doprava na užší hlinitou cestu a po levé straně mezi keři vidíme **Psí hřbitov** (foto 1.). Jdeme rovně a za malý kousek zahneme doleva do vyššího lesa vyšlapanou úzkou cestou, za kus lávka. Zarostlým ostružiním do mírného kopce, po pravici nám protéká potůček a po levici vidíme **Francouzský kámen** (foto 2.), lavičku a železnou botu.

Pokračujeme dále po hlinité a kořenové cestě, pár metrů velmi nízkými stromky, až vylezeme na širokou cestu, po ní rovně přes štěrkovou cestu, do kopce mezi keři. Na kopci doprava a z kopce a jsem u **vodní pily Penikov** (foto 3.). Vrátime se zpět do lesa na cestu a pokračujeme po hlinité lesní cestě do kopce, poté klesáme, procházíme mezi nízkými stromky, a jsme zase ve velkém lese. Jdeme, až dorazíme ke štěrkové cestě, doprava asi půl kilometru do mírného kopce. Pak uhýbáme doprava na hlinitou cestu a z ní po pár metrech doleva mezi keři a jsme na asfaltové silnici. Tam po pravé straně pozorujeme v zatačce v kameni sejf (foto 33.). My jdeme na druhou stranu, na křižovatce doleva do kopce a po pár metrech vcházíme doprava do lesa na širokou cestu.

Stoupáme, na rozcestí doprava, až míjíme po levé straně Elfi skály (foto 7.). Vcházíme do listnatého lesa, na jeho konci doprava úzkou vyšlapanou kořeno – travnatou pěšinou do kopce, až jsme na široké hlinité cestě. Tam doleva do kopce, přes křižovatku rovně opět úzkou cestou mezi lesy, po levé straně **Schillerovy kameny** (foto 4.). Po jejich prohlídce pokračujeme rovně mezi borovicemi, na jejich konci doprava po cestě a je tu **Grázlova jeskyně** (foto 5.). Od ní rovně, projdeme levotočivou zatačkou, pravotočivou a v té vidíme vlevo v kameni zabudovanou pušku (foto 6.). Pořád po cestě a jsme na asfaltové silnici, přes ní a jdeme opět lesem po hlinité cestě až k rozcestí. Tam doleva z kopečka po kořenové a hlinité cestě, rovinka, stoupání, klesání, plno kořenů, po pravé straně rybník Šatlava. Po rovině, až jsme u několika smrků, tam doprava do kopce po asfaltové silnici, klesáme, až narazíme na křižovatku, tam opouštíme asfaltku a dáváme se doleva po šterkové cestě. Až narazíme na seskupení **lesních rybníků**. Kolem nich, vstoupíme opět do lesa na hlinitou cestu, pak doprava, podél lesa kratší trávou, z kopce, po poli delší trávou a je tu před námi **poutní kostel Božího Těla** (foto 34.). Projdeme kolem něj, po levé straně vidíme bunkr, sestupujeme po hlinité a travnaté cestě alejí stromů, klesáme. Přejíždíme koleje, jdeme kolem baráků, na křižovatce doleva a jsme ve **Slavonicích**.

Naučná stezka Landštejn – Slavonice (Stáلكov)

Stezka se dá projet celá i na kole, v některých případech je cesta velmi krkolomná, ale k projetí je.

Trasa začíná pod **Landštejnem** pod kopcem, směrem na sever. Pod kopcem uhýbáme z asfaltky na šterkovou cestu do lesa, do mírného kopečka, po rovině otevřenou krajinou, poté nás čeká postupné stoupání do kopce lesem. Na kopci na rozcestí scházíme doprava na asfaltovou silnici, pokračujeme z kopce. Pod ním uhýbáme doleva na hlinitou cestou a jdeme do velmi strmého vodou rozdělaného kopce, až dojdeme k asfaltce. Tam se dáme doleva, za kus doprava, a jsme na hlavní silnici, ale pořád jsme v lese. Na ní doprava do kopce, poté klesáme a je tu **Stáلكov**.

Projdeme návsí, za autobusovou zastávkou míříme doleva po asfaltce, kocháme se loukami, jdeme do mírného kopce. Po levé straně míjíme rybník, za ním odbočujeme doprava na hlinitou cestu mezi poli, po pár metrech vstupujeme do lesa do mírného kopce, na něm vpravo vnímáme skalní město (foto 36.), na kterém se v létě staví stany. Dále míříme vlevo po polní cestě zarostlé trávou. Procházíme po pár metrech lesem, po levé straně pozorujeme tábor. U rozcestníku doprava z kopce po hlinité a kořenové cestě, rovinka, stoupáme, klesáme, rovina, po pravé straně rybník Šatlava. Jdeme jen lesem, po rovině, na křižovatce doprava po kamenité a

písčité cestě, do mírného kopce. Křižovatka, doleva do kopce po kamenité cestě, poté postupně klesáme, až se dostaneme k asfaltce, přes ní rovně a jakoby mírně doprava, **Pfaffenschlag** (foto 10.). Projdeme jím, přes potok a pořád jakoby na jih po vyštěrkované cestě, procházíme kolem bunkru, za ním po písčité cestě lesem. Křižovatka, doleva po písčité cestě a pokračujeme teď dále po červené značce. Po levé straně míjíme rybník Dědek u Slavonic, pak Starý, Velký a Malý Spálený, sejdem z kopce a jsme u **Areálu čs.opevnění** (foto 11., 12., 13.). Tam si to prohlédneme, vyjdeme kamenitý kopec, na něm rovně po cestě mezi loukami. Jsme na asfaltové silnici, přes ní, klesáme lesem po hlinité cestě, pod kopcem je po levé straně nádherný výhled na kostel **Božího Těla (Svatý Duch)** (foto 34.). Jdeme dál po cestě a jsme ve **Slavonicích**. Stezka pokračuje až za naše hranice a to do Rakouska.

Naučná stezka u Senotína

Informační tabule:

1. Hledání cest rozvoje, 2. Osada v lesích, 3. Sečení jako ekologický činitel,
7. Úses, místní biocentrum Skalák

Informačních tabulí na stezce má být osm, ale ostatní jsou zničené, zchátralé a na stezce již už nejsou ani v opraveném stavu, jsou tam jen ty, které to přežily. (2010)

Stezka začíná na návsi Senotína naproti kapli. Tam je umístěna první tabule, za pár metrů od ní směrem doleva je druhá. Od ní jdeme doleva po asfaltové cestě mezi baráky a za kousek narazíme na třetí. Za pár metrů od třetí by měla být čtvrtá, ale není zde. Poté se vracíme stejným směrem zpátky opět k druhé tabuli a od ní si to štrádujeme opačným směrem než k první a to do kopce. Po celou dobu bychom měli minout pátou a šestou ceduli, kdy procházíme po asfaltové silnici kolem louky a lesa, ale nejsou zde. U zastávky Senotín by měla být osmá, není. Když půjdeme kousek po kolejkách, směrem na pravo, objevíme v keři na půl se rozpadající ceduli s číslem sedm. Tím končí naše kilometrové dobrodružství.

Naučná stezka Graselova Nová Bystřice (Hůrky – Blato – Klášter I – Nová Bystřice – Smrčná – Hradiště – Ovčárna – Hůrky)

Stezka neobsahuje žádné naučné tabule. Je dlouhá 29 km a je celá sjízdná na kole, v některých případech dbát větší opatrnosti. Upozornění, trasa je v některých místech hodně špatně značená (r. 2010).

Začínáme vyjíždět z **Hůrek**, a uděláme si takový menší okruh. Z Hůrek vyjíždíme po asfaltové silnici od hřbitova směrem severo – východně, až dorazíme na křižovatku, na ní odbočujeme doprava, směrem Klenová. Stoupáme, po levé straně míváme louky, po pravé straně lesy. Poté klesáme, až jsme na zastávce Hůrky, kudy projíždí **úzkorozchodná železnice** (foto 22.). Odbočujeme doleva přes koleje, po levé straně mineme Hůrecký rybník a jedeme dále, až k rozcestí, tam doprava z kopce mezi loukami a jsme v Blato. Po levé straně vidíme Žišpašské rybníky a penzion, levotočivá zatáčka, my ale pokračujeme doprava mezi baráčky, až na konec vesnice. Jedeme po hlinité a velmi úzké cestě mezi loukami, poté vjíždíme do lesa na širokou hlinitou cestu, po pravé straně míváme **rybník Osika**. Dále stoupáme po písčité cestě, až dorazíme k asfaltové silnici, doleva, a hned doprava, **Klášter I**. Stoupáme po kamenité cestě, po levé straně jdeme kolem kostela, za ním za kus doprava stoupáme mezi keři. Na kopci doleva po široké polní cestě mezi poli, alejí stromů z kopce, za kousek doprava po trávě. Vjíždíme do lesa, klesáme po hlinité cestě, pod kopcem doleva, klesáme. Vyjíždíme z lesa, po pravé straně míváme nově budující rybník, jedeme po hlinité cestě. Po pravé straně vidíme boží muka, odbočujeme kolem nich doprava do lesa, stoupáme, na rozcestí doleva, klesáme, na křižovatce doprava z kopce, po pravici zhlédneme rybníky Veronika. Do kopce, na něm doleva po louce, vjíždíme do lesa, stoupáme, na kopci doleva po trávě, klesáme. Pod kopcem doprava po rovině, z kopce, na rozbočce doleva po kamenité cestě. Vyjíždíme na asfaltové silnici. Doprava, rovně, až dorazíme do **Nové Bystřice**.

Projíždíme náměstím, kolem kašny, před námi pravotočivá zatáčka, my pokračujeme rovně z kopce, pod ním doleva do kopce, po rovině, míváme kolem nás baráky, až jsme na konci města. Tam doleva po asfaltce pro chodce a cyklisty, a pořád dále alejí stromů, po pravé straně golfové hřiště, po levé míváme Mnišský rybník. Poté do kopce, na něm rovně po písčité cestě, po pravé i levé straně golfové hřiště. Klesáme, doleva do lesa, po rovině, vpravo rybník Malý Proudny. Poté doleva po travnaté cestě pořád lesem, rovina, klesáme po kořenové cestě (pozor), po pravé straně rybník Velký Proudny. Ten obejdeme po jeho hrázy a za ním hned doprava po lesní cestě a za kus opět doprava, stoupáme po travnaté cestě mezi nízkými smrčky. Sejdeme z kopce, jsme v lese a tam doleva, až dojdeme na hráz přírodní rezervace rybníka Blansko (foto 49.). Po hrázy, až jsem na asfaltové silnici, tam doprava a pořád rovně, po levé straně míváme ubytovnu Blansko. A za chvíli jsme ve Smrčné. Tam přes asfaltku rovně, sjíždíme na písčitou cestu mezi domy. Jedeme z kopce, projíždíme z levé strany kolem jednoho baráku, a je tu vysoká tráva a stoupáme.

Projíždíme z levé strany kolem rybníka, za ním odbočujeme doprava na písčitou cestu, stoupáme, pak chvíli rovinka mezi poli a je tu asfaltka. Přes ní rovně a je tu Hradiště. Projdeme

jím z kopce, po levé straně kaple a my pod kaplí odbočujeme doprava na hlinitou cestu, projedeme lesem dolů a ocitáme se na sjezdovce. Sejdeme po sjezdovce dolů a hned rovně po štěrků do kopce, až k asfaltce. Tu přejdeme rovně a šlapeme trávou do kopce až k lesu. Tam odbočujeme doleva do lesa a stoupáme po lesní cestě, míjíme po pravé straně bunkr a za ním po pár metrech odbočujeme doprava a vlevo další bunkr. Klesáme, na konci lesa se dáváme doleva a sjíždíme po louce do vsi Ovčárna. Dorazíme k asfaltce, tam doleva, projíždíme pořád rovně, po pravici mineme dva rybníky. Poté jdeme po rovině trávou mezi loukami, jsme na rozcestí, tam doprava přes potůček, stoupáme po písčité cestě. Po rovině, na rozcestí doprava po hlíně, vlevo vidíme rybník, přejedeme po jeho hrázy a za ním pokračujeme rovně do lesa do kopce. Jdeme po kamenité cestě, po rovině, poté na rozbočce doleva do kopce a za kousek doprava. Klesáme po hlinito – travnaté cestě, vyjíždíme z lesa. Šlapeme mezi loukami, až dorazíme na křižovatku a tam doprava po asfaltové silnici. Vyšlapeme kopec a jsme opět v **Hůrkách**.

***Místní značená Grázlova stezka** (Český Rudolec – Dolní Radíkov – Horní Radíkov – Dolní Radíkov – Český Rudolec)*

Vydáváme se z **Českého Rudolce** severním směrem, procházíme kolem rybníka a západním směrem se koukáme na kopec Skalka, jehož vrcholu po cestě dosáhneme. Asi po 50 m odbočíme doleva směrem na **Dolní Radíkov**, jdeme po asfaltové silnici do kopce, na něm odbočujeme doprava na lesní cestu, když se ohlédneme zpět, vidíme **Český Rudolec**. Dále pokračujeme vyšlapanou lesní cestou, podmáčenými loukami, až vyjdeme na asfaltové silnici, na které míříme doprava a poté doleva a je tu **Horní Radíkov**. Procházíme jím kolem čtyř rybníků, až na konec vsi k poslednímu stavení, od něj pokračujeme doprava do kopce po kamenité cestě káskem, na kopci doleva, dojdeme do lesa a tam po chvíli odbočíme vlevo, klesáme mezi nízkými stromy a koukáme na Filipovy kameny. Poté se dále vydáváme po značce G směrem na jih a po kilometrové chůzi značenou pěšinou vystoupáme na Skalku.

Po odpočinku se vydáváme jihovýchodním směrem po spádnicí na okraj lesního masívu, kde se nám vyskytne nádherný výhled na Dačice, při překrásném počasí i na Telč. Pak po polní cestě sejdeme na asfaltovou silnici, na spojnici Horního a Dolního Radíkova, dáváme se doprava, až dojdeme na křižovatku, tam doleva z kopce, nad kaplí odbočujeme doprava na písčitou cestu a louku a dojdeme k rybníku Horní Hamr. Procházíme po jeho hrázy, doleva, kolem Dolního Hamru a pod lyžařskou sjezdovkou, až se dostaneme zpět na asfaltovou silnici, po které se vydáváme z kopce. Za první levotočivou zatáčkou scházíme doprava na hlinitou cestu. Přes Radíkovský potok přejdeme jihovýchodním směrem k nejbližšímu okraji lesa.

Najdeme skupinu tří bříz, tam jdeme lesem doleva, klesáme, až dojdeme k hrázy Forbelského rybníka, máme ho po levici a jdeme pořád rovně lesem. Dojdeme k poli, přes něj přejdeme rovně a za pár metrů jsme opět v **Českém Rudolci**.

Tabulka 2. Naučné stezky a místní značené pěší i cyklistické turistické trasy

Tabulka 2.1.

Název stezky a kód	Zaměření stezky	Nástupní místo a půdorysné řešení	Délka (km)	Významná místa stezky
Grázlova naučná stezka (Český Rudolec – Slavonice) (1.)	Seznamuje nás s vlastivědnými a přírodními zajímavostmi Slavonicka, a působením Johanna Grasela.	<u>Český Rudolec</u> jednosměrná	12	Český Rudolec, Zámek Malá Hluboká, Psí hřbitov, Vodní pila Penikov, Francouzský kámen, Graselova slůj, Schillerovi kameny, Kostel Božího Těla,
Naučná stezka Landštejn – Slavonice (2.)	Zaměření na Landštejn, památky v jeho okolí, krásnou přírodu lesů.	<u>Landštejn</u> jednosměrná	11,5	Landštejn, Stáلكov, Pfaffenschlag, Areál čs.opevnění, Slavonice,
Naučná stezka u Senotína (3.)	Seznamuje nás se životem v Senotíně, s přírodními a technickými zajímavostmi i s historií okolní krajiny.	<u>Senotín</u> jednosměrná	1	Senotín, úzkorozchodná železnice
Naučná stezka Graselova Nová Bystřice (4.)	Je zaměřena na krajinu kolem Nové Bystřice.	<u>Hůrky</u> okružní	29	Úzkokolejka, Hůrky, Blato, Klášter I, Nová Bystřice, Smrčné, Hradiště, Ovčárna, Rybník Blato,
Místní značená Grázlova stezka (1.)	Vnímáme okolí krajiny, lesy a překrásný výhled.	<u>Český Rudolec</u> okružní	7	Český Rudolec, zámek Malá Hluboká, Dolní Radíkov, Horní Radíkov,

Tabulka 2.2.

Název stezky a kód	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší (m n.m.)	Složení povrchu stezky (%)	Ochrana přírody a krajiny	Struktura krajinného pokryvu (%)
Grázlova naučná stezka (Český Rudolec – Slavonice) (1.)	Stříbrný Vrch (654) Vichrův kopec (644)	Hlína 70 Louka 20 Ostatní 10	Rybník Velký Troubný	Les 80 Louka 20
Naučná stezka Landštejn – Slavonice (2.)	Podhájí (677) Strážný kopec (599)	Asfalt 40 Hlína 45 Louka 10 Ostatní 5	Rybník Velký Troubný, Dědek u Slavonic,	Les 80 Louka 10 Pole 10
Naučná stezka u Senotína (3.)	Skalka (715) Pod Senotínem (687)	Asfalt 90 Hlína 10	Skalák u Senotína	Les 20 Louky 80
Naučná stezka Grasełova Nová Bystřice (4.)	Křížový vrch (702) U Rozhledny (532)	Hlína 70 Asfalt 10 Louka 10 Ostatní 10	Rybník Blanko	Les 50 Les/louka 20 Louka 20 Pole/louka 10
Místní značená Grázlova stezka (1.)	Skalka (677) Na Stráni (617)	Asfalt 30 Hlína 60 Louka 10		Les 60 Louka 30 Pole 10

5.3. Značené cyklistické turistické trasy

Cyklistická trasa Kačlehy – Kunějov – Kaproun – Matějovec – Český Rudolec (1241)

Čeká nás asi třicet kilometrů dlouhá trasa, která nevede jen po asfaltové silnici. Trasa začíná v Jindřichově Hradci. My se z **Kačleh** vydáváme směrem od Jindřichova Hradce, projedeme celou obcí a na konci je po levé straně čekárna, za kterou zahne a pokračujeme dále do mírného kopce po písčité a kamenité cestě lesem. Pak vyjetí kopce, kocháme se pohledem na louky a jedeme po rovině. Až vyjedeme, dostaneme se na asfaltovou silnici, zahýbáme doleva a hned po pár metrech z asfaltky sjíždíme doleva na kamenitou cestu, jedeme asi kilometr z kopce dolů lesem, až se napojujeme na pěší žlutou trasu a dostáváme se **Kačležskému rybníku** (foto 30.), největšímu v České Kanadě, projíždíme alejí stromů, až se dostaneme na asfaltku, doleva do kopce a po levé straně máme stále obrovský rybník, než se nám ztratí z výhledu. Pak už jen z kopečka a kus po rovině a jsme v **Kunějově**.

Projedeme návsí a odbočujeme doleva na hlavní silnici kolem pomníku sv. Jana Nepomuckého. Sjíždíme z obrovského kopce, projedeme levotočivou zatáčkou a čeká nás mírné stoupání, kde na křižovatce odbočujeme doprava na asfaltku, ale ne tak rušnou. Kocháme se kolem sebe loukami a po pár metrech už vjíždíme do lesa a pokračujeme lesem po rovině, na křižovatce stále dále, do Lomů nechceme. Po pár metrech na nás vykukuje z pravé strany Klikovský rybník, poté opět další rozcestí, ale mi jedeme pořád za nosem, po 1119 nechceme. Teď chvíli po rovině a už je to tu, čeká nás největší a nejdelší stoupání za tuto cestu. V půlce stoupání přejíždíme koleje úzkokolejky, když se nám poštěstí, můžeme ji i spatřit.

Za koleji si můžeme po pravé straně odpočinout u pomníku a lavičky, věnované hajnému. Po zdolání kopce se dostaneme na rozcestí, a tam se točíme doleva a opět mírný kopec, pak rovina. Projedeme zatáčkou a za ní pozor, sjíždíme ze silnice a dáváme se doleva na polní cestu, sjedeme dolů a jsme v **Kaprouně**. Tam stojí zato prohlédnout si pomník Járy Cimrmana (foto 31., 32.), ke kterému se dostaneme jeden kilometr po zelené. Jinak pokračujeme dále odkud jsme přijeli přes hlavní silnici rovně mezi baráky na kamenitou prašnou cestu, kde jedeme pořád rovně, pozor, nikam neodbočujeme, až po levici vidíme malý rybníček. Po lesní cestě, až jsme na asfaltce, tam doleva dolů z kopce, do kopce, z kopce, pořád lesem a po levé straně zhlédneme **Troják** (foto 29.). Dojedeme k rozcestí, rovně, hodně dlouho klesáme a jsme v **Matějovci**. Projedeme jím, klesáme pět kilometrů a kocháme se výhledem na **Český Rudolec**.

Cyklistická trasa Kunžak – Kaproun – Klenová – Albeř (1116)

Vyjíždíme z Kunžaku směrem od Jindřichova Hradce od benzínové pumpy a kousek za ní se dáваме doprava ulicí pořád rovně. Stoupáme asi dva kilometry do kopce lesem po asfaltové silnici, po které pojedeme celou cestu. Kousek za **Kunžakem** vlevo nezapomeneme shlédnout Čertův kámen (foto 21.) a po zdolání delšího kusu kopce se ohlédneme za sebe a pozorujeme překrásný výhled do krajiny. Po překonání obřího kopce pokračujeme po rovině, kolem nás louky a pole, pak do mírného kopce a na něm se napojujeme na červenou pěší trasu. Jestliže se chcete podívat na **Národní přírodní památku Kaproun**, hned pod kopcem musíme odbočit doleva po písčité lesní cestě, jedeme z kopce, po pravé straně hájovna, zahýbáme za ní vpravo a pak opět zase hned doprava. Po zhlédnutí a odpočinku na lavičce, se vrátíme zpět na asfaltovou silnici, sjedeme z kopce a jsme v **Kaprouně**. Přes něj stále za nosem, nikam neuhýbáme, jedeme do mírnějšího kopečka, tam vlevo, sjíždíme z mírného kopce a po levé straně je sezení, mi pokračujeme pořád po hlavní silnici, do kopce, z kopce a jsem v **Klenové**.

Na křižovatce odbočujeme vlevo, a na konci vsi doprava, kde je po levé straně kamenný historický rozcestník (foto 41.). Jedeme po rovince kolem pastevního areálu, luk a polí, pak do mírného kopce a z kopce, na křižovatce se dáваме doprava, přejíždíme přes koleje úzkokolejky a jsme na zastávce Hůrky. Tam rovně do kopečka, rovinkou lesem a sjíždíme dolů a po levé straně je vstupní brána do kempu Osika a naproti ní obelisk (foto 23.). Pokračujeme ve sjezdu, dostáváme se na hlavní silnici na Bystřici, tu přejíždíme, uhýbáme vlevo a jsme v **Albeři**.

Cyklistická trasa Dobrá Voda – Kunějov – Zvůle – Mosty – Suchdol (1119)

Z **Dobré Vody** vyjíždíme od autobusové zastávky směrem severovýchodně do kopce mezi loukami. Jedeme po asfaltové silnici, klesáme, poté les a postupně stoupáme, je tu **Kunějov**. Jím projedeme z kopce, koukneme na sochu sv. Jana Nepomuckého. Klesáme, projíždíme krajinou lesů a polí, levotočivou a pravotočivou zatáčkou a do kopce. Křižovatka, na ní doprava, doleva bychom jeli do Člunku, kam lze touto trasou také dojet. Stoupáme mezi poli, rovinka, vjíždíme do lesa, po pravé straně míváme Malý Klikovský rybník a hned za pár metrů uhýbáme na cestu doleva do kopce. Chvilí po rovině a pak nás čeká velmi prudké a dlouhé stoupání přes koleje **úzkokolejky** (foto 22.). Chvilí odpočinku sjezdem dolů z kopce, na rozcestí rovně a opět stoupání, a hodně velké, přejíždíme přes žlutou pěší trasu. Pořád jsme v lese a jedeme po asfaltové silnici. Sjíždíme z kopce, dojedeme pro nás k hlavní silnici, kterou přejedeme a nastává změna povrchu na písčitou a šterkovou cestu, ale pořád sjíždíme. Na

křižovatce rovně, kde se křížíme s červenou, tak velký pozor, my musíme kolem sezení Pod Kozinou doprava do kopce. Poté zpevněná písčitá cesta a zase kopec, ale menší, pak z kopce a jsme na Jitrách.

Z Jiter z křižovatky míříme doprava po asfaltce a vychutnáváme si krásný čistý vzduch lesa. Šlapeme asi kilometr a půl do postupně stoupajícího kopce a poté nesmíme odbočit doleva, klesáme. Vyjíždíme na **Zvůli** a přímo u rybníka Zvůle. Přejedeme po hrázy rybníka, mezi chalupami se dáme do kopce, až vyšlapeme na vrchol, nikam neodbočujeme a kocháme se po pravé straně na krásný obrovský dřevěný srub. Sjedeme z kopce mezi loukou a lesem, vlevo nové chatky, poté vpravo rybník a je tu hlavní silnice. Po ní kousek doleva a jsou tu **Mosty**. Po levé straně hostinec, my uhýbáme doprava, projíždíme kolem čekárny, až dozadu mezi baráky a pak se vydáváme po asfaltce, stoupáme. Nejprve si po levé straně všímáme všelijakého seskupení různých tvarů a rozměrů kamenů, které si stojí jen tak na pastvině. Po pravé straně také pastviny, pak už jen les. Po zdolání delšího kopce jsme úspěšně v cíli **Suchdol**. (Trasa zde v mapě končí, ale je značena až do Olšan, které jsou asi dva kilometry vzdáleny. Vede ze začátku stejně jako zelená trasa, a pak se na rozcestí dává doleva po hlinité a trávou porostlé cestě. Po levé straně pozorujeme pastviny, po pravé les.)

Cyklistická trasa Číměř – Dobrá Voda – Senotín – Klenová – Rožnov – Matějovec (1117)

Trasa začíná v Lásenicích. Na cestu se vydáváme z **Číměře** od autobusové zastávky po hlavní a velmi frekventované silnici směr Nová Bystřice. Trasa ale už začíná v obci Bílá. Těsně před koncem cedule Číměř uhýbáme doleva mezi domy, chvíli projíždíme po rovině a za obcí nás čeká dvoukilometrové a velmi náročné stoupaní lesem po asfaltové silnici, v půlce kopce po pravé straně pozorujeme kamenolom. Poté sjíždíme z kopce mezi poli a jsme v **Dobré Vodě**. Tam pokračujeme přes hlavní silnici rovně do kopce, sjezd z kopce podél hráze Dolního Panského rybníka. Opět mírný kopec lesem, chvíli po rovině s mírným klesáním, kopec a jsme v **Senotíně**. Jedeme zároveň ze žlutou pěší trasou. Na návsi se díváme po pravé straně na rybník s lekníny, na rozcestí odbočujeme doleva a vpravo vidíme kapli. Do mírného kopečka, po rovině, kde vpravo v dále vidíme ceduli přírodní památka, přejezd přes koleje úzkokolejky a jsme na zastávce Senotín. Když pojedeme doprava za autobusovou zastávkou, která je za kolejemi, vede tudy lesní cesta k přírodní rezervaci Skalák (zarostlý rybník). Dále jedeme do krátkého kopečka, rovinka, kopeček, po levé straně pozorujeme dva nově opravené rybníky. Sjezd dolů a jsme v **Klenové**. Před Klenovou, když se dáme doprava po kamenité a prašné cestě, dorazíme k rašeliništi.

Projedeme Klenovou, na konci rozcestí, doleva, tam hledáme kamenný historický rozcestník (foto 41.). Pokračujeme do kopce mezi loukami, než vjedeme do lesa, po levé straně rybníček. Poté z kopců do kopců, až se dostaneme na rozcestí, tam odbočujeme doprava, vlevo lesní cesta, my jedeme po asfaltové silnici. Sjíždíme z dlouhého kopce a vlevo vidíme Hamerský rybník mezi lesy. Za kousek je odbočka na červenou, my pokračujeme po asfaltce dlouhým stoupáním, až se nám otvírá pohled na roztroušený **Rožnov**. Projíždíme po rovině zatáčkami, na rozcestníku uhýbáme vlevo do mírného kopce lesem, a za další zatáčkou pozor, po levé straně na kameni značka, šlapeme po vyšlapané lesní cestě do prudkého kopce asi půl kilometru a kocháme se na **lesní pamětní desku** (foto 42., 43.). Vracíme se zpět na silnici a projíždíme alejí stromů, vjíždíme do lesa, sjíždíme z dlouhého kopce dolů, pak mezi poli a jsme v **Matějovci**.

Cyklistická trasa Landštejn – Rožnov – Na Jitrách – Jitra – Kunžak (1115)

Trasa začíná u hradu na **Landštejně**. Vyjíždíme směrem na sever po asfaltové silnici, narážíme na ukazatele před námi a zabočujeme doleva. Jedeme pár metrů a neuhýbáme ze silnice, jedeme rovně, vjíždíme do lesa a šlapeme do stoupajícího kopce. Na jeho vrcholku míříme doprava, sjíždíme z mírného kopečka, po levé straně mineme překrásný rybníček se sezením. Jede do kopce, na rozcestí uhýbáme doprava. Chvilí se kocháme lesy bez tohož, abychom se více namáhali, je tu rovina a sjíždíme z kopce. Pozor, nesmíme za kus odbočit vlevo na písčitou cestu, pokračujeme po rovině a vidíme před námi vykukovat **Rožnov**. Z mírného kopce a opět odbočujeme doprava na rovinu po hlinité cestě kolem polí. A chvíličku a jsme v **Rožnově**.

Projíždíme kolem malého občerstvení, vlevo mineme bizony, když jsou zrovna k vidění. Pokračujeme dále po šterkové cestě do mírného kopce, na rozcestí uhýbáme doleva na asfaltovou silnici a po pár metrech doprava do náročného kopce. Po pravici máme les, na kopci na nás čeká lavička na odpočinek. Vjíždíme do lesa, jedeme z kopce, do kopce, poté přes křižovatku rovně z kopce. Nastává asi kilometrové táhlé stoupání lesem. Sjíždíme z kopce, po pravici mineme chatu Katovnu a Totem (foto 47., 48.). Sjíždíme z kopce a za kousek mineme pěkně narostlý **smrk ztepilý**. Jedeme dál, na křižovatce uhýbáme doleva z mírného kopce, po pravici mjííme Pod Skalkou, kde visí na stromě obraz. Asi po půl kilometru nikam neodbočování projíždíme Na Jitrách, které jsou roztroušené. Celou dobu jedeme z kopce, takovou alejí, až dorazíme na Jitra. Teď už jedeme jen pořád z kopce alejí stromů a jsme v **Kunžaku**. Trasa pokračuje až do Střížovic.

Cyklistická trasa Nová Bystřice – Albeř – Klášter I – Klášter II – Landštejn – Staré Město p. Landštejnem – Slavonice (32)

Trasa začíná v Dolním Žďáru. Z **Nové Bystřice** se vydáváme z náměstí od kašny směrem doleva po hlavní silnici, přes most, za ním doleva, jedeme současně s modrou pěší trasou. Na dalším rozcestí rovně a zdoláváme pět kilometrů táhlejší rovinku **Albeři**. Na konci Albeře podjíždíme most úzkokolejky, projíždíme kolem penzionu a jsme na hlavní silnici. Odbočujeme doprava do táhlého kopce lesíkem, po levé straně mineme **rybník Osika** a tábor UK Praha. Sjíždíme z kopce a kocháme se výhledem na krajinu a kostel (foto 24.). V půlce kopce odbočujeme doprava na polní cestu, sjíždíme ke kostelu, který v podzemí ukrývá katakomby, a do **Kláštera I**. Od něj doleva, a jsme opět na hlavní rušné silnici, dáváme se doprava, mineme po pravici Klášterský rybník, a opět mírné stoupání a jsme v **Klášter II**. Jím projedeme a v pravotočivé zatáčce odbočujeme doleva po asfaltové silnici kolem luk a polí, pak do kopce lesem a na vrcholu stojí za zhlédnutí po pravé straně Muz. čs. opevnění Klášter II. (foto 26.) (stejně jako pěší modrá trasa).

Po zhlédnutí bunkrů pokračujeme z kopce dolů, pořád po asfaltové silnici a tak po jednom kilometru vidíme po pravici nádherné kameny. Pod kopcem rybník, a když bylo klesání, musí být pořádné stoupání do kopce, které stojí za to, díky překrásnému výhledu na krajinu. Projíždíme zatáčkou, sjíždíme z kopce lesem a opět do kopce doprava a jsme na **Landštejně**. Tam si můžeme prohlédnout hrad **Landštejn** (foto 27.). Pokračujeme dále po rovině do kopce, pak už jen sjezd dolu z kopce lesem a jsme ve **Starém Městě p. Landštejnem**. Projedeme náměstím a na druhé odbočce sjíždíme mezi kostelem a obchodem doleva. A pak nás čeká nejdělsí a nejhorší stoupání za tuto cestu kolem luk. Na kopci vlevo rybníček pro případné shlazení. Sjezd lesem a vlevo pod kopcem hraniční kámen Čechy a Morava (foto 28.). Opět do kopce a z kopce, projíždíme kolem autobusové zastávky Kadolec, za kousek je odbočka doleva pro případné zájemce na shlédnutí Areálu čs. opevnění (foto 11., 12., 13.), jinak pokračujeme dále po asfaltce do mírného kopce. A pak jen z kopce dolů a jsme ve **Slavonicích** po přejetí kolejí.

Cyklistická trasa Nová Bystřice – Artolec – Mýtinky – Návary – Veclov – Dobrohoř – Staré Město p. Landštejnem (1007)

Z Nové Bystřice se z náměstí vydáváme východním směrem, po hlavní silnici na Rakousko. Projíždíme kolem panelových domů, nikam neuhýbáme, až když nás čeká ostrá

pravotočivá zatáčka, jedeme rovně a sjíždíme tak z hlavní rušné silnice. Je před námi rovinka mezi krajinou, sjezd z kopce, po pravé straně míváme rybník a je tu Artolec. Jím projedeme a na konci vsi odbočujeme doleva do kopce, kousek po rovině lesem, do kopce a jsme v Mýtince. Tuto ves míváme jen z pravé strany a to pár baráček, za nimi vlevo rybníček. Šlapeme bez problémů po rovině, z jedné strany les, z druhé louka. A teď to nastává, velmi náročné snad dvou kilometrové stoupání, v půlce je po levé straně sezení a na vrcholu též.

Nyní jsme velmi zahřátí a proto klesáme, ale pozor, tak v půlce nesmíme zahrnout doleva, chvíli po rovině, ale pak opět klesání a další sezení po pravé straně. Kolem něho projíždíme rovně, a táhlejší menší kopec, rovina a už je tu klesání až do **Návar**. A jsme z lesa pryč. Nyní projedeme **Návary** skoro až na konec a odbočujeme doprava, stoupání mezi louky a klesání a je tu **Veclov**. Na konci vsi odbočujeme doleva a je tu před námi kopec, na jehož konci nás čeká odměna a to po pravé straně pohled na **bizona amerického** (foto 45.). Poté jedeme pořád pro nás po hlavní komunikaci, po rovině a lesíkem, klesáme a stoupáme, projíždíme alejí stromů. Projíždíme **Dobrohoří** a vidíme zámeček (foto 46.). Po levé straně vidíme rybníček, mineme další alejové seskupení stromů a za krátkou chvíli jsme ve **Starém Městě p. Landštejnem**.

Cyklistická trasa Český Rudolec – Markvarec – Lipnice – Heřmaněč – Olšany (1242)

Tato cyklistická trasa je asi 12 km dlouhá, vede celou dobu po asfaltové silnici, která je místy i nerovná a trochu zvlněná.

Z Českého Rudolce se od zámku „**Malá Hluboká**“ (foto 50.) vydáme severním směrem až na konec obce, kde po levé straně spatříme hřiště. Pokračujeme pořád dál, a hned za hřištěm opustíme jakoby „hlavní“ silnici a dáme se doprava, kde pak asi 1 km klesáme a 1 km stoupáme a ocitneme se v **Markvarci**. Pokračujeme pořád rovně po návsi a přejedeme přes hlavní velmi rušnou silnici. Po pravé straně můžeme spatřit Mlýnský rybník, kolem kterého přejedeme a dáme se levotočivou zatáčkou (pozor, ne rovně), kde nastává mírnější stoupání až do **Lipnice**, cestou se kolem nás linou samé pole. Pokračujeme po asfaltové silnici a na konci **Lipnice** se můžeme po pravé straně vykoupat v Pílském rybníku i se skokánkem. Po vykoupaní sjedeme zpět na asfaltovou silnici a čeká nás asi 2 km stoupání lesem, které je velmi náročné. Ocitneme se na kopci a po sjezdu z kopce jsme v **Heřmaněči**. Tam stoupáme přes vesnici pořád do kopce a na návsi po levé straně uprostřed kopce se nachází pomník za vlast a svobodu (foto 16.). Na konci vsi po pravé straně je místo dalekého rozhledu. Po cestě mezi poli sjíždíme z kopce dolů do **Olšan**. Před **Olšany** se po levé straně mezi lesíkem schovává židovský hřbitov. Trasa pokračuje až do Strmilova.

Cyklistická trasa Český Rudolec – Matějovec – Stáلكov – Slavonice – Vlastkovec – Penikov – Český Rudolec (1004)

Cyklistická trasa splývá až do Matějovce s cyklistickou trasou 1241. Z **Českého Rudolce** se od kostela vydáme západním směrem pořád rovně kolem obchodu, až se ocitneme na konci obce. Za obcí nás čeká náročné 5 km táhlé stoupání kolem lesů a luk až do **Matějovce**. V **Matějovci** se můžeme občerstvit sezoním bufetem a navštívit galerii obrazů, která tam je jen přes prázdniny. Na návsi před hřbitovem odbočíme vlevo po asfaltové silnici a mírným stoupáním projíždíme kolem luk a lesů. Tak v půl cesty na **Stáلكov** se nám po levé straně hned pod kopcem line seskupení kamenů, které je ohromující a o kousek dál za nimi na nás vykukuje modrá pěší trasa. Pak už jen sjezd dolu do **Stáلكova**, kde kus cesty sjíždíme zároveň se žlutou pěší turistickou trasou. **Stáلكovem** projedeme rovně a kousek za ním po levé straně se můžeme vykoupat v nově opraveném rybníku Horní Šatlava. Po vykoupání sjíždíme z kopce lesy až narazíme po pravé straně na **Pfaffenschlag** (foto 10.), který je 100 m od silnice, stojí za zhlédnutí a přes který vede zelená pěší turistická trasa. Po prohlídce příjemnou lesní krajinou a nenáročným stoupáním pokračujeme a můžeme po levé straně cestou do Slavonic uvidět v lese schované 4 bunkry, které nejsou nějak značené a je snadné je přehlédnout.

Dále se pak před námi po sjezdu z kopce objeví v zatáčce u rybníka cedule 100 m **Areál čs opevnění** (foto 11., 12., 13.), přes něhož vede červená pěší turistická trasa. Po vrácení se na naši cestu ujedeme tak 1 km a ocitneme se před Slavonicemi, kde je k vidění **muzeum samorostů** (foto 14., 15.) vyřezané jedním šikovným pánem. A hle, jsme ve **Slavonicích**. Když se nechceme občerstvit ani podívat na věž, či podzemí nebo náměstí, sjedeme na rušnější silnici a na konci zahneme doleva a stáčíme se jakoby na sever, až dojedeme k fotbalovému hřišti, přes koleje pokračujeme mírnějším stoupáním, kde jsou po cestě ze dřeva lavičky a stůl. Projíždíme cestou, kde jsou vysázené ořechy a za velkou pravotočivou zatáčkou zahýbáme doleva. Po mírném stoupání dojedeme do **Vlastkovce**. Stoupáme, na návsi se můžeme pokochat kostelíkem. Za vsí klesáme, chvílemi mírné stoupání, poté příjemnou zalesněnou silnicí dojedeme po pár kilometrech na křižovatku, kde nesmíme zapomenout zahnout doprava kolem rybníka, až dojedeme do **Peníkova**. Tam je k vidění **vodní pila** (foto 3.). Sjedeme z kopce a jsme zpět v **Českém Rudolci**.

Cyklistická trasa Penikov – Stáلكov – Staré Město p. Landštejnem – Dobrotín – Filipov – Klášter I (1006)

Z **Peníkova** (zde si můžeme prohlédnout **vodní pilu Penikov** – foto 3.) míříme směrem jihozápadně od autobusové zastávky táhlejší rovinkou mezi loukami, až míjíme po pravé straně malý rybníček. Křižovatkou projíždíme rovně, nyní nás čeká velmi náročné stoupání lesem po asfaltové silnici. Chvilí po rovince, sjíždíme z kopce a po pravé straně mineme rybníček, kousek rovinky mezi loukami a je tu **Stáلكov**. Tudy projedeme přes silniční komunikaci rovně do mírného stoupání mezi poli a loukami, rovinka, vjíždíme do lesa a čeká nás asi dvou kilometrové klesání. Při výjezdu z lesa se nám ocitá překrásný výhled do krajiny a na obec **Staré Město p. Landštejnem**, nebo-li Starák. Starákem projíždíme přes křižovátku do kopce, ocitáme se na návsi, kde odbočujeme vlevo, projíždíme jí a pokračujeme po hlavní silnici pravotočivou zatáčkou dále. Po rovince asi za půl kilometru nesmíme zapomenout odbočit doleva, sjíždíme z hlavní komunikace.

Jedeme kousek do kopce, rovina a je tu cedule **Dobrotín**. Jímž projíždíme a je tu velmi prudké stoupání, sjíždíme dolů a jsme v lese, jedeme kousek a po levé straně pozorujeme odpočívadlo. Poté táhlejší rovinka a jsme ve Filipově, kde je zahradnictví a ubytování, jen tři baráčky. Pořád popojíždíme lesem po rovině, sjíždíme z kopce a po pravé straně se koukáme na přírodní památku Gebharecký rybník (foto 44.). A pak jen z kopců do kopců lesem a až před Klášterem je po levé straně sezení s pomníčkem hajného. Sjíždíme z kopce a po pravé straně jedeme zároveň s Klášterským rybníkem, rovinka a jsme v **Klášteře I**. Zde je k vidění po pravé straně památný listnatý strom a naproti kostel s katakombami (foto 24.).

Cyklistická trasa Slavonice – Maříž – Staré Město p. Landštejnem (1003)

Trasa je dlouhá kolem deseti kilometrů. Začíná ve **Slavonicích** u benzínové pumpy, kde se vydáváme směrem na jih, a na křižovatce doprava. Jedeme přes železniční koleje doleva do kopce, z kopce a na rozcestí uhýbáme doleva. Po rovině pokračujeme mezi poli, mírné klesání, **Maříž**. Projíždíme pravotočivou zatáčkou a další, ve které když uhneme doleva na hliněnou cestu, dojedeme za půl kilometru k rozpadlému bývalému zámku a kašně (foto 37.). Jinak pokračujeme dále zatáčkou, po levé straně jsou dvě restaurace a pařížská keramika, a po pravé straně si můžeme namalovat své vlastní tričko. Pak se vydáváme po nezpevněné asfaltové silnici, kde můžete po levé straně spatřit koně. Chvilí jedeme po rovině, pak se točíme doprava, rovně bychom dojeli do Rakouska, kolem luk a polí. Poté vjíždíme do lesa a po asfaltové silnici nás

čeká velmi prudké stoupání až na **Trojmezi** (foto 38.), nikam neodbočujeme. Od Trojmezi se stáčíme doprava dolů z kopce a pak opět do kopce, až dojedeme ke křižovatce, jedeme doleva, klesáme kolem luk a jsme ve **Starém Městě p. Landštejnem**.

Doporučená (neznačená) cyklistická trasa Křížový vrch – Hadí vrch – bývalá vesnice Romava – bývalá vesnice Rajchěřov – Křížový vrch

Trasa je vymyšlená pomocí mapy a díky prozkoumání terénu i popsána. Je dlouhá kolem jedenácti kilometrů.

Začíná kousek za **Návary** na cyklistické trase č. 1007 u sezení. Odtud se vydáváme po cyklistické trase č. 1007 b, ale jen tak půl kilometru po asfaltové silnici, pak na kopci odbočujeme doleva na kamenitou a hlinitou cestu. Klesáme, až se dostaneme k asfaltové silnici, kde sjíždíme doprava do kopce, kolem nás jen samý les. V pravotočivé zatáčce doleva po hlinité cestě z kopce. Cestou potkáváme odbočku doprava, my pokračujeme rovně. Po levé straně míváme louku, z pravé les, za kus vidíme v dále rybník Kačer. Projíždíme kolem cedule Rajchěřov, po hrázy, stoupáme lesem. Dojíždíme k dřevěnému stavení a mnoha jalovcům. Od nich se stáčíme doprava, projíždíme listnatým lesem, po levé straně seskupení kamenů, nejspíše základy domů. Na křižovatce doprava po šterkové a hlinité cestě mezi loukami, v dále po pravé straně vidíme odlesky rybníka Kačera. Po chvíli se jím kocháme, protože projíždíme po jeho hrázy.

Vjíždíme do lesa a okolo křížku z roku 1885 projíždíme zprava do kopce, křižovatka, na ní na první odbočce doleva po asfaltové silnici, po které dojedeme až k sezení a bývalé vesnici Romava. Tam doleva a po pár metrech opět hned doleva po písčité a kamenité cestě. U ohradníku doprava po travnaté cestě, pořád se držíme z levé strany louky a z pravé lesa. Postupujeme kolem ohradníku, až dojedeme na hlinitou cestu, po levé straně Rajchěřovský rybník, po pravé straně míváme srub. Rovně, na rozcestí rovně do kopce alejí listnatých stromů. Z kopce po kamenité cestě, až dorazíme k asfaltové silnici, na ní doleva z kopce. Pod ním doleva do kopce lesní cestou a vracíme se stejnou cestou jako na začátku.

Tabulka 3. Značené cyklistické turistické trasy

Tabulka 3.1.A

Název a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)
Kačlehy – Český Rudolec (1241)	<u>Kunějov</u> , <u>Kaproun</u> , <u>Matějovec</u>	Kačlehy, <u>Kunějov</u> , Úzkorozchodná železnice, <u>Kaproun</u> , <u>Matějovec</u> , Troják, <u>Český Rudolec</u> , Kačležský rybník, Pomník Jára Cimrmana, Malá Hluboká,	26	18	2,5
Kunžak – Albeř (1116)	<u>Kaproun</u> , <u>Klenová</u>	<u>Kunžak</u> , Národní přírodní památka Kaproun, <u>Kaproun</u> , Pomník Jára Cimrmana, <u>Klenová</u> , Kamenný historický rozcestník, Obelisk, Úzkorozchodná železnice, <u>Albeř</u>	12,5	11	1
Číměř – Matějovec (1117)	<u>Dobrá Voda</u> , <u>Senotín</u> , <u>Klenová</u> , <u>Rožnov</u>	Číměř, Kamenec, <u>Dobrá Voda</u> , <u>Senotín</u> , Úzkorozchodná železnice, <u>Klenová</u> , Kamenný historický rozcestník, Rožnov, Bizoni, Vysoký kámen, <u>Matějovec</u>	15	14	1,5
Dobrá Voda – Suchdol (1119)	<u>Kunějov</u> , Na <u>Jitrách</u> , <u>Zvůle</u> , <u>Mosty</u>	<u>Dobrá Voda</u> , <u>Kunějov</u> , <u>Zvůle</u> , <u>Mosty</u> , Suchdol	19	14	2
Landštejn – Kunžak (1115)	<u>Rožnov</u> , Na <u>Jitrách</u> , <u>Jitra</u>	Landštejn, Hrad Landštejn, Rožnov, Bizoni, Totem a chata Katovna, Smrk ztepilý, <u>Kunžak</u>	13	11	1
Nová Bystřice – Slavonice (32)	<u>Albeř</u> , <u>Klášter I</u> , <u>Klášter II</u> , <u>Landštejn</u> , <u>Staré Město</u> <u>p.Landštejnem</u> ,	Nová Bystřice, <u>Albeř</u> , Úzkorozchodná železnice, <u>Klášter I</u> , <u>Klášter II</u> , Muz.čs.opevnění, Pomezí, Landštejn, Hrad Landštejn, <u>Staré Město p.Land.</u> , Hraniční kámen, <u>Slavonice</u> , rybník Osika	21	18	2
Nová Bystřice – Staré Město p. Landštejnem (1007)	<u>Artolec</u> , <u>Mýtinky</u> , <u>Návary</u> , <u>Veclov</u> , <u>Dobrohoř</u> ,	<u>Nová Bystřice</u> , <u>Artolec</u> , zámek Dobrohoř, Dobrohoř, Veclov, Návary,	15	11	1,5

Tabulka 3.1.B

Název a kód cesty	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)	Rozdíl (m)	Úseky s největším stoupáním/klesáním	Složení povrchu (%)
Kačlehy – Český Rudolec (1241)	u Kaprouna (707) u Kačležského rybníka (539)	168	Před kolejemi až do Kaprouna stoupání.	Asfalt 80 Hlína 10 Kameny 10
Kunžak – Albeř (1116)	U Vysokého kamene (738) U Albeře (645)	93	Z Kunžaku až k vysílači stoupání.	Asfalt 100
Číměř – Matějovec (1117)	Vysoký kámen (728) Nad Dolním Panským rybníkem (634)	94	Z Číměře do Dobré vody stoupání, z Vysokého kamene do Matějovce klesání.	Asfalt 100
Dobrá Voda – Suchdol (1119)	Suchdolský vrch (714) Lejskův vrch (587)	127	Z Mostů až téměř do Suchdola stoupání. Z Kunějova až na rozcestí Člunek klesáme.	Asfalt 80 Písek/šterk 20
Landštejn – Kunžak (1115)	Šibeník u chaty Katovny (732) Za Jitrami směr Kunžak (649)	83	Stoupání za Rožnovem až k chatě Katovně. Klesání z Na Jitrách až do Kunžaku.	Asfalt 90 Hlína 10
Nová Bystřice – Slavonice (32)	Jelenní Vrch (709) Pod Landštejnem U Kříže (593)	116	Ze Starého Města ke Kadoleckému rybníku největší stoupání, klesání z Landštejna ke U Kříže.	Asfalt 100
Nová Bystřice – Staré Město p.Landštejnem (1007)	U Větrova (715) Křížový Vrch (667)	48	Za Mýtinkami velmi prudké stoupání, klesání po vystoupení největšího stoupání.	Asfalt 100

Tabulka 3.1.C

Název a kód cesty	Obtížná místa z hlediska sjízdnosti	Obslužná vybavenost (r. 2010)	Převažující krajinný pokryv	Struktura krajinného pokryvu (%)
Kačlehy – Český Rudolec (1241)	Když jedeme od Kačleh a napojíme se na modrou, až ke Kačležskému rybníku – výmoly od vody, velký šterk.	<u>Kačlehy</u> - ubytování, autobus, občerstvení, <u>Kunějov</u> – autobus, ubytování, <u>Kaproun</u> – autobus, občerstvení, ubytování, <u>Matějovec</u> – autobus, občerstvení, ubytování, <u>Český Rudolec</u> – autobus, obchod, penzion, restaurace	Ke Kačležskému rybníku lesy. Od něj, až ke Klikovskému rybníku louky a pole, poté už jen lesní porost.	Les 60, les/louka 20, louka 10, pole 10
Kunžak – Albeř (1116)		<u>Kunžak</u> – autobus, ubytování, obchody, restaurace, <u>Kaproun</u> – autobus, občerstvení, ubytování, <u>Klenová</u> – autobus, ubytování, <u>Osika</u> – ubytování, stravování, <u>Albeř</u> – ubytování, stravování, autobus, vlak	Většinu cesty převažuje z jedné strany les, z druhé pole nebo louka.	Les/louka 60 Pole 20 Les 20 Pole 10
Číměř – Matějovec (1117)		<u>Číměř</u> – autobus, obchod, ubytování, stravování, penzion, <u>Dobrá Voda</u> – autobus, ubytování, <u>Senotín</u> – autobus, ubytování, <u>Klenová</u> – autobus, ubytování, <u>Rožnov</u> – občerstvení, <u>Matějovec</u> – autobus, občerstvení, ubytování	Z Číměře do Klenové převažuje z jedné strany les, z druhé louka nebo pole, a z Klenové do Matějovce lesní porost.	Les/louka 40 Les 50 Pole 10
Dobrá Voda – Suchdol (1119)		<u>Dobrá Voda</u> – autobus, ubytování, <u>Kunějov</u> – autobus, ubytování, <u>Zvůle</u> – ubytování, občerstvení, <u>Mosty</u> – autobus, hostinec, <u>Suchdol</u> – občerstvení, autobus	Z Dobré Vody louky, poté lesy až do Kunějova, pak chvíli pole a louky, poté už jen lesy až do Mostů, pak do Suchdola pastviny.	Les 70 Louka/les 10 Louky 15 Louka/pole 5
Landštejn – Kunžak (1115)		<u>Landštejn</u> – autobus, ubytování, stravování, restaurace, <u>Rožnov</u> – občerstvení, <u>Kunžak</u> – autobus, obchody, restaurace, ubytování,	Celou cestu les, jen v okolí Rožnova louky a před Kunžakem kolem Jiter louky.	Les 85 Louky 15
Nová Bystřice – Slavonice (32)		<u>Nová Bystřice</u> – autobus, ubytování, restaurace, obchody, <u>Albeř</u> – ubytování, stravování, autobus, vlak, <u>Klášteř I</u> – ubytování, stravování, autobus, <u>Klášteř II</u> – autobus, <u>Landštejn</u> – ubytování, autobus, stravování, restaurace, <u>Staré Město</u> – autobus, obchod, ubytování, restaurace, <u>Slavonice</u> – autobus, obchody, restaurace, penziony,	Z Nové Bystřice až do Kláštera II převažují lesy a louky, od opevnění ke U Kříže jen lesy, a potom až do Slavonic opět lesy, louky a pole.	Les/louky 60 Les 30 Pole 10
Nová Bystřice – Staré Město p.Landštejnem (1007)		<u>Nová Bystřice</u> – ubytování, obchody, autobus, restaurace, <u>Mýtinky</u> – ubytování, <u>Veclov</u> – ubytování, <u>Staré Město p.Landštejnem</u> – autobus, obchod, ubytování, stravování	Z Nové Bystřice do Artolce převažují pole a louky, z Artolce do Návar lesy, a pak opět pole a louky, les.	Pole/louka 50 Les 30 Pole 10 Louka 10

Tabulka 3.2.A

Název a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)
Český Rudolec — Olšany (1242)	<u>Markvarec</u> , <u>Lipnice</u> , Heřmaneč	Český Rudolec, Malá Hluboká, <u>Markvarec</u> , <u>Lipnice</u> , <u>Heřmaneč</u> , <u>Olšany</u>	10	9	1
Český Rudolec — Český Rudolec (1004)	<u>Matějovec</u> , <u>Stáلكov</u> , <u>Slavonice</u> , <u>Vlastkovec</u> , <u>Penikov</u>	Český Rudolec, Malá Hluboká, <u>Matějovec</u> , <u>Stáلكov</u> , Pfaffenschlag, Areál čs. opevnění, Muzeum samorostů, <u>Slavonice</u> , <u>Vlastkovec</u> , <u>Penikov</u> , Vodní pila Penikov,	24	20	2
Penikov — Klášter I. (1006)	<u>Stáلكov</u> , <u>Staré Město p.Landšejnem</u> , <u>Dobrotín</u> , <u>Filipov</u>	<u>Penikov</u> , Vodní pila Penikov, <u>Stáلكov</u> , <u>Staré Město p. Landšejnem</u> , Dobrotín, Filipov,	16	11,5	2
Slavonice — Staré Město p. Landšejnem (1003)	<u>Maříž</u>	<u>Slavonice</u> , <u>Maříž</u> , Keramika <u>Maříž</u> , Trojmezí, <u>Staré Město p. Landšejnem</u>	9,5	7,5	1

Tabulka 3.2.B

Název a kód cesty	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)	Rozdíl (m)	Úseky s největším stoupáním/klesáním	Složení povrchu (%)
Český Rudolec – Olšany (1242)	Muchův kopec (673) Sosní (572)	101	Z Lipnice, až skoro do Heřmanče prudké stoupání. Z Heřmanče do Olšan dlouhé klesání.	Asfalt 100
Český Rudolec – Český Rudolec (1004)	Bukový vrch (721) Strážný kopec (599)	122	Z Č. Rudolce do Matějovce 4 km stoupání. Dá se říct, že ze Stálkova až do Slavonic mírně klesáme.	Asfalt 100
Penikov – Klášter I. (1006)	Pekelec (661) Vichrův kopec (644)	17	Z Českého Rudolce do Penikova 2 km stoupání. Před Starým Městěm 2 km klesáme.	Asfalt 100
Slavonice – Staré Město p.Landštejnem (1003)	Čihadlo (700) Strážný kopec (599)	101	Z Maříže až k Trojmezí stoupáme. Za kus od Trojmezí postupně klesáme až do Starého Města.	Asfalt 100

Tabulka 3.2.C

Název a kód cesty	Obtížná místa z hlediska sjízdnosti	Obslužná vybavenost (r. 2010)	Převažující krajinný pokryv	Struktura krajinného pokryvu (%)
Český Rudolec – Olšany (1242)		Český Rudolec – obchod, restaurace, penzion, autobus, <u>Markvarec</u> – autobus, kavárna, <u>Lipnice</u> – autobus, ubytování, <u>Heřmaneč</u> – obchod, pohostinství, autobus, <u>Olšany</u> – autobus, pivo a limo	Z Č.Rudolce až za Lipnici převažují louky a pole, poté kus les a opět louky a pole.	Louky 70 Louka/les 10 Lesy 10 Pole 10
Český Rudolec – Český Rudolec (1004)		Český Rudolec – obchod, restaurace, penzion, autobus, <u>Matějovec</u> – ubytování, občerstvení, autobus, <u>Stálkov</u> – autobus, ubytování, <u>Slavonice</u> – autobus, ubytování, restaurace, obchody, <u>Vlastkovec</u> – autobus, <u>Penikov</u> – autobus, ubytování	Z Rudolce až do Slavonic převažují lesy, sem tam louky. Ze Slavonic do Vlastkovec louky a pole, a z něj na Penikov lesy.	Lesy 60 Louky 20 Pole/louky 10 Lesy/louky 10
Penikov – Klášter I. (1006)		<u>Penikov</u> – autobus, ubytování, <u>Stálkov</u> – autobus, ubytování, <u>Staré Město p.Land.</u> – autobus, restaurace, ubytování, obchod, <u>Dobrotín</u> – ubytování, <u>Klášter I</u> – autobus, ubytování	Z Penikova do Starého Města lesy a louky, ze Starého Města do Kláštera I jen lesy.	Lesy 50 Louky/lesy 40 Louky 10
Slavonice – Staré Město p. Landštejnem (1003)		<u>Slavonice</u> – obchod, autobus, ubytování, restaurace, <u>Maříž</u> – ubytování, restaurace, keramika, <u>Staré Město</u> – obchod, autobus, restaurace, ubytování,	Ze Slavonic až za Maříž převažují pole a louky, z Maříže až před Staré Město lesy.	Lesy 70 Pole/louky 20 Louky 10

Doporučené (neznačené) turistické trasy:

Tabulka 3.3.A

Název a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)
Křížový vrch – Křížový vrch (1.)	Bývalá vesnice Rajchěrov, Bývalá vesnice Romava	Hadí vrch	10,5	8	1

Tabulka 3.3.B

Název a kód cesty	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)	Rozdíl (m)	Úseky s největším stoupáním/klesáním	Složení povrchu (%)
Křížový vrch – Křížový vrch (1.)	Křížový vrch (667) Rajchěrov (632)	35	Největší klesání kousek před koncem trasy. Největší stoupání hned na začátku trasy.	Asfalt 50 Hlína/štěrk 20 Písek /štěrk 20 Ostatní 10

Tabulka 3.3.C

Název a kód cesty	Obtížná místa z hlediska sjízdnosti	Obslužná vybavenost (r. 2010)	Převažující krajinný pokryv	Struktura krajinného pokryvu (%)
Křížový vrch – Křížový vrch (1.)		žádná	Ze začátku převažují všude lesy, kolem rybníků převažuje z jedné strany les, z druhé louky.	Lesy 70 Les/louka 30

5.4. Lyžařské turistické trasy

Na Jitrách – Zvůle – Terezín – Matějovec – Landštejn – Staré Město p. Landštejnem – Maříž (01)

Trasa zasněženou krajinou začíná Na Jitrách. Odtud míříme lesem do mírného kopce, po levé straně v dále projíždíme kolem silnice. Jedeme, až narazíme na lesní cestu, po té míříme doleva, přejíždíme silnici, vjíždíme zpět do lesa. Po rovině stále po cestě, v levotočivé zatáčce sjíždíme z cesty a míříme rovně do lesa. Dokud nenarazíme na lesní cestu, míříme přímo za nose. Odbočujeme doprava na zasněženou asfaltovou cestu. Jedeme z kopců do kopců, až vyjedeme naproti rybníku Zvůle, jsme na **Zvůli**. Doprava, za pár metrů doleva lesem po rovině kolem rybníka, poté kolem druhého. Pořád rovně, za mostem doprava do prudkého kopce lesem, až vyjedeme na silnici v Terezíně. Na ní doleva, projedeme vsí, za ní u kamenů doleva a hned doprava spodní cestou kolem domu. Do mírného kopce, poté sjíždíme z kopce po cestě. Kousek jedeme s červenou pěší turistickou trasou, za pár metrů se odpojujeme a míříme doprava do kopce, sjíždíme z kopce po poli a vyjíždíme v **Matějovci**.

Jdeme přes **Matějovec** kolem rybníka a kolem hřbitova míříme doleva na silnici. U autobusové zastávky scházíme ze silnice doprava na silnici směrem na **Slavonice**. Nasadíme lyže po pravé straně pole jedeme do kopce, z kopce, do kopce, až dorazíme k lesu. Vjíždíme do lesa, pokračujeme z kopce po cestě, pod kopcem pozor na vodu. Opět šlapeme do kopce, přecházíme cestu a jedeme po rovině. A pak si to užíváme, sjíždíme z velikánského kopce, pod ním odbočujeme doleva na cestu. Jedeme po rovině, až po pravé straně míváme rybník Pstruhovec. Za ním rovně z kopce, až dorazíme na asfaltovou silnici. Na ní odbočujeme doprava do kopce. Šlapeme do té doby, až narazíme na rozcestí. Na něm míříme rovně po lesní cestě. Chvilí stoupáme, chvíli klesáme, poté rovina. Napojujeme se na modrou pěší turistickou trasu, do mírného kopce, poté z kopce, až vyjedeme u rybníka Punčoška. Vyjedeme na silnici u Vitiněvsi, tam míříme po asfaltové silnici do kopce, jsme na Landštejně. Po levé straně vidíme první hospodu, u ní sjíždíme ze silnice a míříme doleva. Kocháme se nádherným pohledem.

Sjíždíme po louce, vjíždíme do lesa, klesáme. Na rozcestí se stáčíme doprava, klesáme. Najíždíme na asfaltovou silnici a stoupáme. Kousek před pravotočivou zatáčkou sjíždíme z asfaltové silnice a míříme přes les a louku a najíždíme na asfaltovou silnici. Mírné stoupání a jsme ve **Starém Městě p. Landštejnem**. Sundáme běžky a jdeme přes celou obec raději pěšky. Míříme směrem na **Slavonice**. Stoupáme, za prvním křížkem, který po levé straně spatříme,

uhýbáme ze silnice a jedeme doprava po cestě mezi loukami. Vjíždíme do lesa, jedeme po cestě a lesem. Sjíždíme z cesty na asfaltovou silnici, stoupáme. Po pár metrech nastává klesání, dojíždíme ke křižovatce a po pravé straně koukáme na **Trojmezi** (foto 38.). Na ní odbočujeme doprava, klesáme po asfaltové silnici lesem. Vyjíždíme z lesa, jedeme po asfaltové silnici, projíždíme kolem luk. Na rozcestí doleva, klesáme a po pár metrech vjíždíme do **Maříže**.

Matějovec – Rožnov – Rybník Pstruhovec (02)

Trasa začíná v **Matějovci**. Míříme doprava za kostel, kolem hřbitova, projedeme po levé straně rybníka, a za ním doprava. Kolem domu, poté uhýbáme doleva do kopce. Na kopci jedeme po rovině po poli a kocháme se zasněženými lesy. Po levé straně mjííme silnici, která není udržovaná, odbočíme doleva a přejedeme silnici, až dorazíme k rybníku Hlad'ák. Projedeme po jeho hrázy, za ní doprava do lesa. Stoupáme, poté pár metrů po rovině a nesmíme zapomenou odbočit doprava. Po rovině, do kopce, z kopce. Přejíždíme silnici modré pěší turistické trasy, do kopce, až dorazíme k silnici. Na tu se napojíme a míříme doleva z kopce. Jsme na další silnici, doleva, kousek do kopce. Jedeme po silnici, v levotočivé zatáčce míříme doprava po rovině. Mjííme farmu s bizony, neboli **Rožnov**. Za farmou alejí stromů, za ní do mírného kopce po poli, až dorazíme k rozcestníku. Na něm míříme rovně z kopce po modré pěší turistické trase.

Modrá trasa odbočuje doprava, ale my míříme rovně do mírného kopce, pak z prudkého kopce, poté mírně stoupáme. Na vrcholu, u rozcestníku několika tras naše cesta končí, a to u rybníka Pstruhovec, mezi lesy. Můžeme dále pokračovat doprava na **Landštejn** (foto 27.), po běžecké trase 01.

Matějovec – Stojecín (03)

Běžecká trasa začíná u zastávky v **Matějovci** směrem od **Českého Rudolce**. Od ní doleva po silnici směrem na **Slavonice**. Vyjedeme kopec po pravé straně pole, z kopce, pod ním doleva přes silnici. Jedeme po rovině směrem k lesu. Vjíždíme projetou cestou do lesa do kopce mezi menšími smrčky. Poté sjezd z kopce na cestu, na ní se stáčíme doleva do kopce po další cestě. Na kopci míříme doleva. Sjíždíme lesem z kopce, na křižovatce doleva po modré pěší turistické trase. Po rovině, mírný kopec, sjezd z kopce, odpojujeme se z modré pěší turistické trasy a odbočujeme doleva. Do mírného kopce, doprava, klesáme a jsme ve **Stojecíně**.

Dolní Radíkov – Matějovec (04)

Zimní běžecká trasa začíná v **Dolním Radíkově**. Vyjdeme po asfaltové silnici na kopec směrem na Nový Svět. Na kopci, za lesíkem po levé straně nasadíme lyže a jedeme po poli až k lesu. Vstoupíme do lesa a pokračujeme po lesní cestě, až narazíme na značku ZBT 04. Začíná velmi dlouhé stoupání lesem, nikam nezahýbáme, jedeme po cestě. Až se dostaneme na kopec, vyjíždíme z lesa a jedeme přímo rovně přes pole. Trochu mírný kopeček. Po pravé straně mjííme les. Sjedeme z mírného kopce a jsme v **Matějovci**, projedeme kolem domů, až se dostaneme k malému rybníčku.

Terezín – Zvůle – Terezín (05)

Lyžařská turistická trasa vede z **Terezína**. Nastupujeme na konci **Terezína** směrem na Zvůli, jedeme zároveň s červenou pěší turistickou trasou. Projíždíme úzkou cestou lesem, klesáme, na konci lesa odbočujeme doleva a vjíždíme opět do lesa. Projíždíme kolem nově vybudovaného rybníka, stáčíme se kolem něj doprava, mírně klesáme. Mineme druhý rybník, za ním odbočujeme doprava do mírného kopce, klesáme a jsme na **Zvůli**.

Přes **Zvůli** projíždíme doleva po silnici přes celý kemp, na rozcestí míříme doprava do kopce, až jsme u hospody U Šturu. U ní odbočujeme doprava a míříme rovně po cestě, až projíždíme z levé strany tábora. U něj doprava a pořád lesem. Na konci lesa míříme doprava po cestě kolem luk. Pár metrů za barákem odbočujeme doprava na louku, až se dostaneme k rybníku. Jedeme po jeho hrázy, stoupáme a jsme opět na louce. Stoupáme a projíždíme z levé strany kolem lesa. Sjíždíme přes louku z kopce, projíždíme kolem stavení a jsme opět v **Terezíně**.

Senotín – Kunějov – Senotín (06)

Trasa začíná v **Senotíně**. Směrem od **Klenové** míříme doprava kolem domů po asfaltové silnici, až se ocitáme na konci posledního domu a mezi loukami. Jedeme alejí listnatých stromů, na rozcestí rovně, jelikož doprava bychom jeli po zimní běžecké trase 07. Stoupáme, klesáme, nikam nezahýbáme, vjíždíme do lesa. Mjííme po pravé straně chatku, za ní na rozcestí doleva, stoupáme, poté sjíždíme k hájence, kterou vidíme po pravé straně. Pokračujeme dále po asfaltové silnici, možnost nedostatku sněhu. Za pěkného počasí si užíváme překrásný pohled na chatky s rybníkem. Před hrází Velkého Klikovského rybníka odbočujeme doleva na louku, stoupáme,

projíždíme kolem stavení a vjíždíme do lesa. Klesáme a jsme v Kunějovském Dvoře (několik stavení s rybníčkem). Za posledním stavením stoupáme po louce, po pravé straně máme řadu keřů, na kopci míjíme po levé straně křížek. Dále rovně, klesáme špatně průchozí zarostlou cestou mezi keři. Vidíme první stavení, jsme v **Kunějově**.

Vyjíždíme na silnici naproti pomníku sv. Jana Nepomuckého. Vydáváme se doleva do kopce po asfaltové silnici, až na konec **Kunějova**. Na jeho konci odbočujeme doleva a jedeme zároveň se žlutou pěší turistickou trasou a to až do **Senotína**. Projíždíme mezi chatkami po asfaltové silnici, vjíždíme do lesa a nastává prudké stoupání. Na kopci rovně a sjíždíme na lesní cestu. Po rovině, stoupáme a pořád lesem. Nyní klesáme, projíždíme káskem a vyjíždíme v **Senotíně**.

Kunějovský vrch (07)

Nejkratší zimní lyžařská trasa začíná nad **Kunějovem**, kam se dostaneme po zimní lyžařské trase 06. Na kopci odbočujeme doleva na lesní cestu. Pár metrů klesáme, následuje rovinka. Menší stoupání, poté další rovina, stáčíme se doprava. Klesáme, po pravé straně nás může zaujmout zajímavé seskupení kamenů. Po rovině a vyjíždíme z lesa. Po levé straně máme louku, po pravé les. Naše trasa na rozcestí končí. Jestliže chceme pokračovat dále, můžeme jet po zimní lyžařské turistické trase 06 a to doleva nebo se dáme doprava a za pár metrů vyjedeme v **Senotíně**.

Dobrá Voda – Dobrá Voda (08)

Zimní běžecká trasa začíná na kopci v **Dobré Vodě**, směrem na **Kunějov**. V pravotočivé zatáčce uhýbáme ze silnice a míříme mezi dva domy na prašnou cestu. Postupujeme do mírného kopce, po pravé straně míjíme zemědělské stavení. Na prvním rozcestí míříme doprava kolem malé usedlosti, stoupáme po okraji lesa, až dojedeme k silnici. U ní zastavíme a zahýbáme doleva na lesní cestu, následuje několik metrů stoupání, mírná rovina, klesání lesem. Pozor na možnost zledovatělé silnice. Následuje prudká pravotočivá zatáčka, dáváme pozor, uhýbáme ze silnice a sjíždíme doprava do lesa. Stoupáme, klesáme, na rozcestí doleva, až projíždíme po louce otevřenou krajinou, následně dorazíme ke stavení u **Kunějova**.

Kolem něj projedeme po silnici a za stavením se opět vrátíme do otevřené krajiny na louku. Hledáme žlutou pěší turistickou trasu a ta vede souběžně s lyžařskou turistickou trasou. Postupujeme, stoupáme alejí stromů, přes louku otevřenou krajinou rovně, až vjíždíme do lesa.

Klesáme, najíždíme na asfaltovou silnici, doprava, na dalším rozcestí doleva, prudké klesání, až dorazíme ke Kunějovským Samotám. Zároveň opouštíme žlutou pěší turistickou trasu. Nezajíždíme k nim, sjíždíme z asfaltové silnice a míříme doprava na lesní cestu. Jedeme po rovině, na rozcestí doleva. Po pravé straně koukáme na dětský tábor a silnici. Projíždíme po kraji lesa, nastává prudké stoupání, během postupu do kopce nikam nezahybáme. Na kopci procházíme alejí listnatých stromů, až dorazíme k otevřené krajině. Rovina, pravotočivá zatáčka, po pár metrech stavení. Úspěšně jsme dorazili zpět do **Dobré Vody**.

Kamenný vrch – Kamenný vrch (10)

Lyžařská turistická trasa začíná za **Novou Bystřicí** směrem na Artolec. U nástěnné tabule zimních běžeckých tras stoupáme po cestě alejí stromů. Za pár metrů máme po levé straně louku, po pravé les, poté už jen les. Na křižovatce míříme rovně a to po cestě, z pravotočivé zatáčky se budeme vracet. Rovina, nyní jsme na louce, vjíždíme doprava do lesa na cestu. Stoupáme, rovinka, stáčíme se doleva, klesáme. Jedeme po cestě a lesem. Začínáme se stáčet doprava, objedeme jakoby takový oblouk. Na křižovatce postupujeme rovně, nikam neodbočujeme. Mírné stoupání, pak už jen klesáme. Dostáváme se na původní křižovatku. Míříme doleva, klesáme, projíždíme opět alejí stromů a jsme opět na začátku trasy.

Další doporučené (neznačené) lyžařské turistické trasy:

Český Rudolec – Horní Radíkov – Nový Svět (1.)

Trasa začíná za hřištěm v **Českém Rudolci**. Vydáváme se směrem na západ po poli. Rovně, kolem elektrických sloupů, po pravé straně míjíme les, pak po levé. Mírné stoupání mezi lesem, sjezd z kopce, rovina a vyjíždíme na silnici v **Horním Radíkově**. Projedeme celou vsí, až na její konec, kocháme se malou vesnicí se čtyřmi rybníky, až jsme na kopci. U posledního stavení zahybáme na cestu, projíždíme alejí stromů, stoupáme. Na rozcestí zahybáme doleva, vjíždíme do krátkého lesa. Až do téhle doby jsme jeli po místní rudolecké Graselově stezce. Nyní za lesíkem odbočíme doleva a držíme se po levé straně lesa. Chvillemi rovinka, poté mírné stoupání. Na rozcestí doleva, vjíždíme do lesa, kocháme se krásnou zimní nádherou na zasněženou krajinu. Za kousek vidíme v dálce stavení. Vyjíždíme z lesa, pár metrů a projíždíme mezi domy, až jsme na asfaltové silnici a na **Novém Světě**.

Matějovec – Stoječín – Penikov – Český Rudolec (2.)

Začátek trasy začíná v **Matějovci** na asfaltové silnici směrem na **Český Rudolec** a to u cedule na běžky, skoro na konci vsi. Tam vyjíždíme ze silnice na polní cestu mezi stavení. Stoupáme, až se dostaneme na kopec a zároveň na pole. Klesáme, do té doby, až po pravé straně míjíme rybník s domek a kocháme se rozmanitě krásnou zasněženou přírodou, zvláště, když je jinovatka. Dále projíždíme menším lesíkem, až se dostaneme na pole, nikam nezahybáme. Opět vyjíždíme na cestu do lesa, po pravé straně vidíme v kameni svatý obraz, sjíždíme z mírného kopce. Opouštíme les a je tu pole, míříme rovně a to přímo k lesu. Klesáme lesem, projíždíme kolem stavení a jsme ve **Stoječíně**. Míříme směrem dolů kolem domů po silnici, až narazíme na rozcestí, odbočujeme doleva. Jedeme po modré pěši turistické trase. Vyšlápeme si kopeček, na jeho vrcholu míříme směrem doprava k břízkám. Projíždíme po hrázy rybníka, chvíli rovina a pak jaký kus klesáme, až jsme u druhého rybníka. Za jeho hrází míříme doprava, kolem stavení a je tu **Penikov**. U komína odbočujeme doleva, procházíme vsí až na její konec. Po pravé straně vidíme pole, na to vstoupíme. Chvíli jedeme z kopce, pozorujeme lesy, chvíli po rovině. Nakonec dlouhý sjezd z kopce, vidíme hřbitovní kapli a je tu **Český Rudolec**.

Český Rudolec – Penikov – Český Rudolec (3.)

Zimní běžecká trasa začíná v **Českém Rudolci** směrem na **Penikov**. Začátek cesty jde zároveň s naučnou Graselovou stezkou, stoupáme, klesáme. Nastává rozcestí, stezka vede doprava, my však ze stezky sjíždíme a jedeme rovně. Přejíždíme Penikovský potok, prostřední cestou vyjíždíme do lesa. Vyjíždíme z něj a míříme si to po poli, z levé strany máme les, poté pole a opět les. Po levé straně vidíme lesní cestu, vyjíždíme na ni a projíždíme lesem. Po pravé straně míjíme rybník Malý Hvozdec, projíždíme po hrázy rybníka Velký Hvozdec. Za ním odbočujeme doprava na úzkou lesní cestu. Rybník objedeme z jeho levé strany a stáčíme se doprava. Po kilometru cesty chvíli lesem, chvíli po louce, až vyjedeme na asfaltové silnici. Po pár metrech z ní na rozcestí sjíždíme doprava na louku. Klesáme podél lesa, pak lesem. V půlce lesa přejíždíme Penikovský potok, na konci lesa sjíždíme na pole. Přes něj míříme přímým směrem k silnici. Do **Českého Rudolce** pokračujeme dále podél silnice, celou cestu klesáme.

Tabulka 4. Značené lyžařské turistické trasy

Tabulka 4.1.A

Název a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)
Na Jitrách – Maříž (01)	<u>Staré Město p.Landštejnem</u> , Landštejn, <u>Matějovec</u> , Terezín, <u>Zvůle</u>	Na Jitrách, Zvůle, Terezín, <u>Matějovec</u> , Landštejn, Hrad Landštejn, <u>Staré Město p.Landštejnem</u> , Trojmezí, Maříž	27	19
Matějovec – Rybník Pstruhovec (02)	Rožnov	<u>Matějovec</u> , Rožnov, Landštejn,	6,5	7
Matějovec – Stoječín (03)		<u>Matějovec</u>	5	5
Dolní Radíkov – Matějovec (04)		<u>Horní Radíkov</u> , <u>Matějovec</u> ,	2	2
Terezín – Terezín (05)	Zvůle	Terezín, Zvůle	5	3,5
Senotín – Senotín (06)	<u>Kunějov</u>	Senotín, Kunějov	8	7
Kunějovský vrch (07)			2	1,5
Dobrá Voda – Dobrá Voda (08)		<u>Dobrá Voda</u>	6,5	6
Kamenný vrch (10)			3	2

Tabulka 4.1.B

Název a kód cesty	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase m n.m.	Rozdíl (m)	Úseky s největším stoupáním/klesáním	Místo s možným nedostatkem sněhu
Na Jitrách – Maříž (01)	6	Pod Skalkou (703) Vlčí jáma (678)	25	Největší stoupání ze Starého Města směrem na Maříž.	Na Landštejně a při přemísťování přes Staré Město p. Landštejnem.
Matějovec – Rybník Pstruhovec (02)	1,5	Vysoký kámen (728) U Studnice (672)	56	Největší stoupání a zároveň největší klesání je před koncem trasy.	
Matějovec – Stoječín (03)	1	Bukový vrch (721) (642)	79	Největší klesání před koncem trasy do Stoječína, asi 0,5 km.	
Dolní Radíkov – Matějovec (04)	0,5	Skalka (677) (633)	44	Největší stoupání je od začátku trasy, až skoro do konce.	Před vjezdem do vsi Matějovec.
Terezín – Terezín (05)	1	Šibeník (732) (659)	73	Největší klesání z Terezína směrem na Zvůli, největší stoupání na Zvůli směrem k hospodě U Šturu.	Na silnicích na Zvůli a v Terezíně.
Senotín – Senotín (06)	1,5	Kunějovský vrch (725) (686)	39	Největší stoupání za Kunějovským Dvorem, v Kunějově a hned za Kunějovem. Největší klesání za Senotínem.	Na silnici v Kunějově.
Kunějovský vrch (07)	0,5	Kunějovský vrch (725) (686)	39	Žádné významné klesání ani stoupání.	
Dobrá Voda – Dobrá Voda (08)	1,5	Kunějovský kopec (681) Kamenný stůl (643)	38	Největší klesání před Klenovskými Samotami, a největší stoupání po 1 km za Klen. samotami.	
Kamenný vrch (10)	0,5	Kamenný vrch (670)	0	Úsek s největším klesáním je ke konci trasy a největší na začátku trasy.	Na začátku a ke konci trasy.

Tabulka 4.1.C

Název a kód cesty	Obtížná místa z hlediska sjezdu	Obslužná vybavenost (r. 2010)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu
Na Jitrách – Maříž (01)		Staré Město p. Landštejnem – obchod, autobus, restaurace, ubytování, Maříž – restaurace	Po celou trasu převažují lesy, jen v okolí Rožnova, Vitiněvsi a Starého Města p. Landštejnem se pohybujeme po louce či poli.	Les 80 Louka 20
Matějovec – Rybník Pstruhovec (02)		Matějovec – ubytování, autobus	Začátek trasy pole, poté jen les. Až před Rožnovem louky, poté až do konce les.	Pole 30 Les 70
Matějovec – Stojecín (03)		Matějovec – ubytování, autobus	Ze začátku pole, pak už do konce trasy samý les.	Pole 35 Les 65
Dolní Radíkov – Matějovec (04)	Při cestě zpět, namrzlý sníh při sjezdu do Matějovce.	Dolní Radíkov – ubytování, autobus, Matějovec – ubytování, autobus	Převažuje les, před vsí pole.	Les 70 Pole 30
Terezín – Terezín (05)	Z Terezína směrem na Zvůli zledovatělý sníh v lese.	Zvůle – občerstvení + ubytování (ale jen v letních měsících)	Po celou cestu převažují lesy, až ke konci trasy louka.	Les 90 Louka 10
Senotín – Senotín (06)		Kunějov – autobus, ubytování, Senotín – autobus, ubytování,	Ze začátku, uprostřed a na konci trasy převažují louky, jinak les.	Les 40 Les/louka 30 Louka 30
Kunějovský vrch (07)			Po celou cestu les, až na konci cesty louka a les.	Les 85 Les/louka 15
Dobrá Voda – Dobrá Voda (08)		Dobrá Voda – autobus, ubytování	Na začátku, uprostřed a na konci trasy louky, jinak po celou dobu les.	Les 75 Louka 25
Kamenný vrch (10)			Ze začátku pole, jinak po celou trasu lesy.	Les 90 Pole 5 Louka 5

Další doporučené (neznačené) lyžařské trasy:

Tabulka 4.2.A

Název a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)
Český Rudolec – Nový Svět (1.)	Horní Radíkov	Český Rudolec, Horní Radíkov, Nový Svět,	6	4
Matějovec – Český Rudolec (2.)	Stoječín, <u>Penikov</u>	Český Rudolec, Zámek Malá Hluboká, <u>Penikov</u> , Vodní pila Penikov, <u>Stoječín</u> , <u>Matějovec</u>	6	5
Český Rudolec – Český Rudolec (3.)	<u>Penikov</u>	Český Rudolec, Zámek Malá Hluboká, Vodní pila Penikov, <u>Penikov</u>	5	3

Tabulka 4.2.B

Název a kód cesty	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase m n.m.	Rozdíl (m)	Úseky s největším stoupáním/klesáním	Místo s možným nedostatkem sněhu
Český Rudolec – Nový Svět (1.)	1,5	Havlova hora (680) Na Stráni (617)	63	Největší stoupání z H. Radíkova k Filipovým kamenům.	Při výjezdu z Českého Rudolce a to na poli.
Matějovec – Český Rudolec (2.)	1,5	Stříbrný kopec (653) Vichrův kopec (644)	9	Největší klesání před <u>Stoječínem</u> , za <u>Stoječínem</u> až na <u>Penikov</u> a až do Č. Rudolce.	Na poli před Českým Rudolcem.
Český Rudolec – Český Rudolec (3.)	1,5	Stříbrný kopec (655) Hvozdec (555)	100	Největší klesání z <u>Penikova</u> do Českého Rudolce.	Na poli před Českým Rudolcem.

Tabulka 4.3. C

Název a kód cesty	Obtížná místa z hlediska sjezdu	Obslužná vybavenost (r. 2010)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu
Český Rudolec – Nový Svět (1.)		Český Rudolec – autobus, obchod, restaurace, ubytování,	Ze začátku pole, poté až do konce les s loukou.	Pole 20 Les 20 Louka/les 60
Matějovec – Český Rudolec (2.)	Zledovatělý sníh v lese ze <u>Stoječina</u> na <u>Penikov</u> .	<u>Matějovec</u> – ubytování, autobus, <u>Penikov</u> – autobus, <u>Český Rudolec</u> - autobus, obchod, restaurace, ubytování,	Ze začátku pole, pak les s loukou a za <u>Penikovem</u> pole.	Pole 60 Les 20 Pole/les 20
Český Rudolec – Český Rudolec (3.)		Český Rudolec – autobus, obchod, restaurace, ubytování, <u>Penikov</u> – autobus,	Převážně lesy, jen ze začátku a ke konci trasy převažují pole, místy louky.	Pole 20 Les 70 Louka/les 10

5.5. Vodní turistické trasy

Česká Kanada má malé vodní toky, a ty bohužel nejsou vodácky sjízdné. Jediný vodní tok, který leží nedaleko řešeného území, u Strmilova – Hamerský potok je sjízdný jen výjimečně a lze ho doporučit pouze zkušeným vodákům.

5.6. Jezdecké turistické trasy

Maříž – Kadolec – Penikov (1.)

Trasa začíná v Oáze **Maříž**, vede východním směrem kolem Janova rybníka. Lesními cestami stoupáme až k vesnici Kadolec, kde dáváme pozor, přejíždíme silnici směr **Staré Město p. Landštejnem** a **Slavonice**. Zpevněnými lesními cestami projíždíme Slavonickým lesem, poté jedeme pár metrů zároveň s červenou pěší turistickou trasou, dbáme velké opatrnosti. Projíždíme kolem seskupení rybníku, mezi rybníkem Starý a Dědek zahýbáme doleva, jedeme po hrázy rybníka. Za ní se ocitáme opět na asfaltové silnici spojující **Stálkov** a **Slavonice**. Dbáme opatrnosti projíždějících aut, i když se nejedná o moc frekventovanou silnici.

Po pár metrech po levé straně pozorujeme zaniklou osadu **Pfaffenschlag** (foto 10.), mi však zabočujeme doprava, stoupáme po lesní cestě. Jedeme zároveň se zelenou naučnou stezkou (Graselovou), stoupáme, klesáme, až se dostaneme k rybníku Dolní Šatlava. Za rybníkem opouštíme naučnou stezku a vydáváme se rovně opět lesními kamenitými cestami, až se dostaneme k asfaltové lesní cestě. Tu přejedeme a jsme na lesní cestě, která nás zavede ke **Graselově sluji** (foto 5.) a **Schillerovým kamenům** (foto 4.). Klesáme lesními cestami, až se ocitáme na další silnici spojující **Stoječín** a **Vlastkovec**. Přejíždíme ji a jedeme po kamenité cestě lesem, asfaltové cestě, chvíli podél pole, až najíždíme opět na asfaltovou silnici a blížíme se ke konci trasy. Stoupáme, najíždíme na asfaltovou silnici, zahýbáme doleva a jsme v **Penikově**. Tady si můžeme prohlédnout vodní pilu (foto 3.) nebo pokračovat dále, až k Lánům.

Penikov – Dolní Radíkov – Horní Radíkov – Zvůle – Na Jitrách – Lány (2.)

Trasa vychází z **Penikova**, na konci vsi odbočujeme doprava kolem komína, kousek jedeme po modré pěší turistické trase, po pár metrech se odpojujeme a pokračujeme rovně. Chvíli po lesní cestě, poté se napojujeme na lesní asfaltovou silnici, stoupáme, po rovině lesní

prašnou a kamenitou cestou, až se blížíme k asfaltové silnici, spojující **Matějovec** a **Český Rudolec**. Dáváme velký pozor, přejíždíme ji přímo na zpevněnou cestu. Chvíli po rovině, klesáme, chvíli lesem, po louce, až vyjíždíme u zimní sjezdovky a u rybníka Dolní Hamr, kde můžeme napojit koně. Od rybníka se vydáváme směrem na náves, kde odbočujeme doprava, klesáme a procházíme celou obcí po asfaltové silnici. Na jejím konci uhýbáme doleva a míříme do lesa. Projíždíme po lesních cestách, po louce, až se ocitáme na asfaltové silnici, stáčíme se doleva, jsme v **Horním Radíkově**.

Projíždíme vsí, míváme čtyři rybníčky, ze kterých můžeme napojit koně. Na konci vsi odbočujeme na kamenitou a prašnou cestu, alejí stromů. Doprava vcházíme do lesa a postupujeme podél lesa. Na křižovatce lesních cest se stáčíme doleva, až se před námi jeví ves Nový Svět s pár domy. Odtud jedeme zároveň se zelenou pěší turistickou trasou, projíždíme lesem, po chvíli zelenou značku opouštíme. Lesem po zpevněné hlinité cestě, až vyjíždíme u **rybníka Zvůle**. Kolem něj projíždíme z jeho levé strany, za ním se stáčíme doprava a hned doleva po asfaltové silnici, stoupáme. Po chvíli ji opouštíme a jedeme po lesních cestách, na rozcestníku doprava a postupujeme zároveň s modrou pěší turistickou trasou. Po pár metrech ji opouštíme, klesáme lesem, po loukách a polích, až do Lán.

Tabulka 5. Značené jezdecké turistické trasy

Tabulka 5.1.A

Název a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)
Maříž – Penikov (1.)	<u>Kadolec</u>	Maříž zříc.zámku, kadlec, Pfaffenschlag, Graselova slůj, <u>Penikov</u> , Vodní pila Penikov,	13	8
Penikov – Lány (2.)	<u>Dolní Radíkov</u> , <u>Horní Radíkov</u> , <u>Zvůle</u> , Na Jitrách,	<u>Penikov</u> , Penikov vodní pila, Horní a Dolní Radíkov, Zvůle,	13	10

Tabulka 5.1.B

Název a kód cesty	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase m n.m.	Rozdíl (m)	Úseky s největším stoupáním/klesáním	Obslužná vybavenost (r. 2011)
Maříž – Penikov (1.)	Stříbrný vrch (654) Stráž (621)	33	Největší stoupání je z Maříže do Kadolce.	<u>Maříž</u> – restaurace, <u>Kadolec</u> – autobus, <u>Penikov</u> – autobus,
Penikov – Lány (2.)	Skalka (703) Stříbrný kopec (655)	48	Největší stoupání kousek za Penikovem, největší klesání před koncem trasy a to před Lány.	<u>Penikov</u> – autobus, <u>Dolní Radíkov</u> – autobus, ubytování,

Tabulka 5.1.C

Název a kód cesty	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu	Možnost napájení koně vodou	Nebezpečí splašení koně (psy)
Maříž – Penikov (1.)	Na začátku a v půlce trasy převažují louky, jinak po celou cestu les.	Les 90 Louka 10	Maříž – Janův rybník, Dědkův a Starý rybník u Pfaffenschlagu, Rybník Dolní Šatlava, Rybník u Penikova,	Maříž, Kadolec, Penikov,
Penikov – Lány (2.)	Po celou cestu převažují lesy, místy pole a louky.	Les 70 Pole/louka 30	Rybník u Penikova, Radíkov – Dolní a Horní Hamr, Rybník Zvůle, Lány – Rojkův rybník,	Penikov, Dolní a Horní Radíkov, Zvůle, Lány

6. DIDAKTICKÁ TRANSFORMACE ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

6.1. Vstup do problematiky

V této kapitole jsem chtěla dosáhnout toho, aby má diplomová práce byla využitelná také na 1. stupni základní školy. Ve výuce by mohly být používány geografické charakteristiky o Přírodním parku Česká Kanada (počáteční kapitoly), tak popisy jednotlivých tras, včetně tabulek, fotografií, slovníku místopisných pojmů, Výuka v terénu přispívá k tomu, že se žáci setkávají s konkrétními jevy, procesy a problémy v krajině a osvojují si příslušné dovednosti, postoje, vědomosti a návyky. To, co děláme nebo vidíme, si lépe pamatujeme.

Tato kapitola rozpracovává tři návrhy využití této diplomové práce v hodinách vlastivědy či přírodovědy na 1. stupni. Příložené pracovní listy jsou použitelné pro pátý ročník. Pokud by se měla procházet jiná trasa než na pracovních listech uvedená, daly by se tyto listy poměrně jednoduše upravit, také s využitím předkládané diplomové práce. Pracovních listů pro terénní výuku, které by mohli učitelé národních škol využít např. při výletě, či v rámci vlastivědného poznávání okolí školy, je málo.

Didaktická transformace řešené problematiky v diplomové práci se skládá ze tří částí: Vlastivědná exkurze do krajiny České Kanady po Graselově stezce spojená s využitím pracovních listů (1.), Poznávání hradu Landštejn, jeho areálu, historie a využívání návštěvníky – domácí projekt pro rodiče a děti (2.) a Školní projekt poznávání České Kanady s využitím geografického průvodce (3.) – této diplomové práce.

Touto problematikou se také zabývá T. Matějček, D. Řezníčková a další v „Náměty pro geografické a environmentální vzdělávání“ – Matějček, Řezníčková a kol. (2008). Velmi nápomocný je i portál <http://clanky.rvp.cz/clanky/ZVFD/?posts=5&ord=publish&dir=DESC> (světové strany, postavení geografie) a <http://clanky.rvp.cz/search/> (náměty pro projekty, přípravy vlastivědných výletů). Řešenou problematiku je dobré sladit s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, s jeho vzdělávací oblastí „Člověk a jeho svět“ a se vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru „Místo, kde žijeme“, „Rozmanitost přírody“ a „Člověk a jeho zdraví“ - <http://rvp.cz/informace/dokumenty-rvp/rvp-zv> (zde ke stáhnutí). Dobře využitelné jsou i diplomové práce věnované didaktice vlastivědy vypracované na katedře geografie PF JU – např. Hnízdilová (2006), Turková (2005), Kotyzová (2006), Ilková (2010) a Hlušítková (2010) – použitelné jsou především při tvorbě pracovních listů, metodiky pro učitele i pro práci s interaktivní tabulí. V této kapitole jsem také využila několika článků z časopisu Geografické rozhledy věnovaných vlastivědné práci v terénu a ve výuce: Mičková (2005–2006)

– „Jak na výuku místního regionu v hodinách vlastivědy“ (inspirace při tvorbě pracovních listů a pro strukturu vlastivědné vycházky), Záleský (2009–2010) – „Terénní výuka“ (uváděny důvody, proč terénní výuku využívat), Matějček (2010–2011) – „Místopisné pojmy ve výuce – kritéria výběru, výukové metody“ (které pojmy vybrat, co od žáků za pojmy vyžadovat)“. K tvorbě pracovních listů o Landštejně jsem také využila podkladů z publikace David, Soukup (1995).

6.2. Pracovní listy

6.2.1. Vlastivědná exkurze do krajiny České Kanady po Graselově stezce

1. *Vlastivědná exkurze do krajiny České Kanady po Graselově stezce s dětmi 1. stupně v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět – vzdělávací obsah vzdělávacího oboru pro 1. stupeň: Místo, kde žijeme + Rozmanitost přírody + Člověk a jeho zdraví (spojená s využitím pracovních listů)*

Popis prostředí: Naučná Graselova stezka nás seznamuje s vlastivědnými zajímavostmi Slavonicka. Také nám připomíná působení Johanna Grasela, který provozoval na této stezce svou loupežnickou činnost. Připomíná i významné sakrální stavby, upozorňuje na přírodní zajímavosti,

Téma: – přírodní zajímavosti, naučná stezka

Ročník: 5. (10 let)

Počet dětí: 15

Časový rozvrh: – celodenní výlet

Cíle: – poznávání památek v blízkosti školy a bydliště

- komunikace – při pokládání dotazů, při kontrole úkolů
- rozvoj slovní zásoby
- ohleduplnost ke druhému – v lese, ve městě i u památek, bezpečné chování

Organizační formy a metody: – metoda: – exkurze

– organizační forma: – frontální, ve dvojicích

Bezpečnost: – slušné chování při přesunu z místa na místo – silnice, les

- v lese bez dovolení nesahat na žádná zvířata
- hlásit bodnutí hmyzem
- bezpečnost a hygiena při opékání
- bezpečnost při pohybu v okolí památek

Pomůcky: – svačina, buřty na opékání, pláštěnka

- pracovní listy pro dvojice
- mapa okolí pro jednotlivce
- diplomová práce, respektive průvodce pro učitele

Průřezová témata: – přírodopis – (chování v lese, možnost vidění a poznávání zvířat v lese, rostlin, stromů, rozdělení ohně, ...)

- vlastivěda (poznávání památek v našem okolí, orientace v mapě a krajině)

Program: 7,30 – sraz před školou v Českém Rudolci, přepočítání žáků; upozornění na to, jak se mají chovat v autobuse; kontrola vhodného oblečení

7,35 – odjezd od autobusové zastávky od školy v Českém Rudolci

7,50 – autobusové nádraží ve Slavonicích

7,55 – spočítání dětí, přesun do města, rozdání pracovních listů do dvojic

8,00 – návštěva Slavonického podzemí a začátek plnění úkolů v pracovních listech

9,00 – odchod z podzemí, prohlídka města – náměstí; svačina; přečtení o Slavonicích ze slovníku místopisných pojmů a kapitol zabývajících se službami a průmyslem ve Slavonicích

9,30 – přesun na začátek stezky

10,00 – rozdání mapy jednotlivcům, orientace v mapě; seznámení se značkou, kterou je značena stezka; odchod na stezku; přečtení tabulky z diplomové práce seznamující nás s touto naučnou stezkou

10,15 – 1. informační cedule – Poutní kostel Božího Těla – přečtení informační cedule, popř. textu ze slovníku místopisných pojmů

11,00 – 2. informační tabule – seskupení lesních rybníků – přečtení informační tabule

- opékání buřtů – rozdělení ohně, posbírání větviček k rozdělení, bezpečnost, udupání a uhašení ohně vodou

12,00 – odchod od seskupení rybníků

12,30 – 3. informační tabule – Graselova slůj – přečtení informační tabule a informace o Graselovy slují ve slovníku místopisných pojmů

12,45 – Schillerovy kameny – přečtení informací o kamenech ve slovníku místopisných pojmů

13,00 – 4. informační tabule – Vodní pila Penikov – přečtení informační tabule a informací ze slovníku místopisných pojmů; prohlídka vodní pily a seznámení s jejím chodem

14,00 – Francouzský kámen – přečtení informací ze slovníku místopisných pojmů o Francouzském kameni; svačina

14,30 – Psí hřbitov – přečtení informací ze slovníku místopisných pojmů

15,00 – 5. informační tabule – Vyhledka nad Českým Rudolcem – přečtení informační tabule a informací o Českém Rudolci ze slovníku místopisných pojmů + o zámku Malá Hluboká

15,30 – návrat ke škole; kontrola, zda jsou všichni v pořádku

Poznámky k exkurzi:

- exkurze by měla probíhat ke konci května
- na začátku jim učitel řekne, jak se mají chovat, že se budou držet při sobě
- Slavonickým podzemím nás provádí průvodce
- o historii Slavonic a památkách děti informuje učitel, který se o Slavonicích dočte ve slovníku místopisných pojmů
- během exkurze děti poznávají stromy, keře, rostliny na trase popřípadě i zvířata – kdo něco pozná, řekne ostatním dětem, jak se keř, rostlina, strom či zvíře jmenuje – za každý poznatek dostávají čárky, kdo má čárky tři, dostane jedničku do přírodovědy
- na základě mapy okolí, kterou dostali, poznávají památky, ke kterým se dostaneme, také pojmenovávají rybníky, kolem kterých procházíme – opět za to dostávají čárky
- při rozdání mapy na začátku stezky – vysvětlíme si, kde je jaká světová strana; pojmenováváme to, co vše v mapě vidíme, co z ní můžeme vyčíst (města, vesnice, rybníky, potoky, ...)
- na konci exkurze prostor pro dotazy žáků
- kontrola pracovních listů, slovní zhodnocení práce a chování žáků na stezce bude probíhat druhý den ve třídě

PRACOVNÍ LIST

(Vlastivědná exkurze do krajiny České Kanady po Graselově stezce)

1. Slavonické podzemí patří v ČR mezi podzemí jaké (svoji výškou a šířkou)?
A) největší B) nejmenší
2. Slavonice měly ve 14. století brány. Ale zachovali se jen dvě. A to brána neboli a brána neboli
3. Do mapy, kterou jsi dostal, vyznač barevně trasu, po které půjdeme až do Č. Rudolce.
4. Nakresli značku stezky, podle které celou trasu půjdeme, když se nebudeme koukat do mapy.
5. Kostel Svatý Duch neboli kostel Kostel byl vystavěn v 15. století. Před tímto stoletím nechali kostel vypálit Na zdech kostela je mozaika

6. V 16. století bylo zbudováno na této stezce 5 rybníčků k chovu ryb. Vzpomeneš si na jejich názvy? 1....., 2....., 3....., 4....., 5.....
7. Georg Grasel se narodil První velké loupeže se dopustil v letech. Na jeho hlavu byla vypsána odměna. R. 1815 byl dopaden a měl být oběšen. Grasel byl oběšen ve městě a to roku
8. Dramatik Fridrich Schiller čerpal na Schillerových kamenech námět pro své dílo Proto název Schillerovy kameny.
9. Vodní pila na Penikově je příkladem A pochází z roku Byla v provozu do roku, až roku 2003 byla opět zprovozněna. Hlavním strojem pily je Která je z jakého materiálu?
10. Kdo nechal na Francouzský kámen vytesat francouzský název? A to roku
11. Proč název psí hřbitov?
Co je na Psím hřbitově k vidění?
12. První zmínky o Českém Rudolci pochází z roku..... Z vyhlídky nad Českým Rudolcem je vidět kostel, zámek a po pravé straně vidíme kapli.

6.2.2. Poznávání hradu Landštejn, jeho areálu, historie a využívání návštěvníky

2. Poznávání hradu Landštejn, jeho areálu, historie a využívání návštěvníky – domácí projekt pro rodiče a děti – pro 1. stupeň v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět – Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru pro 1. stupeň: Místo, kde žijeme + Člověk a jeho zdraví

Popis prostředí: Hrad Landštejn vznikl ve 13. století. V 17. století uhořela jedna z věží. R. 1771 celý objekt hradu zcela vyhořel. Přístupová cesta k hradu vedla od severu. Od severu vedla do hradu přístupová cesta. V 16. století renesanční brána chránila vstup do předhradí s hospodářskými budovami. V bývalé ovčárně, v jedné z nich, je výzkumům na hradě a v **Pomezí** věnována malá expozice. Druhá brána leží o něco výš, třetí brána a za ní původní vodní brána do románského hradu. V patrech věže jsou panely, ty informují o stavebním a historickém vývoji. Volná prohlídka po celém areálu a to bez průvodce. Landštejn je přístupný od května do září denně mimo pondělí. V dubnu a říjnu jen soboty, neděle a svátky (David, Soukup, 1995).

Téma: – poznání historického hradu

Ročník: 5. (10 let)

Časový rozvrh: – max. 3 hodiny

Cíle: – poznávání jediného historického hradu v blízkosti školy a bydliště

- komunikace – mezi rodiči a dítětem
- ohleduplnost ke druhému – při poznávání hradu
- rozvoj slovní zásoby

Organizační formy a metody: – metoda: – exkurze

- organizační forma: – individuální

Pomůcky: – pracovní list pro jednotlivce

- pro děti vstup za 30 Kč, dospělý 60 Kč

Průřezová témata: – vlastivěda (poznávání památek v našem okolí)

Plán zadání: Žáci dostanou pracovní list s otázkami vztahující se k hradu Landštejnu. Děti hrad navštívily už s rodiči, či s rodiči navštíví.

- pracovní list bude zadán na začátku května v hodině vlastivědy – při řešení téma o našem bydlišti a blízkém okolí – zabývání se památkami
- pracovní list musí být vyplněn do půlky června
- společné přečtení otázek ve třídě, kladení dotazů k otázkám dětmi, kdyby některým otázkám neporozuměly

Motivace: „Děti, jaký znáte nejbližší hrad v našem okolí, který jste navštívily či nenavštívily? “

- děti odpoví (Landštejn)

„Tak, a teď pro vás mám těžký úkol. Chci, aby jste s rodiči Landštejn navštívily a vypracovaly mi, zodpověděly pár otázek o tomto hradu.“

Závěr: „ Až s rodiči tento hrad navštívíte, tak mi donesete vypracovaný pracovní list. A pak si na konci června uděláme společný výlet na Landštejn a pracovní list si tam společně zkontrolujeme.“

PRACOVNÍ LIST

(Poznávání hradu Landštejn, jeho areálu, historie a využívání návštěvníky)

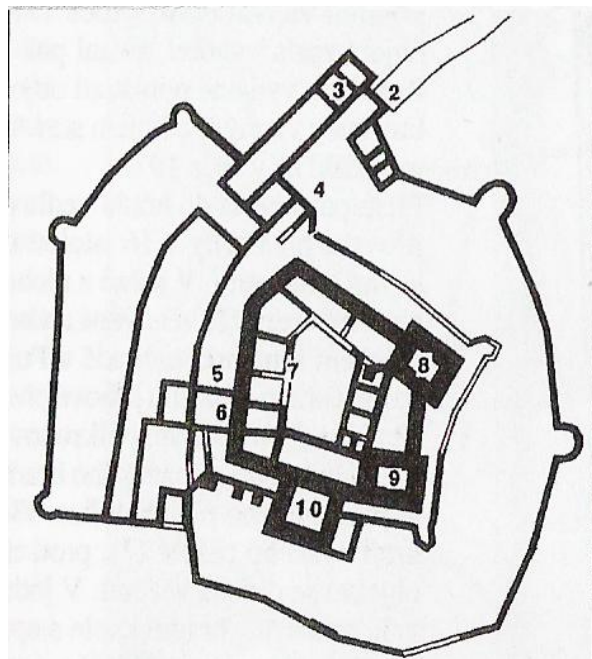
1. Hrad Landštejn byl postaven ve..... století a to z iniciativ.....
Vznikl jako mohutná protiváha rakouského hrádku a to hrádku V letech

1256 vládl na Landštejně..... Krajířové z Krajku se zasloužili o přestavbu hradu a zejména o rozšíření.....

2. Počátkem 60 let 17. století se stalo na jedné z hradebních věží co?.....
3. Roku 1771 se stalo na hradě co?
- Jaké byly následky?.....
- Co se poté z hradu stalo ?
- S obnovou se začalo až roku 1972.
- Do hradu vedla přístupová cesta z jakého směru?.....
- Hrad Landštejn je postaven v jakém slohu ?
3. Malá expozice o Pomezí a výzkumům na hradě se nachází v bývalé.....
4. Z věže vidíme široké okolí. Co jste tam spatřili vy ?
5. Zde je plán hradu. Popiš k jednotlivým číslicím, co se na místě nachází.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

+ červenou barvou zakresli do obrázku přístupové cesty k hradu

6. Od kdy do kdy je Landštejn přístupný ?
- Na hradě je prohlídka a) volná b) s průvodcem
7. Na hradě se v letních měsících konají různé akce. Např. jaké ?
-
-
8. Vymysli další akce, které by se mohly konat na hradě.
-
-

6.2.3. Školní projekt poznávání České Kanady s využitím geografického průvodce

3. Školní projekt poznávání České Kanady s využitím geografického průvodce – pro 1. stupeň v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět – vzdělávací obsah vzdělávacího oboru pro 1. stupeň: Místo, kde žijeme

Téma: – práce s mapou, památky na zadané trase, zjištění trasy

Ročník: 5. (10 let)

Počet dětí: 15

Časový rozvrh: – 3 – 4 vyučovací hodiny

Cíle: – poznávání památek v blízkosti školy a bydliště

- orientace v mapě
- komunikace – při pokládání dotazů, při kontrole úkolů
- ohleduplnost ke druhému – při domluvě ve skupině
- rozvoj slovní zásoby

Organizační formy a metody: – metoda: – projekt

- organizační forma: – ve skupinách (3 skupiny po 5 dětech)

Pomůcky: – diplomová práce respektive geografický průvodce

- interaktivní tabule
- mapa České Kanady
- pracovní list do skupiny

Průřezová témata: – vlastivěda (poznávání památek v našem okolí, orientace v mapě)

Plán řešení: Dětem bude ukázána diplomová práce a vysvětleno, jak se v ní hledá, co kde je, kde je jaká tabulka tras, slovník místopisných pojmů a fotografie. Ukázána mapa, vysvětlení značení cyklistických turistických tras, pěších turistických tras a naučných stezek, jak se počítají kilometry pomocí měřítka. Také si v mapě zkouší hledat zadanou trasu pomocí některých zadaných památek či obcí z trasy – mají najít trasu, kterou jsem si vybrala. Dále zadám trasu a oni mi hledají památky na trase, kolik trasa měří, Toto vše probíhá frontální organizační formou.

Poté budou děti rozděleny do skupin, podle toho, co si vylosovaly (buď kolo, lyže nebo panáčka, který jde pěšky). Budou tři úkoly, které musí všechny skupiny splnit. Každá skupina bude pracovat na svém zadaném úkolu. Až každá skupina splní svůj úkol, tak se skupiny vymění ve směru hodinových ručiček. Až bude mít každá skupina splněny všechny úkoly, dostanou společný úkol, ale každá skupina bude pracovat sama za sebe – vyberou si jednu trasu pěší či cyklistickou z území České Kanady, stanoví si záchytné body (významné památky či obce na

trase) – poté každá skupina řekne ostatním skupinám ty body a zbývající dvě skupiny budou hádat trasu, kterou skupina vybrala + spočítají, kolik měří kilometrů + trasu zakreslí do mapy.

1. úkol: Práce s mapou České Kanady – nebude jim zadána trasa, ale památky či obce na trase a pomocí nich zjišťují, kudy trasa povede, zda je pěší, cyklistická či naučná stezka; poté zkouší spočítat, jaká je délka trasy + trasu zakreslí do černobílé mapy České Kanady.
2. úkol: Práce s diplomovou prací – dětem je zadána trasa, oni za pomoci tabulek v diplomové práci respektive v geografickém průvodci hledají významná místa na trase, složení cesty, kolik měří kilometrů, ... – vše vyčtou z tabulek.
3. úkol: Práce s interaktivní tabulí – na interaktivní tabuli jsou promítány fotografie + pod každou fotografií je napsáno, jak se památka nebo významné místo jmenuje. Úkolem dětí je najít místo zobrazené na fotografii v mapě a napsat, po jaké trase bychom museli jít či jet, abychom toto místo neminuli.

Závěr: – až budou mít všechny skupiny hotovo, společně si to zkontrolujeme – a to tak, že všichni půjdeme stanoviště po stanovišti a vše si to pečlivě zkontrolujeme + každá skupina řekne ostatním skupinám záchytné body k jejich vybrané trase a ostatní budou v mapě hledat, kterou trasu si vybrali

PRACOVNÍ LIST PRO SKUPINY

(Školní projekt poznávání České Kanady s využitím geografického průvodce)

1. Práce s mapou České Kanady

- * Máte zadaná místa, památky: **Olšany, Suchdol, Viklan Trkal, Mosty, Rašeliníště u Suchdola** – co je to za trasu ?
- Kolik daná trasa měří, když máš mapu v měřítku 1:50 000 ?
- + trasu zakresli do mapy

2. Práce s pomocí diplomové práce

- * Máte zadanou trasu: **Cyklistická trasa 1241 Kačlehy – Český Rudolec**
Zjistí památky, či významné zastávky na trase. Jaké to jsou? Co o nich víš (ze slovníku místopisných pojmů) ?.....
-
-
- Kolik trasa měří ? Jak dlouho bychom jí jeli ?
- Co jiného jste z tabulek ještě zjistili ? Napiš.

.....
.....
.....

3. Práce s interaktivní tabulí

- * Jsou promítány fotografie: **Zámek Malá Hluboká, Psí hřbitov, Vodní pila Penikov, Francouzský kámen, Graselova slůj, Schillerovi kameny, Kostel Božího Těla**

Po jaké trase, trasách bychom museli jít či jet, abychom neminuli žádnou z těchto památek ?

.....

Jaká je délka trasy či tras ?

Trasu zaznamenej do mapy.

4. Bonus

- * Najděte v mapě trasu pro ostatní skupiny, kterou budou hádat. Zadejte jim jen památky či významná místa na trase.

7. ZÁVĚR

Cílem diplomové práce „Popis turistických cest v regionu Česká Kanada (turistické cesty pěší, cyklistické, lyžařské a vodácké)“ bylo sestavit popis krajiny České Kanady a hlavně pomocí tabulek a odkazů na texty popsat turistické trasy v regionu České Kanady – pěší, cyklistické, lyžařské, vodácké a také jezdecké a přírodně – naučné, když jsme je předtím prověřili v terénu. Součástí diplomové práce je navíc kapitola věnující se didaktické transformaci řešené problematiky.

Začáteční kapitoly jsou věnovány fyzicko-geografické (vodstvo, klima, půdy, rostlinstvo a živočišstvo, ...) a sociálně-geografické (obyvatelstvo, doprava, služby, zemědělství, rybářství, ...) charakteristice. Polohu řešeného území popisuje počáteční kapitola – „Vymezení a geografická poloha“ řešeného území.

Další rozsáhlou kapitolou je metodika popisu jednotlivých druhů turistických tras, a to pěších, přírodně naučných, cyklistických, lyžařských a také jezdeckých. Oproti zadání byla diplomová práce rozšířena o metodiku popisu jezdeckých turistických tras a to díky jezdecké stanici v řešeném území. V diplomové práci nakonec není zařazena metodika popisu vodních turistických tras, neboť v České Kanadě není tok, který by se dal sjíždět.

Po metodice následují kapitoly popisů jednotlivých turistických tras, které byli předtím prozkoumány. Jednotlivé trasy jsou detailně popsány v tabulkách, které nás informují např. o obslužné vybavenosti, struktuře krajiny, významných místech, nadmořské výšce, Obslužná vybavenost se váže k roku 2010, v dalších letech může dojít ke změnám. Všechny značené popisované trasy byly vytyčeny Klubem českých turistů, a neznačené, navržené trasy v této diplomové práci byly popsány na základě prozkoumání a zaznamenány do mapy 1:50 000. Některé značené turistické trasy jsou v terénu špatně značeny a to povětšinou v okolí Nové Bystřice, protože zde převažuje otevřená krajina bez stromů, na kterých nejsou značky. Neznačeny jsou také námi navrhované další trasy, které je třeba identifikovat podle přiložené mapy. Přílohou diplomové práce je slovník místopisných pojmů, který blíže popisuje významná místa na turistických trasách v řešeném území. Diplomová práce byla doplněna fotografiemi pořízenými při zkoumání tras.

Cíle diplomové práce byly snad splněny, zpřístupnění turistického průvodce uskutečníme na internetu. Určitým nedostatkem by mohlo být to, že trasy jsme prošli jen jednou a ne vícekrát, např. v různých obdobích roků nebo při zásadních změnách počasí.

Domnívala jsem se, že „Českou Kanadu“ znám velmi dobře, protože na okraji tohoto území žiji a mnohokrát jsem ho navštívila. Při poznávání tohoto území v rámci řešení této diplomové práce jsem toto území poznala do větší hloubky, ve všech jeho součástech a v jeho rozmanitosti. Tvorba této práce mi přinesla nové pohledy na region, ve kterém žiji a který bych nevyměnila za nic na světě.

Doufám, že tato práce, i přes některé chyby a nedostatky, bude určitým obohacením jak pro mne, tak i pro ostatní, kteří ji budou číst a současně „Českou Kanadu“ navštíví a zamilují si ji, jako já. Ještě bych byla moc ráda, kdyby na základě této práce vyšel tištěný průvodce, kterého by mohli využívat všichni, kteří zavítají do našeho kraje.

8. POUŽITÁ LITERATURA

- Albrecht, J. (2004):** Kreslířovy tipy na výlety. Nakladatelství Ekon Jihlava, 244 s.
- Bahlcke, J. (1998):** Handbuch der historischen Stätten Böhmen und Mähren. Stuttgart, 319 s.
- Boháč, D. (1995):** Poutní místa v Čechách. Nakladatelství Debora Praha, 286 s.
- Daněk, A., Glet, J. (2002):** Dovolená – autem, pěšky, na kole Jižní Čechy. Nakladatelství Mirago Ostrava, 149 s.
- David, P., Soukup, V. (1995):** Průvodce po Čechách, Moravě, Slezsku – svazek 6 – Česká Kanada, Jindřichohradecko. Nakladatelství SŠD Praha, 162 s.
- Demek, J. a kol. (1987):** Hory a nížiny. Nakladatelství Československé akademie věd, Praha, 584 s.
- Heber, F. A. (2008):** České hrady, zámky a tvrze – Jižní Čechy 3.díl. Nakladatelství Argo Praha, 368 s.
- Hluščíková, P. (2010):** Metodika výuky prvouky a vlastivědy regionu na příkladu Rakovníka. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v ČB, 145 s.
- Hnízdilová, E. (2006):** Metodika výuky vlastivědy regionu na příkladu Třebíčska. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v ČB, 94 s.
- Horák, V. (1996):** Jižní Čechy – průvodce pro horská a trekkingová kola. Nakladatelství CNC Praha, 183 s.
- Chábera, S. (1998):** Fyzický zeměpis jižních Čech. Vydala Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 139 s.
- Chadim, D., Chadimová, Z. (2004):** Slavonice – perla renesance. Nakladatelství Slavonická renesanční společnost, 75 s.
- Ilková, L. (2010):** Metodika výuky prvouky a vlastivědy regionu na příkladu Znojemska. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v ČB, 238 s.
- Kol. autorů (2005):** Statistický lexikon obcí ČR. Ottovo nakladatelství Praha, 1358 s.
- Kos, J., Schneider, M. (2001):** Podyjí – turistický průvodce Rother. Nakladatelství Freitag & Berndt Praha, 160 s.
- Kotyzová, J. (2006):** Metodika výuky vlastivědy území obce a okolí krajiny na příkladu Českých Budějovic. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v ČB, 91 s.
- Krafková, E. (2001):** Krajinou čertových kamenů. Nakladatelství MH Beroun, 127 s.
- Lišková, K. (2007):** Popis turistických tras v Novohradských horách a jejich podhůří. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v ČB, 151 s.

- Matějček, T., Řezníčková, D. a kol. (2008):** Náměty pro geografické a environmentální vzdělávání — výuka v krajině. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Praha, 184 s.
- Míková, T., Valeriánová, A., Voženílek, V. (2007):** Atlas podnebí česka. Vydal Český hydrologický ústav v Olomouci, 255 s.
- Nekuda, V. (2005):** Dačicko, Slavonicko, Telčsko. Nakladatelství Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 1072 s.
- Obůrkova, E. (2006):** Kam v jižních Čechách. Nakladatelství Computer Press.a.s., 128 s.
- Obůrkova, E. (2009):** Výlety s dětmi. Nakladatelství Computer Press.a.s. Brno, 200 s.
- Podhorský, M. (2000):** Jižní Čechy – turistický průvodce Rother. Nakladatelství Freitag § Berndt Praha, 160 s.
- Schickel, A., Frodl, G. (2001):** Geschichte Südmährens Band III. Kaltenbrunn, 366 s.
- Šafránek, J. (2008):** Výlety na kole Třebaňsko, Jindřichohradecko, Česká Kanada. Nakladatelství SHOCart spol. s.r.o.Vizovice, 96 s.
- Tomášek, M. (2003):** Půdy České republiky. Nakladatelství Česká a geologická služba Praha, 68 s.
- Turistická mapa (2007):** Turistická mapa Česká Kanada a Slavonicko 1:50 000. Klub českých turistů, Praha.
- Turistická mapa (2006):** Zimní turistické a lyžařské trasy Česká Kanada 1:50 000. Nakladatelství Geodézie ČS, Praha.
- Turková, G. (2005):** Metodika výuky vlastivědy místního regionu na příkladu Netolicka. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v ČB, 83 s.
- Vlček, V. a kol. (1984):** Vodní toky a nádrže. Nakladatelství Československé akademie věd Praha, 316 s.

Časopisy:

- Matějček, T. (2010-2011):** Místopisné pojmy ve výuce – kritéria výběru, výukové metody. Geografické rozhledy, 2010-2011 (1): s. 16-17.
- Míčková, K. (2005-2006):** Jak na výuku místního regionu v hodinách vlastivědy. Geografické rozhledy, 2005-2006 (15): s. 15-16
- Záleský, J. (2009-2010):** Terénní výuka. Geografické rozhledy, 2009-2010 (2): s. 14-16.

Internetové zdroje:

http://www.google.cz/search?source=ig&hl=cs&rlz=1G1GGLQ_CSCZ249&q=P%C5%98%C3%8DRODN%C3%8D+PARK+%C4%8CESK%C3%81+KANADA&aq=f&oq=/22.12.2010

<http://www.biolib.cz/9.2.2011>

<http://jezdecka-turistika.sothis.cz/27.2.2011>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Albe%C5%99/7.3.2011>

[http://cs.wikipedia.org/wiki/H%C5%AFrky_\(Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice/7.3.2011](http://cs.wikipedia.org/wiki/H%C5%AFrky_(Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice/7.3.2011)

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Klenov%C3%A1_\(Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice/7.3.2011](http://cs.wikipedia.org/wiki/Klenov%C3%A1_(Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice/7.3.2011)

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Senot%C3%ADn/7.3.2011>

[http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8C%C3%ADm%C4%9B%C5%99_\(okres_Jind%C5%99ich%C5%AFv_Hradec/7.3.2011](http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8C%C3%ADm%C4%9B%C5%99_(okres_Jind%C5%99ich%C5%AFv_Hradec/7.3.2011)

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Dobr%C3%A1_Voda_\(%C4%8C%C3%ADm%C4%9B%C5%99/7.3.2011](http://cs.wikipedia.org/wiki/Dobr%C3%A1_Voda_(%C4%8C%C3%ADm%C4%9B%C5%99/7.3.2011)

<http://www.obeckaclehy.cz/7.3.2011>

<http://www.obce-mesta.info/obec.php?id=Clunek-561703/7.3.2011>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kun%C4%9Bjov/7.3.2011>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice/7.3.2011

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Dobrot%C3%ADn/27.3.2011>

<http://clanky.rvp.cz/clanky/ZVFD/?posts=5&ord=publish&dir=DESC/7.4.2011>

<http://clanky.rvp.cz/search/7.4.2011>

<http://rvp.cz/informace/dokumenty-rvp/rvp-zv/7.4.2011>

9. SLOVNÍK MÍSTOPISNÝCH POJMŮ

Vyznačení názvů místopisných pojmů:

- **Nová Bystrice** – možné nástupní místo, většinou sídlo s možností autobusového, či vlakového spojení
– je označeno tučně a podtrženo, v mapě 1:50 000 červeným ohraničením
- **Český Rudolec** – možné nástupní místo, sídlo s možností autobusového, či vlakového spojení
– ležící mimo řešené území, je podtrženo
– v mapě 1: 50 000 zvýrazněno červeným ohraničením
- **Pfaffenschlag** – pojem zvýrazněný v mapě 1: 50 000 červeným ohraničením
- Kačležský rybník – v mapě 1: 50 000 nezvýrazněný pojem

Pozn.: struktura hesel slovníku je analogická struktuře hesel slovník K. Liškové (2007).

Slovník místopisných pojmů:

Albeř

Vesnice ležící tři kilometry od **Nové Bystrice** a ve vsi je nákladiště a zastávka úzkorozchodné železnice. Na východ od Albeře leží rybník **Osika** a autokemp. Na této straně leží také z počátku 19. století zámeček, postavený tenkrát pro hraběnku Terezii Trautmansdorffovou. V posledních letech je zámeček považován za zříceninu a není přístupný. Jsou tam jen zbytky zdí s fragmenty původní výzdoby.

V roce 1869 bylo ve vsi 762 obyvatel a 92 domů, r. 1900 805 obyvatel a 100 domů, v r. 1921 654 obyvatel a 114 domů. R. 1970 288 obyvatel a 76 domů, nyní má 138 obyvatel a 88 domů (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Albe%C5%99>).

Bizon americký (foto 45.)

Najdeme je na Rožnově a pod Starým Městem.

Bizoni jsou savci a sudokopytníci. Do Ameriky se dostali z Asie. Bizon americký se vyvinul z bizona širokočelného, ten byl mohutnější a vyhynul před 6 000 lety. Délka samců je 310 – 370 cm, samic 250 – 310 cm. Hmotnost samců 900 – 1500 kg, samic 500 – 750 kg.

Jeho tělo je pokryto krátkou hnědou srstí, v přední části přechází v chlupy delší. První hrudní a poslední krční obratel mají tam velmi velké obratle, proto ten hrb. Mají 32 zubů (24 stoliček, 8

řezáků). Oháňka 60 – 90 cm dlouhá slouží k odhánění hmyzu. V boření v hlíně mu zabraňují širší paznehty. Zrak je slabý, rozeznají pouze pohyb, ale mají výborný čich. Jejich rychlost je 50km/hod. V přírodě se dožívají 15 – 20 let, v zajetí 30.

Jsou to přežvýkavci, spásají trávu, živí se výhonky dřevin, žaludy, bobulemi, listy keřů a stromů. V době říje spolu býci urputně zápasí a to od května do září. Po devíti měsících rodí jedno mládě, které rok kojí. U matky zůstávají do tří až pěti let.

Zdejší stádo bizona amerického chová společnost Landštejn s.r.o. **Staré Město pod Landštejnem**. Bylo nakoupeno 24 ks, ale postupně se stádo rozrůstá. Ve stádě bylo v roce 2009 již 55 ks (cedule z lokalit).

Čertův kámen (foto 21.)

Najdeme ho po levé straně hned kousek za **Kunžakem** směrem na **Kaproun**. 30. dubna se tu každoročně pálily čarodějnice. Na tomto kameni jsou největší kamenné misky v okolí. Největší je hluboká 45 cm, dlouhá 90 cm a široká 65 cm. Bývá v ní voda, ale na straně jihovýchodní má stružku, kterou voda odtéká. Jsou tu ještě dvě 40 cm mísy, jedna má stružku a druhá je kulatá. Obě misky jsou stružkou spojeny.

Vypráví se i to, že pod kamenem je poklad, který se otevře, až pazdery budou mít číslo jedenáct a vyhoří po třetí. A kdo u kamene bude, bude vybírat peníze moci, než uhasne oheň (Krafková, 2001).

Český Rudolec

Obec leží v Javořické vrchovině, v Rudoleckém prolomu 8, 5 km od Slavonic v nadmořské výšce 511 m. Vznikla na soutoku potoka Bílkovského s přítékajícím Radíkovským.

Jméno obce vzniklo z německého Rudolts, „Rudolfův majetek“. K odlišení vznikl název Český, od roku 1872 používán název Český Rudolec.

V pramenech se připomíná poprvé v r. 1343, kdy tu byl farní kostel. R. 1351 se první majitel uvádí Pešík z Rudolce. R. 1406 je vlastníkem Vilém z Miličina. Oldřich z Miličina tu seděl r. 1417. R. 1539 byl vlastníkem Oldřich z Osečan . R. 1619 byl Rudolec při Dampierrivě tažení zpusťoš. Další majitelkou byla Kateřina z Hodic a r. 1630 byl prodán Ferrantovi Coquito, poté časté střídání majitelů. Do roku 1849 byla ves sídlem panství. R. 1856 kupuje panství Michael Angelo Picchioni, který nechal postavit novostavbu zámku. Byl majitelem až do r. 1945 a poté byl velkostatek zkonfiskován.

Obec měla v roce 1869 609 obyvatel a 89 domů, r. 1880 580 obyvatel a 105 domů, r. 1910 524 obyvatel a 103 domů. V r. 1930 506 obyvatel a 102 domů, r. 1950 405 obyvatel a 101 domů, r.

1970 516 obyvatel a 100 domů. V roce 1982 625 obyvatel a 126 domů, nyní má 670 obyvatel a 165 domů.

První zmínky o škole pochází z roku 1670, začínala jako farní kostel, ale r. 1749 vyhořela a to i s farou. Nová budova byla postavena r. 1756 a r. 1875 rozšířena na dvoutřídní. Obecná česká menšinová jednotřídní škola byla zřízena r. 1920. R. 1945 byla budova poškozena a byl tu zřízen lazaret německého zajateckého tábora. V květnu 1945 tu bylo obnoveno české školství. R. 1960 byla přejmenována na základní devítiletou školu.

Z pol. 15. století je zde kostel sv. Jana Křtitele, dvouloďní gotická stavba. Hřbitovní kaple sv. Kříže na návrší. Zámek Malá Hluboká r. 1860 přestavěn ve stylu anglické novogotiky. Na návsi socha sv. Jana Nepomuckého z r. 1736. U kostela čtyři chráněné lípy přes 350 let staré (Horák, 1996; Nekuda, 2005).

Číměř

Obec ležící v údolí Koštěnického potoka, pár kilometrů od Nové Bystřice. Ze 13. století pochází nejstarší zmínky o této osadě, kdy náležela k augustiánskému klášteru v Třeboni. K jindřichohradeckému panství se dostala v roce 1463. Švédy byla vypálena za třicetileté války. V roce 1674 byla Číměř znovu obnovena a to zásluhou Jáchyma Slavaty a povýšen ana město. V 18. století patřila Černínům, hradeckým pánům. Významnou poštovní stanicí byla v 19. století a to mezi Vídní a Prahou. Velká část obyvatelstva se v 19. století zabývala výrobou plátna. Roku 1870 tu žilo 784 obyvatel a byla tu také škola.

V blízkosti Číměře je lom, ve kterém probíhá těžba.

Významnou pozoruhodností je ze 13. století věž chrámu sv. Jiljí, který se stal farním roku 1857. Věž byla postavena r. 1616 při renesanční přestavbě kostelní lodi. Ve druhé polovině 17. století byl barokně přestavěn. V roce 1998 byla na severní stěně kostela připevněna mramorová deska se jmény deseti amerických vojáků. Pomník obětem první světové války stojí v parčíku před kostelem. Na jeho východní straně jsou zajímavostí dvě dělové náboje, které tam jsou zabudované. Další pozoruhodností je barokní kašna u hlavní silnice a socha sv. Jana Nepomuckého na mostě

([http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8C%C3%ADm%C4%9B%C5%99_\(okres_Jind%C5%99ich%C5%AFv_Hradec\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8C%C3%ADm%C4%9B%C5%99_(okres_Jind%C5%99ich%C5%AFv_Hradec))).

Člunek

Vesnice nacházející se 11 km jihovýchodním směrem od Jindřichova Hradce. Dělí se na tři části a to na **Člunek**, **Kunějov** a Lomy. První zmínky o vsi pochází z roku 1542. Leží v nadmořské

výšce 544 m n.m. Mezi pamětihodnosti patří kostel sv. Jana Nepomuckého, fara a hřbitov. V obci je i knihovna a sportovní hřiště. Žije zde 475 obyvatel (<http://www.obce-mesta.info/obec.php?id=Clunek-561703>).

Dobrá Voda

Malá vesnice, ležící jihovýchodním směrem dva kilometry od **Číměře**. V její blízkosti se nachází lom. Uprostřed vsi je k vidění kaple. Ve vesnici je 26 domů a žije tam trvale 37 obyvatel (http://cs.wikipedia.org/wiki/Dobr%C3%A1_Voda_).

Dobrotín

Malá ves ležící 1,5 km jihozápadním směrem od Starého Města p. Landštejnem. Jméno vsi Dobraten na Dobrotín se změnilo okolo 50. let minulého století. Je zde 21 domů a žije tam 8 obyvatel.

Ves byla založena v první polovině 16. století. Významnou památkou je kaple na návsi zasvěcená sv. Terezii z Lisieux, postavená začátkem 20. století (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Dobrot%C3%ADn>).

Dolní Radíkov

Radíkov se nachází 3 km západně od Českého Rudolce, dříve samostatná obec. Nadmořská výška je 568 m. Leží v údolí Radíkovského potoka, ve východní části Novobystřické vrchoviny. Jméno vesnice vzniklo přidáním přípony – ov ke jménu Radík. Rozlišením od sousedního Horního, proto jméno Dolní.

První zmínky o vesnici pochází z roku 1358, kdy Dobeš z Kamenice koupil společně s Valtínovem od pánů z Landštejna i Radíkov. K bílkovskému statku pánů z Hradce příslušel Radíkov do roku 1466. Pak přešel do rukou Krojírů z Krajku na Kačicích. R. 1554, po jeho smrti, přešel do rukou Zdeňkovi Krajíři na Landštejně. Ten daroval Radíkov své dceři Anně. R. 1596 byl prodán k Rudolci, u něj zůstal až do r. 1849.

V roce 1850 měla vesnice 223 obyvatel, r. 1880 355 obyvatel a 62 domů, v roce 1900 363 obyvatel a 64 domů, r. 1921 318 obyvatel a 66 domů. R. 1930 286 obyvatel a 65 domů, r. 1947 136 obyvatel a 69 domů. R.1950 140 obyvatel a 52 domů, r. 1970 103 obyvatel a 27 domů, r. 1982 72 obyvatel a 25 domů. V současné době má 23 obyvatel a 40 domů.

Vesnice byla elektrifikována v roce 1948.

Z roku 1690 je první záznam o škole, která byla v roce 1974 zrušena.

Pseudogotická kaple na návsi z roku 1880 (Nekuda, 2005).

Francouzský kámen (foto 2.)

Na něj nechala vytesat hraběnka z rudoleckého zámku napsat francouzský název: „Tento prastarý a úctyhodný kámen není než střepinkou světa, kterého již více není. Tato travou porostlá lavice, ve stínu těchto stromů, na břehu tohoto potůčku, který šepotá v lůnu ticha, toť pomníčky manželovy něhy. Zsvěceno oddechu jeho drahou Eliškou. Dne 18.září roku 1810“ (cedule z lokality).

Graselova sluj (foto 5.)

Georg Grasel se narodil v Nových Syrovicích 4. dubna 1790 u Moravských Budějovic. Jeho dětství nebylo moc radostné. Vyrůstal tam, kde byla bída a kde se vězení střídalo se svobodou. Pohyboval se v prostředí žebráků, tuláků, rasů a to již od mládí. Na 14 dní byl odsouzen do vězení a to už v devíti letech.

V 16 letech se dopustil první velké loupeže a to v dolnorakouském Raabsu. Když se vrátil jeho otec z vězení, to bylo o tři roky později, založili loupežnickou bandu. Jižní Morava a jižní Čechy a dolnorakouská oblast byli teritoriem jejich krádeží. Stal se pak i vůdcem bandy, která měla desítky členů. Většinou byli obětmi krádeží sedláci, mlynáři, kupci, ale i duchovní a vdovy. Měl velmi dobré kontakty s místními rasy (žebráci, zloději, zběhové).

Opustil zdejší kraj a to r. 1815, změnil činnost a odešel do Prahy, kde se nechal naverbovat k dělostřelectvu. Ale po šesti týdnech začal znovu loupit a dezertoval. Bylo vypsáno 4 000 zlatých na jeho hlavu jako odměna. V listopadu r. 1815 byl dopaden 7 km jihovýchodně od dolnorakouského města Horn, v malé vesničce Mortesdorf pomocí léčky. Byl uznán vinným po dlouhém soudním procesu a to až z 200 zločinů a dvou vražd, byl odsouzen k trestu smrti oběšením. Ve Vídni byl rozsudek vykonán 31. ledna 1818.

Ignác Stanul z nedalekého **Vlastkovce** byl jeho věrným pomocníkem, skončil také na šibenici jako Grasel. Graselovou milenkou byla Saerl Eignerová z blízké vesnice **Stálkova**, se kterou měl dvě děti. Byla dcerou pohodného, u něhož se Grasel skrýval určitou dobu (Obůrkova, 2006; cedule z lokality).

Heřmaněč

Obec nacházející se severozápadním směrem od Dačic ve vzdálenosti 12,5 km, ležící v nadmořské výšce 609 m a v severovýchodní části Novobystřické vrchoviny.

Jméno obce vzniklo od jména Hermanns „Heřmanův“, podoba Heřmaněč snad vznikla podle Telče. Dnešní jméno obce vzniklo roku 1924.

První záznamy o obci se objevují r. 1350, kdy jejími majiteli byli vladykové z Heřmanče. R. 1391 byl druhým majitelem Jindřich z Hradce, který ho daroval slavonickému špitálu. Poté ves vlastnil Zachariáš z Hradce, který ji prodal Janu Hodějovskému a to r. 1580. R. 1638 byl vlastníkem Matyáš Ferdinand Berk z Dubé. Do r. 1849 byl Heřmaněč součástí dačického panství.

V roce 1880 měla obec 237 obyvatel a 39 domů, r. 1921 222 obyvatel a 40 domů, v r. 1947 165 obyvatel a 44 domů. Roku 1970 118 obyvatel a 28 domů, r. 1982 93 obyvatel a 25 domů, nyní má 96 obyvatel a 40 domů.

V Heřmanči byla r. 1907 zřízena expozitura olšanské školy a r. 1910 se škola osamostatnila. Česká měšťanka sem byla přeložena z Českého Rudolce a to r. 1938. Osmiletá střední škola zde byla od r. 1953, poté jen 1. – 5. ročník, nakonec r. 1977 byla škola zavřena.

Zajímavou památkou tu je pomník padlým v 1. světové válce (foto 16.) a z r. 2002 pomník svobody. Směrem na Lipnici židovský hřbitov. A ve Vlkově mlýně je nainstalována Kaplanova turbína (Nekuda, 2005).

Horní Radíkov

Leží západně 10,5 km od Dačic, dříve samostatná obec, nyní spadá pod **Český Rudolec**. A je situována v severovýchodní části Novobystřické vrchoviny, v údolí Radíkovského potoka.

Jméno obce vzniklo připojením přípony – ov ke jménu Radík. A Horní podle rozlišení polohy nebo velikosti k **Dolní Radíkov**.

Ves držel od r. 1356 Dobeš z Kamenice a patřila k hradu **Landštejnu**. V držení rodiny vladyků z **Maříže** byl od poloviny 15. století. Roku 1459 byla ves prodána Wolfangu Krajíři z Krajku a patřila mu až do r. 1560. Poté se stal r. 1597 součástí rudoleckého panství a to až do r. 1849.

Dříve to byla německá obec se silnou českou menšinou, poté česká obec se silnou německou menšinou, české obyvatelstvo tu bylo od r. 1945. 144 obyvatel měla r. 1850, r. 1880 123 obyvatel a 28 domů, r. 1900 121 obyvatel a 26 domů, r. 1921 129 obyvatel a 25 domů. Roku 1930 125 obyvatel a 26 domů, r. 1947 56 obyvatel a 22 domů, r. 1950 57 obyvatel a 24 domů. Roku 1970 36 obyvatel a 13 domů, a v r. 1982 18 obyvatel a 7 domů. Nyní má 10 obyvatel a 30 domů.

Od r. 1948 je obec elektrifikována. Převládá zde jako zaměstnání lesnictví (Nekuda, 2005).

Hrad Landštejn (foto 27.)

Vznikl z iniciativy Přemysla Otakara I. a to na počátku 13. století. Hrad byl vojenskou oporou

panovníka na česko-rakouské hranici a protiváhou rakouského hrádku (dnešní **Pomezí**). Od Landštejna oddělen hlubokým údolím, stál na protější straně. Královským purkrabím v letech 1256–1259 Oldřich z neznámého rodu, poté hrad získali z třeboňské větve Vítkovci. Nejvýznamnějším z nich byl Vilém z Landštejna, diplomant krále Jana Lucemburského. Vilém se dostal po polovině 14. století do roztržky se svým příbuzným Oldřichem z Hradce a ten svévolně změnil obchodní stezku ze **Slavonic** na Jindřichův Hradec tak, aby se vyhnul Landštejnu. Hrad přišel o zdroj příjmů a dostal se do izolace. Od krále Václava IV. získal r. 1381 Landštejn Konrád Krajíř z Krajku ze Štýrska, jeho rod tu sídlil dvě století. Rozšířili opevnění hradu. Konrádův syn Lipolt byl nepřítelem husitů a ti se mu pomstili tím, že Žižka vypálil Landštejn i Bystřici a zajali jeho manželku s dětmi. Ve 2. polovině 15. století vznikl na jihozápadní hradbě nový palác, opevněný hradbou s věžemi a hrad byl přestavěn do pozdní gotiky.

Landštejn držel r. 1618 měšťan Gottfried Neumaier z Vinterberka. V letech 1685–1816 ho vlastnili Herbersteiny. V 17. století uhořel blesk do jedné z hradních věží. R. 1771 ho zapálil blesk podruhé a objekt zcela vyhořel, měnil se ve zříceninu a nebyl obýván. Pro okolní obyvatele se rozvaliny staly zdrojem stavebního materiálu. R. 1972 se až začalo s důkladnou obnovou.

Od severu vedla do hradu přístupová cesta. V 16. století renesanční brána chránila vstup do předhradí s hospodářskými budovami. V bývalé ovčárně, v jedné z nich, je výzkumům na hradě a v **Pomezí** věnována malá expozice. Druhá brána leží o něco výš, třetí brána a za ní původní vodní brána do románského hradu. Pak následuje nádvoří, pětiúhelníkové a nepravidelné. Zbytky krajířovského paláce z pozdní gotiky vidíme vlevo. Proti nám románský objekt a to původní se dvěma věžemi. V severní se dochovala románská hradní kaple s apsidou a tribunou. V patrech věže jsou panely, ty informují o stavebním a historickém vývoji.

Volná prohlídka po celém areálu a to bez průvodce. Landštejn je přístupný od května do září denně mimo pondělí. V dubnu a říjnu jen soboty, neděle a svátky (Bahlcke, 1998; Daněk, 2002; David, 1995; Heber, 2008; Obůrkova, 2006).

Hůrky

Vesnice ležící severovýchodním směrem čtyři kilometry od města **Nová Bystřice**. V minulosti byla obec živá a bohatá. Ves nejvýše položeným sídlem v Jindřichohradeckém okrese.

Už z názvu plyne, že se jedná o bývalé hornické město, kde byly ve středověku těženy drahé kovy. Ve 12. století se zde už těžilo stříbro. V 16. a 17. století dosáhli Hůrky největšího rozmachu těžby. Nejznámějším dolem byl důl Četův.

Od své matky dostal Hůrky v roce 1628 Adam Pavel Slavata z Bystřice, a roku 1637 sem byli povoláni němečtí horníci, kteří zde těžili skalici a síru. Žilo zde 577 obyvatel a to v roce 1870, kteří se zabývali výrobou plátna. Bylo také plánováno otevření uranových dolů a to v osmdesátých letech 20. století, ale bylo od toho opuštěno.

V roce 1880 tu žilo 486 obyvatel a bylo tu 95 domů, r. 1900 449 obyvatel a 89 domů, r. 1930 413 obyvatel a 91 domů. V roce 1970 228 obyvatel a 46 domů, nyní zde žije 178 obyvatel a 48 domů.

Z pamětihodností je významný dům čp. 2, 14, 21, 24 a 45. Dále socha sv. Jana Nepomuckého a kostel sv. Jakuba

([http://cs.wikipedia.org/wiki/H%C5%AFrky_\(Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/H%C5%AFrky_(Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice))).

Jitra

Osada patřila vždy ke **Kunžaku**. Název osady byl odvozen od staročeské plošné míry. Podél silnice je roztroušeno 10 chalup, ale jen několik jich je trvale obydlených.

Malý rybníček můžeme spatřit napravo u první chalupy a hájenku naproti, kde byla dřív stáj pro koně a to vytápěná. A na louce proti hájence je studánka. Hospoda „U Bínů“ bývala v domě čp. 252 a cedule je již ještě nad dveřmi a to původní (Krafková,2001).

Kačležský rybník (foto 30.)

Je dlouhý 3 km a měří 196 ha. Vznikl z potoku Hostice a bažiny a to r. 1544 a to přes tuhý odpor poddaných, avšak marný, kterým pán hradecký zabral půdy (cedule z lokality).

Kačlehy

Obec ležící 7 km jihovýchodním směrem od Jindřichova Hradce. První zmínka o obci pochází z roku 1399. Dominantou je z roku 1804 barokně – empírová kaple. Většina zemědělských stavení má zdobené štíty a typické průjezdové brány. V okolí je několik rybníků. V obci žije 62 obyvatel (<http://www.obeckaclehy.cz>).

Kaproun

Od roku 1985 je součástí obce **Kunžaku**. Je od něj vzdálen 4 km jižním směrem. Je obklopen lesy a leží v nadmořské výšce 685 m. Většina chalup je rekreačních, jsou upravovány a je u nich ponechán ráz venkovských statků.

Kaltenbrunn byl původní název, poté vzniklo Kaltprun (studený pramen). Na Kalprun se změnilo v 15. století a v 16. století na Koprou. Z 5. března 1487 je o obci první zmínka, kdy pan Volf Krajíř z Bystřice rozdělil panství mezi dva syny. Lucie Otýlie Slavatová z Hradce ji koupila roku 1615. A ta ho pak věnovala svému synovi Adamovi. Roku 1691 rod Slavatů vymřel a pak Kaproun náležel mezi tzv. „vsi špitální“. Poté začalo ve vsi ubývat obyvatel, protože platili velké dávky. Během 17. století začali přicházet němečtí obyvatelé a Kaproun se poněmčoval. Roku 1918 byli prosazeny české menšinové školy, a do **Klenové** chodili děti němečtí.

Po mnichovské konferenci se Kaproun v roce 1938 stal součástí německé říše. Češi odešli a místo nich přišli Němci na statky. Roku 1945 se to vyměnilo, přišli Češi a Němci odešli. Do roku 1985 patřil Kaproun Hůrkám. Nyní má Kaproun trvale přihlášených šest obyvatel, a je vyhledávanou rekreační lokalitou, už díky pomníku Járy Cimrmana (Krafková, 2001; Schickel, 2001).

Keramická dílna Maříž

Keramiku vyráběl Kryštof Trubáček v 70. letech jako student UMPRUM v Praze pro sebe a své známé. Najímal si točičky, protože zájemců o jeho výrobky přibývalo. Na sklonku osmdesátých let byla jeho keramika ostrůvkem zářivých barev a svobodné tvůrčí fantazie.

R. 1990, krátce po listopadové revoluci, objevil vesnici **Maříž**, když s přáteli z divadla Sklep pomáhal odstraňovat na česko – moravské hranici dráty. Třicet let do této vesnice nesměl nikdo vstoupit, neboť ležela blízko rakouských hranic. Kryštofa oslovila svou romantikou a duchem.

Dlouho hledal pro svou keramiku prostor, klid a inspiraci, a to vše našel právě v **Maříži**. Proto tu byla oficiálně založena autorská originální keramika a to v roce 1991, která ve svém názvu nese i název takřka zaniklé obce **Maříž**.

Zval sem i své přátele, spolužáky a výtvarníky a obec začala postupně ožívat. Sedm let vedl slavnou slavnou slavnou „Letní školu duchovního experimentu a výtvarné teorie v praxi“ a to spolu s Janem Boháčem a Davidem Vávrou. Výrobky se od ostatních liší motivy velbloudů, ryb, psů, slonů, koček a dalšími zvířaty. Učil malíře, rozhodoval, co se povedlo a co smí opustit ateliér. Nepovedené kusy se rozbíjí. Spolupráci s téměř čtyřicítkou výtvarníků zajišťovala pestrost stylů. Roku 2000 v červnu Kryštof Trubáček zemřel po těžké a dlouhé nemoci. Přál si, aby dílna, do které vložil své srdce, existovala dál. V jeho díle tak pokračují jeho nejlepší točičky a malíčky pod vedením jeho manželky Ing.arch. Markéty Trubáčkové.

Můžete si tu vlastnoručně vyrobit hrnek nebo misku. Do týdne bude váš originální výrobek vypálen, buď si ho můžete vyzvednout sami nebo vám bude zaslán poštou (Obůrková, 2006; cedule z lokalit).

Klášter I. (foto 24.)

Ves je nazývána podle kláštera, který tu je, byl založen r.1501 Konrádem Krajířem z Krajku. Ten sem povolal paulánské mnichy, aby zde kolonizovali zdejší nehostinnou krajinu. Byl pověstný svým léčivým pramenem a byl druhý klášter v Čechách paulánského řádu. Mniši směli používat pouze olej, zeleninu, ryby a chléb, byl tu přísný řád.

Kostel Nejsvětější Trojice byl postaven r. 1507. Klášter stihla r. 1533 pohroma a to, že při odchodu na Moravu novokřtění přepadli, zapálili a pobili čtyřicet mnichů. Kostel potom sloužil jen bohoslužbám. Obnoven byl až Adamem Pavlem Slavatou a to r. 1626 a povolal sem z Burgundska šest mnichů. R. 1667 bylo dílo za hraběte Ferdinanda Viléma Slavaty dokončeno a r. 1682 byla dokončena stavba velkolepého nového kostela. Poté byl r. 1785 za císaře Josefa II. klášter zrušen a užíván jako fara.

Kostel Nejsvětější Trojice je stavbou barokní s původním mobiliářem. Je to dílo architekta Domenica Orsiho a je v jižních Čechách nejvýznamnější barokní památka. Soubor plastik a hlavní oltář jsou dílem z r. 1678 a to Zikmunda Lichtenberg z Nové Bystřice, a G.B.Cometa udělal štukovou výzdobu. Z r. 1720 tam je „Strom života“, který je unikátní památkou a i dřevořezbou. Pak byl po dlouhou dobu ponechán svému osudu, dnes se pyšní svojí novou fasádou (David, 1995).

Klenová (foto 41.)

Malá vesnice ležící 6,5 km severovýchodním směrem od **Nové Bystřice**. Je zde 31 domů a trvale tu žije 39 obyvatel. Jako pozoruhodnou památku tu můžeme spatřit kamenný historický rozcestník, v podobě kamenného plotového sloupku na příjezdové silnici od **Matějovce** ([http://cs.wikipedia.org/wiki/Klenov%C3%A1_\(Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Klenov%C3%A1_(Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice))).

Kunějov

Vesnice, spadající pod **Čluněk**. Leží 3 km od obce Čluněk. Je zde 106 domů a trvale žijících obyvatel 51. K vidění je ve vsi kaple (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kun%C4%9Bjov>).

Kunžak

Město Kunžak vzniklo na křižovatce obchodních cest, jednou z cest byla rakouská stezka. Nejstarší částí je Velké Podolí a až ve 13. století vedle ní byla založena další a nová osada.

Teprve roku 1288 se objevilo poprvé jméno města a to Cunsek, a to znamenalo královský klín. Prvním zakladatelem je jmenován Přemysl Otakar. Jméno Kunžak se užívá poprvé až v r. 1923. Z 20. května 1288 pochází nejstarší dochovaná písemná zpráva psaná latinsky a to o existenci Kunžaku, v které se rozhoduje o příměří krále Václava II. s Albrechtem I.. V tomto roce náležel Kunžak k Telčskému panství. R. 1399 ho vlastnil Oldřich z Hradce. Jindřich IV. zdědil panství r. 1452. Nejstarším kunžackým privilegiem byly r. 1487 týdenní trhy ve čtvrtek. A ty se konaly až do r. 1901 a poté na novém tržišti až do r. 1948. Velkou část města a kostel zničil velký požár a to r. 1556. Velký mor propukl r. 1622. Od r. 1639 město pustlo, neboť bylo poloprázdné. Švédové obsadili město r. 1648 a Kunžak se začal vzpamatovávat. Jiří Adam Slavata vlastnil Kunžak v 70. letech 17. století, kdy byl oživen tkalcovský stav. Ožebračený venkov postihla neúroda a hlad, lidé jedli trávu a prach a to v letech 1693–1694. Novými pány se stal rod Podstatských z Lichenštejna a to v 17. století. R. 1808 vypukla další pohroma a to velký požár, při kterém nebyl ušetřen kostel a shořelo 105 domů. V Kunžaku se to také r. 1836 hrálo v češtině ochotnické divadlo.

Z r. 1553 pochází první zmínky o škole, první vodovod byl zaveden r. 1665 a r. 1868 byla zřízena první četnická stanice. První spolková knihovna vznikla r. 1892, první telefon byl zaveden r. 1920. R. 1931 byla zavedena pravidelná autobusová linka a první promítání v kině probíhalo od r. 1939. Mateřská školka tu byla zavedena r. 1939.

Zajímavou pamětihodností je kostel sv. Bartoloměje, odkud je vidět celý Kunžak jako na dlani. Byl postaven ve 13. století a poté byl přestavěn do románského stylu. Na gotický sloh byl přebudován po požáru a to r. 1556. Dnešní podobu získal r. 1808, kdy došlo k dalšímu požáru. Z r. 1879 pochází hlavní oltář a z r. 1823 obraz sv. Bartoloměje od Josefa Handla. Z poloviny 19. století jsou vedlejší oltáře a to sv. Anny a sv. Josefa. R. 1556 byla přestavěna hranolová pětipatrová věž a to po požáru, která je 24,8 m vysoká. Na kostele se vystřídalo několik zvonů, původní zvony se nedochovaly. Barokní socha sv. Jana Nepomuckého stojí v parku vedle kostelíka, pochází z r. 1740. Druhá socha sv. Jana Nepomuckého je na starém můstku ve Velkém Podolí. Od r. 1933 je umístěn před kostelem památník obětem padlým v 1. sv. válce. Z r. 1832 pochází litinový kříž, který je umístěn na hřbitově. Zajímavostí jsou i dvoukřídlá hřbitovní vrata, která obsahují nápisy. Dominantou jsou i kapličky, umístěny v okolí Kunžaku a to z 19. století.

Z r. 1553 pochází i první zmínka o škole a ta byla r. 1742 zničena požárem a vystavěna nová o tři roky později. Škola se prodala a vyučování probíhala na radnici a to po třicet let. Nová budova školy byla vystavěna až r. 1819. V dnešní době stojí škola na náměstí, slavnostně otevřena r. 1904 (Krafková, 2001).

Lesní pamětní deska u Rožnova (foto 42., 43.)

Byla zřízena k počtě urozeného pána J. C. Angela rytíře Picchioniho ze zámku „Malá Hluboká“. Je to jako upomínka na dvacetileté držení dvora v Rožnově.

Deska má rozměry 1 x 1,5m a byla dříve rozlomena na 13 kusů. Roku 2000 byla znova zrekonstruována a dosazena opět na své místo. Zdeněk Hosák z Prahy provedl kamenickou práci a desku zrekonstruoval. Na desce je: „Lesnická pamětní deska zřízená k počtě urozeného pána J. C. Angela rytíře z Picchioni, rytíře železného kříže III.třídy, ženijního majora mimo službu, majitele statku Č. Rudolce atd. Ku stálé upomínce na dvacetileté držení dvora v Rožnově. Věnováno na zamení hluboké vděčnosti a účtě lesníkem a hospodářský správcem dvora Rožnov – Franz Konečný 1867–1887“ (Albrecht, 2004; cedule z lokalit).

Lipnice

Nachází se severozápadně od Dačic 9,5 km, náleží k obci **Český Rudolec**. 545 m je nadmořská výška. Obec leží v údolí Balíkovského potoka.

Jméno obce vzniklo od lipná (ves, hora, stráň) připojením přípony – ice.

První zmínka o vsi pochází z roku 1358, byla zde tvrz a ves náležela k valtínovskému zboží. Beneš z Miličina držel tvrz r. 1436. Mezi lety 1359–1416 se v Lipnici vystřídalo mnoho majitelů. Lipnice byla r. 1417 připojena k **Českému Rudolci**. R. 1466 náležela Lipnice Václavovi z Marejže. V 16. století náležela ves k markvareckému statku. R. 1633 byla obec prodána Dačicím.

R. 1843 žilo v Lipnici 181 obyvatel, r. 1880 bylo ve vsi 218 obyvatel a 31 domů, r. 1900 244 obyvatel a 31 domů, r. 1921 195 obyvatel a 30 domů, r. 1930 167 obyvatel a 35 domů, r. 1947 100 obyvatel a 38 domů, r. 1950 111 obyvatel a 38 domů, r. 1970 91 obyvatel a 23 domů, r. 1982 70 obyvatel a 18 domů. V současné době má 49 obyvatel a 40 domů.

Většina obyvatelstva se ve 2. polovině 19. a 1. polovině 20.století živilo zemědělstvím a nyní převládá na místních rybnících rybníkářství.

Obec byla elektrifikována r. 1948.

V obci je pomník padlým v 1. světové válce. V 1. pol. 19. století zde byla pod Pilským rybníkem pila na vodní pohon a byla de zřízena škrobárna (Nekuda, 2005).

Markvarec

Leží od Dačic západním směrem a to 8,5 km, náleží k obci **Český Rudolec**. 524 m je nadmořská výška. Obec leží v údolí Bolíkovského potoka a na Javořické vrchovině.

Jméno Markvarec vzniklo přidáním koncovky – ec k německému názvu Markvarts.

Z roku 1353 jsou první zmínky o obci, kdy ji darem dostal Pešík. Markvarec byl v 1. pol. 15. století spojen s **Českým Rudolcem**. R. 1453 byl prodán Václavovi z Marejže. R. 1480 majetek zdědila jeho dcera Barbora. R. 1550 obdržela Markvarec Johana z Hodějova. Poté byl prodán r. 1638 Berkovi z Dačic.

Obec měla r.1880 405 obyvatel a 63domů, r. 1900 337 obyvatel a 62 domů, r. 1921 316 obyvatel a 62 domů, r. 1930 320 obyvatel a 59 domů, r. 1947 188 obyvatel a 61 domů, r. 1950 182 obyvatel a 62 domů, r. 1970 194 obyvatel a 48 domů, r. 1982 158 obyvatel a 42 domů, nyní má obec 135 obyvatel a 60 domů.

Většina obyvatelstva se živila ve 2. pol.19. a v 1. pol.20. století zemědělstvím a do dnešní doby se jím pořád živí.

Obec byla elektrifikována r. 1947.

R. 1788 zde začala působit škola po různých domech ve vsi, poté byla postavena stálá škola a to r. 1876. Pak byla postavena dvoutřídka a to r. 1895. R. 1978 byla škola zrušena.

Ve vsi je socha sv. Jana Nepomuckého a to u rybníka. R. 1948 byl znárodněn místní lihovar, nyní je už mimo provoz. Jihovýchodně od obce je z konce 18. století židovský hřbitov s náhrobky z 1. pol. 19. století. V obci z 1. světové války pomník padlým (Nekuda, 2005).

Maříž

Obec ležící 2,5 km jihozápadním směrem od Slavonic, v jihozápadním cípu Dačicko sníženiny. Její nadmořská výška je 538 m.

Jméno obce vzniklo od přípony – ok ke jménu Maryš, r. 1893 vznikl název obce Maříž.

První zmínky o Maříži pochází z r. 1372, kdy patřila bratřím Peškovi a Oldřichovi z Olešné. Koncem 15. století ji vlastnili bratři z Řečice. R. 1607 byla prodána Marii Anně Kořenské z Terejova. V 18. století následuje střídání několika majitelů. V r. 1840 ji koupila Berta Erbenová, poté r. 1914 byl František ar. Dobřenský. Od r. 1923 patřil statek Josefu Miesslerovi.

V r. 1880 měla obec 340 obyvatel a 68 domů, r. 1921 267 obyvatel a 65 domů, r. 1947 182 obyvatel a 46 domů. R. 1970 77 obyvatel a 24 domů, r. 1982 45 obyvatel a 15 domů, nyní má 25 domů a 2 obyvatele.

Koncem 18. století tu byla zřízena škola. Dlouho se pak v 19. století učilo po domech, pak v provizorní školní budově, a až pak byla r. 1893 postavena jednotřídní škola. Škola byla r. 1965 zrušena a žáci převedeni do **Slavonic**.

Z r. 1717 tu je zámek, postavený Matyášem Jindřichem Butzem z Rolsberka. V 50. letech 20. století byl zborán (Nekuda, 2005).

Masné krámy (foto 35.)

Nachází se nedaleko **Vysokého kamene**, na rozcestí za **Kunžakem** na červené a modré pěší trase. Leží nad potokem a je to žulové seskupení balvanů. Jmenuje se tak proto, že když se konaly trhy v **Kunžaku**, obchodníci tudy vodili zpátky a i tam dobytek. Poráželi tu neprodaný dobytek a poté ho pak na černém trhu prodali.

Nebo další výklad je ten, že se zde těžila na cihly hlína, a byla „mastná“, místu se říkalo Masné krámy. A ve 20. století třicátých letech tu seance pořádali spiritisté z **Kunžaku** (Krafková, 2001; cedule z lokalit).

Matějovec

Vesnice leží 5 km západním směrem od Českého Rudolce, v nadmořské výšce 645 m. Leží v Novobystřické vrchovině v její východní části.

Ke jménu Matěj vzniklo připojením přípony – ovec název obce a to Matějovec.

Původně náležel Matějovec pánům z Hradce. Roku 1399 je poprvé obec uváděna v pramenech. Roku 1554 se dostala obec do rukou Zdeňka Krajíře z Krajku, který ji daroval Vilému z Roupova. Ten ji roku 1596 prodal Václavu Hodickému z Hodic. Až do roku 1849 náležel Matějovec k rudoleckému panství.

Obec měla v roce 1869 729 obyvatel a 99 domů, roku 1880 659 obyvatel a 107 domů, roku 1900 568 obyvatel a 105 domů, roku 1910 508 obyvatel a 107 domů. V roce 1921 496 obyvatel a 103 domů, roku 1930 423 obyvatel a 99 domů, roku 1947 103 domů a 256 obyvatel, roku 1950 207 obyvatel a 75 domů. Roku 1970 160 obyvatel a 41 domů, roku 1982 133 obyvatel a 33 domů. V současné době má 71 obyvatel a 95 domů.

Obec byla elektrifikována v roce 1948.

Škola byla zřízena v roce 1788 v domě č. 19. Vyhořela roku 1801. Roku 1843 byla postavena nová škola, roku 1873 přestavěna a zřízena druhá třída. Do roku 1945 se tu vyučovalo v němčině. Česká menšinová jednotřídní škola tu byla zřízena v roce 1938. V 60. letech 20. století byla škola zrušena pro nedostatek žactva, žáci byli převedeni do Českého Rudolce.

Z poloviny 18. století tu je postaven barokní jednolodní kostel sv. Oldřicha a Linharta. Z roku 1825 je pod kostelem kamenný kříž (Nekuda, 2005).

Mosty

Leží jihovýchodním směrem 3 km od **Kunžaku**, nadmořská výška je 610 m. Součástí obce **Kunžak** jsou od roku 1964, předtím byli samotnou obcí. Do roku 1953 zde byla národní škola, kvůli malému počtu dětí byla zavřena a děti již dojíždí do **Kunžaku**. Mosty patří mezi „řádové

vesnice“ a to svým uspořádáním domů. Většinou byli stavěny kolem potoka nebo podél cesty a to z jedné nebo ze dvou řad usedlostí. Byli zakládány již už ve 13. století.

Z 15. června 1383 je písemný doklad a to první o Mostech. Žádné písemné prameny nejsou z 15. století. Ale roku 1416 patřily Mosty pánům z Hradce.

Těsně na hranici Čech a Moravy byly Mosty, ale vyplývá z konce 18. století, že nejsou moravskou vesnicí, ale českou.

Také roku 1777 měli robotní povinnosti a ty byli ty, že kladli leče na zvěř v panských lesích. Roku 1806 se tu ubytovalo francouzské vojsko a způsobilo zde velké materiální škody.

V Mostech byl také roku 1904 založen místní odbor Národní jednoty pošumavské a měl 41 členů v roce 1908, a také 73 svazků knih bylo v knihovně. Hasičský sbor tu byl založen roku 1902 a měl 20 členů.

Cesta spojující **Suchdol** a Mosty vznikla r.1924. První autobus na trase **Lomy – Kunžak – Mosty – Dačice – Jemnice** přijel 17. 1. 1931. Elektrifikace byla provedena 18. 10. 1948. První telefon byl zaveden 4. 2. 1948.

Mosty byly uváděny pod německým názvem Dämmerschlag r. 1790. Poté název Temerschlag r. 1870 a to s 417 obyvateli a 52 domy. Na počátku 20. století měly Mosty 584 obyvatel, dnes už jen 84 obyvatel. Dnes slouží ves spíše k rekreaci.

Roku 1724 tu byla postavena první myslivna, dostala čp. 39. Při její stavbě tu zahynul pod zříceným kamenem Jakub Kopačka. Chalupa nese jméno po prvním myslivci a to Čihákovi.

Na návsi je kaplička, rybník s umělým ostrůvkem. Z let 1983 – 1984 tu najdeme pamětní kámen na vzpomínku stavby samospádového vodovodu. U některých domů lze najít i staré kamenné sklípky nebo koryta na vodu z kamene (Krafková, 2001).

Muzeum čs. Opevnění Klášter (foto 26.)

V roce 1938 vybudované k obraně ČSR. Z mnoha objektů byl zrenovován objekt č. 127 a vybaven dobovým zařízením, výstrojí čs. vojáků a výzbrojí. Zachovalé jsou také zákopy z mobilizace z roku 1938 a opevnění pro základ chaty pro osádky. Návštěvní doba je nepravidelná (Šafránek, 2008).

Muzeum samorostů (foto 14. , 15.)

Najdeme směrem na **Stáلكov** na okraji **Slavonic**. Tam stojí hájovna a neoficiální muzeum samorostů. Můžeme je tu obdivovat v letní sezóně a to nápadité exempláře a nepochopitelné skulptury, různé tvary, některé slouží jako prolézačky či originální sedadla (Obůrkova, 2006; Obůrkova, 2009).

Národní přírodní památka Kaproun

Je významné z hlediska botanického, chráněné území, jeho výměra 2,92 ha. Bylo vyhlášeno roku 1987. Zahrnuje přechodové luční acidofilní rašeliniště a malý, ve spodní části oligotrofní rybníček. Krátkostébelnými ostřicovo – mechovými společenstvy je porostlé luční rašeliniště. Vyskytuje se v něm řada významných rostlinných druhů přírodovědecky a ochránářsky, např. vachta trojlistá, zábělník bahenní, suchopýr úzkolistý, suchopýr pochvatý, starček potoční, hadí mord nízký, a mnoho druhů ostřic, vrba rozmarýnolistá aj. Je to jedna ze tří lokalit v ČR, kde roste ohrožený a velmi vzácný druh vstavače – srstnatec Traunsteinerův v důsledku vysušení lokality prakticky vymizel. Bohatá populace leknínů tu rostla ještě počátkem 80-tých let. Rozmnožuje se tu skokan ostronosý a ropuch obecná. A vyvíjí se tu 23 druhů vážek (cedule z lokalit).

Návary

Osada náleží ke Starému Městu pod Landštejnem. Při krajích polí a luk je několik roztroušených stavení. Stavební ruch pomohl k postupné obnově této pohraniční lokality. Pokud jedeme po cyklotrase 1007 po úzké silniče, a za osadou odbočíme doleva, ocitáme se v rozlehlých oplocených pastvinách, kráčíme po nich po široké cestě lemované stromy, až se nám po levé straně otevírá pohled na Návarský rybník. Je to jedna desetihektarová nádrž na přítoku potoka Pstruhovcem. Více jak deset let tento rybník slouží jako středisko skautek a junáků ze **Slavonic** (cedule z lokalit).

Nová Bystřice

Město, ležící pár kilometrů od rakouských hranic v Novobystřické vrchovině v nadmořské výšce 590 m. Nejvyšším bodem je Kunějovský vrch 725 m n.m. Nová Bystřice je součástí dvou parků a to přírodního parku Vojířov a Homolka, větší část spadá do parku Česká Kanada.

Z roku 1175 pochází první zmínky o Nové Bystřici. V 11. a 12. století tu zde existovalo slovanské osídlení, což dokládá slovanské mohylové pohřebiště v přírodním parku Homolka – Vojířov. Bystřice a Landštejn se roku 1276 stali majetkem Guty Habsburkové. Součástí Čech se bystřické panství stává roku 1282, neboť jeho vlastníkem je Sezim z rodu Vítkovců. Celé panství bylo postiženo hladomorem a to díky Janu Lucemburskému, neboť proti němu rebeloval Vilém z Landštejna. Roku 1341 byla Bystřice povýšena na město a to díky Janu Lucemburskému. Majitelem Bystřice se roku 1381 stává rod Krojífů z Krajku. Jan Žižka ji dobyl a vypálil r. 1420. R. 1493 byl zde založen klášter a r. 1533 byl zničen novokřtěnci. Kněžna Lucie Otýlie z Hradce kupuje panství r. 1575 a odkazuje ho poté svému synovi Adamu Pavlu Slavatovi, za něho

nastává největší rozvoj panství. Po jeho smrti nechali jeho srdce zazdít v kostele v Nové Bystřici, r. 1997 to prokázal archeologický průzkum. V roce 1870 nastává rapidní úbytek obyvatelstva a to díky jeho stěhování do Ameriky. Němci zde byli nadšeně přivítáni roku 1938 a Bystřice byla osvobozena 10. května 1945. Bystřice se také nalézala pár metrů od železné opony. Obrovský rozkvět města nastal až r. 1989.

I s okolními vesnicemi které patří k Bystřici zde žije 3 500 obyvatel.

Z pamětihodností je tu k vidění kostel sv. Petra a Pavla, kostel sv. Kateřiny, kašnu se sochou sv. Lukáše, morový sloup se sochou Nejsvětější Trojice, zámek a zbytky hradeb a kámen republiky u Lesního hotelu Peršlák (http://cs.wikipedia.org/wiki/Nov%C3%A1_Byst%C5%99ice; Bahlcke, 1998).

Obelisk (u Albeře) (foto 23.)

Čtyřboký žulový jehlan je z počátku 19. století, připomíná v českých zemích nejstarší měřičské síť (David, 1995).

Olšany (foto 17.)

Obec ležící 13,5 km od Dačic severozápadním směrem. Její nadmořská výška je 610 m. Leží v severovýchodní části Novobystřické vrchoviny.

Jméno obce vzniklo z olšěné, lidé z Olší nebo z místa porostlého olšemi. Až roku 1872 název Olšany.

První zmínky o obci z roku 1356. R. 1376 vlastníkem Beneš z Olšan, r. 1434 Mikuláš ze Štítného, r. 1514 Mikuláš Hodějovský z Hodějova. R. 1619 Jan Babka z Meziříčka, který byl obviněn z účasti na stavovském povstání. R. 1721 byl statek prodán k Dačicím, až do r. 1849.

V roce 1843 žilo v Olšanech 493 obyvatel a bylo tam 52 domů. R. 1880 254 obyvatel a 61 domů, r. 1900 342 obyvatel a 66 domů, r. 1921 299 obyvatel a 61 domů. R. 1930 267 obyvatel a 62 domů, r. 1950 185 obyvatel a 62 domů, r. 1982 134 obyvatel a 41 domů. Nyní má 92 obyvatel a 61 domů.

Roku 1788 tu byla založena škola. Od roku 1884 byla škola dvojtřídní a trojtřídní od r. 1897. R. 1977 byla škola zrušena a žáci převedeni do Studené.

Východně od obce leží židovský hřbitov z pol. 18. století a náhrobky z 19. století (Nekuda, 2005).

Pfaffenschlag (foto 10.)

Ves, nazývaná též Bobovec. Byla pravděpodobně založena ve 13. století slavonickým farářem. Její zbytky byly odhaleny v 50. a 60. letech 20. století. R. 1423 nejspíše zanikla při vpádu husitských vojsk a nebyla už obnovena. V r. 1483 byl založen „dnešní návesní“ rybník. Lokalita je tvořena 12 odkrytými zemědělskými usedlosti.

Domy byly většinou zděné a roubené špýcharového typu. Byly postaveny jako dvojřadá lesní lánová vesnice rozložená po obou březích Slavonického potoka. Byl tak, aby měly co nejbližší ke zdroji vody. Na pravém břehu potoka stály velké usedlosti, které měly pravidelnou zástavbu se štítovou orientací vůči potoku. Na levém břehu byly velké usedlosti, ale i malé, které měly orientaci podélnou i štítovou vůči potoku. A domky bez hospodářských objektů stály mimo uvedené řady. Domy obsahovaly jizbu, komoru a síň, tzv. trojdílnou dispozici. Z udusané hlíny anebo z dlážděných kamenů byla podlaha obytné jizby, která ještě obsahovala ohniště a pec. Pověštinou to byly usedlosti jednořadové, navazovaly přímo na obytný dům. Dochovaly se tu patrové sýpky, a to jedny z nejstarších. Součástí některých usedlostí byly podzemní chodby a to až 20 až 30 m dlouhé.

Sociální rozvrstvenost obyvatel dokladují velikosti a vybavení jednotlivých usedlostí. V menších usedlostech žili podsedci (podruh), většinou v dvojdílných domcích bez hospodářských objektů, tvořili 25% usedlíků. Ve větších usedlostech žili celolánici (půllánici), bylo to podle rozlohy půdy.

Archeologové prokázali pěstování prosa, hrachu, vikve, ovsa, žita, pšenice, třešně, ořešáku vlašského a rybízu (David, 1995; Obůrkova, 2006; Obůrkova, 2009; cedule z lokalit).

Plachý šraňk

Místo se nachází Pod Vysokým kamenem na červené pěší trase směrem **Zvůle**.

Je to místo, které bylo pojmenováno podle hraniční závory na hranici mezi panskými a soukromými lesními pozemky. V občasně době zde vede centrální hranice k.ú. Mosty a Klenová u Hůrek.

Významné je tu tzv. Hallova mohyla, nachází se na lesní cestě vzdálené asi 100 metrů (po červené turistické trase rovně). A jdete-li doleva, dostanete se k Hallově hájence (cedule z lokalit).

Pomezí (foto 25.)

Ve vsi je k vidění kostel sv. Jana Křtitele. Pochází z r. 1250 a je to románská stavba, upravená r. 1300 do gotické podoby. Zrušena a probořena byla později kostelní loď, část upravena na obytné

stavení (čp. 19), kde se dodnes v jeho průčelí dochovala okna s osmipaprskovou kružbou a to dvě a kruhová. Na samotný kostel byl upraven presbytář. Má apsidu půlkruhovou s románskými okénky. Dochovali se i raně gotické a románské malby. Dvojitým valem a příkopem je opevněn ostroh, na kterém stojí kostel.

Archeologický výzkum prokázal, že tu ve 3. čtvrtině 12. století stávala románská falc (hrad), vznikla jako centrum obranné a správní kolonizační vlny. Jindřich a Wichud Zolingu postavili rad. Výzkumy dokazují, že se jednalo o dílo mimořádných kvalit, potvrzují to reliéfně zdobené krychlové hlavice románských okenních sloupů. Po r. 1252 v rakouských zemích nastolením vlády Přemysla Otakara II. A stoupající význam hradu Landštejna uspíšily úpadek objektu, který ve 14. století po násilné destrukci ztratil svou funkci a nebyl už obnoven.

Obec, ve středověku nazývána Markl, která vznikla při objektu, pravděpodobně bývala centrem kolonizace jihovýchodních Čech a opevněnou románskou osadou. Její význam poklesl ve 14. století, po odklonu obchodní cesty od **Slavonic** na Jindřichův Hradec (David, 1995).

Pomník Járy Cimrmana (foto 31., 32.)

Leží jeden kilometr od Kaprouna uprostřed lesů, na zastávce úzkorozchodné železnice. Po vystoupení si tam připadáte, jak na konci civilizace. Zde je pamětní deska, která byla 30. června 2000 odhalena, a v ten den byl Jára Cimrman jmenován čestným občanem **Kaprouna**. Toho dne to bylo 100 let, co zde svou nohou spočinul Jára Cimrman, když byl vyloučen z přepravy. V onen slavný den se tu sešli členové Divadla Járy Cimrmana s panem Ladislavem Smoljakem, aby odhalili desku. Je na zastávce i vrcholová kniha, která je určena k užívání pro veřejnost (Krafková, 2001).

Psí hřbitov (foto 1.)

Ke spatření tu je vytesaný obličej do kamene a kamenné sloupy původního oplocení, které tvoří poslední zbytky hřbitova.

Zde nechával rudolecký pán, rakouský ženijní major Angelo, rytíř von Picchioni, pohřbívat své lovecké psi od 2. poloviny 19. století (cedule z lokalit).

Radíkov

Radíkov se nachází 3 km západně od Českého Rudolce, dříve samostatná obec. Nadmořská výška je 568 m. Leží v údolí Radíkovského potoka, ve východní části Novobystřické vrchoviny. Jméno vesnice vzniklo přidáním přípony – ov ke jménu Radík. Rozlišením od sousedního Horního, proto jméno Dolní.

První zmínky o vesnici pochází z roku 1358, kdy Dobeš z Kamenice koupil společně s Valtínovem od pánů z Landštejna i Radíkov. K bílkovskému statku pánů z Hradce příslušel Radíkov do roku 1466. Pak přešel do rukou Krojířů z Krajku na Kačicích . R. 1554, po jeho smrti, přešel do rukou Zdeňkovi Krajíři na Landštejně. Ten daroval Radíkov své dceři Anně. R. 1596 byl prodán k Rudolci, u něj zůstal až do r. 1849.

V roce 1850 měla vesnice 223 obyvatel, r. 1880 355 obyvatel a 62 domů, v roce 1900 363 obyvatel a 64 domů, r. 1921 318 obyvatel a 66 domů. R. 1930 286 obyvatel a 65 domů, r. 1947 136 obyvatel a 69 domů. R.1950 140 obyvatel a 52 domů, r. 1970 103 obyvatel a 27 domů, r. 1982 72 obyvatel a 25 domů. V současné době má 23 obyvatel a 40 domů.

Vesnice byla elektrifikována v roce 1948.

Z roku 1690 je první záznam o škole, která byla v roce 1974 pak zrušena.

Pseudogotická kaple na návsi z roku 1880 (Nekuda, 2005).

Rašeliniště Suchdol (foto 18.)

Bylo vyhlášeno roku 1987 a je to přírodní památka. 2,55 ha je jeho výměra. Najdeme ho severovýchodně od **Suchdola** a to nad Novým rybníkem. V jihočeské části Českomoravské vysočiny to je botanicky nejvýznamnější zachovalé rašeliniště. Je považováno za evropskou raritu. Podklad pokrývá hrubozrnná žula z čtvrtohorních rašelinných sedimentů. Vrstva má mocnost 75 cm. Najdeme tu i několik mechorostů, které jsou zbytkem květeny z doby ledové. Nalezeny tu byly mechorosty štúrovce dutolistého, poparka třířadá, bažiník kostrbatý.

K nalezení tu jsou i druhy vzácných střevlíčků a drábčků. Rozmnožuje se tu ropucha obecná a hnízdí zde strnad obecný a pěnice podkřovní. Jinak tu roste bařinka nahenní, rosnatka okrouhlitá, suchopýrek alpský, len počistivý, tolíje bahenní (cedule z lokalit).

Romava

Nachází se cca 10 km od **Nové Bystřice** jihovýchodním směrem na rakouských hranicích, dnes zaniklá obec. Leží u rybníka dnes nazvaného Romavský, v území zvaném „hraniční les“. Do r. 1487 je datován její vznik. K Dačicím byla přidělena vesnice roku 1489, k Nové Bystřice patřila od roku 1550. Za dobu své existence nebyl zaznamenán žádný rozvoj vesnice, a to také díky její poloze. Proto se jí dostalo neoficiálního jména „Pustá“. Území o rozloze 441 ha spravovala obec před koncem druhé světové války, měla 259 obyvatel a 67 domů. Kaple sv. Druide stávala na návsi. Obec byla vysídlena po skončení druhé světové války a zanikala od roku 1945. A to díky posilování ochrany státní hranice bývalé československé socialistické republiky (cedule z lokalit).

Rybník Osika

Byl založen v 16. století pauláni. Jeho rozloha je 67 ha. Jeho maximální hloubka je 5 metrů. Leží uprostřed lesů a je obklopen rekreačními objekty. Sem tam písčité pláže. Byl založen pod názvem Asie a to mnichy z paulánského kláštera. Název Asie vznikl z označení kláštera a to z jeho počátečních písmen: Abatia Sancti Pauli. U rybníka byl r. 1945 zajatecký tábor, kde bylo na 40 000 Němců (David, 1995; Obůrková, 2006).

Rybník Zvůle

Roku 1571 byl založen rodem Krajířů z Krajku a leží na Lhoteckém potoce. Jeho hloubka je 2,5 m a rozloha 8 hektarů. Má zátoku menší „Smutná“ (obklopena lesy, vůbec sem nezasvítí) a větší „Veselá“. Na dně je velké množství žulových kamenů (Krafková, 2001).

Senotín

Malá vesnice ležící severovýchodním směrem nedaleko od bývalého hornického městečka **Hůrky**. S touto vesnicí má podobnou minulost, neboť se mezi těmito dvěma vesnicemi nacházely stříbrné doly. Dříve se tu také vyrábělo tmavé sklo a to v Tewlově sklárně. V 17. století žili také v okolních lesích také vlci a medvědi. Vesnice je zajímavá starými vesnickými stavbami, které dnes slouží z velké části jako rekreační budovy. V nynější době má Senotín 23 obyvatel a 30 domů (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Senot%C3%ADn>).

Schillerovy kameny (foto 4.)

Legenda vypráví, že ve zdejších lesích čerpal námět pro své dílo „Loupežníci“ slavný německý dramatik Fridrich Schiller a vyseděl tu důlek na jednom z kamenů. Jako pocta ke 100.výročí úmrtí slavného dramatika je na kameni vytesáno „Schillerstein 1905“. Proto název Schillerovy kameny (Albrecht, 2004).

Slavonice

Leží na jihozápadní Moravě při moravskorakouské hranici, ve vzdálenosti 10 km od **Českého Rudolce**. Nadmořská výška je 512 m.

Název města vznikl příponou – ice ke jménu Slavoň (a). A znamenalo to ves lidí Slavoňových. Název Slavonice vznikl roku 1924.

Slavonice se od r. 1294 uváděly jako trhovou vsí a patřily Oldřichovi z Hradce. Ve 14. století se Slavonice stali městem a také byli nejvýznamnějším městským sídlem na jihozápadní Moravě. Ve 20. letech 15. století se také dostali do víru husitských válek a došlo k vypálení kostela

Božího Těla a vsi **Pfaffenschlag**. Za třicetileté války bylo město rabováno císařskými vojsky, které táhli na trase z Vídně – Praha. Součástí panství Telč byli Slavonice do roku 1849.

Slavonice měli v roce 1869 2 647 obyvatel a 430 domů, roku 1880 2 662 obyvatel a 433 domů, r. 1910 2 601 obyvatel a 433 domů. V roce 1930 2 288 obyvatel a 483 domů, roku 1970 2 300 obyvatel a 454 domů. R. 1982 2 412 obyvatel a 478 domů, v dnešní době 2 533 obyvatel a 626 domů.

Roku 2003 bylo město zařazeno do seznamu památek UNESCO.

Škola zde byla zřízena kolem 2. poloviny 14. století. Ve 2. pol. 16. stol. byla škola v rukou protestantů. Nejdříve se nacházela poblíž kostela, poté byla přestěhována „na starou faru“. R. 1667 byla vystavěna škola nová a to v Růžové ulici (nyní B. Němcové). Od r. 1803 byla zřízena na Dolním náměstí před kostelem. Chlapecká škola byla otevřena od r. 1896. R. 1897 byla postavena nová škola na konci Dolního náměstí a r. 1960 byla přejmenována na základní devítiletou školu.

V r. 1961 byli Slavonice vyhlášeny městskou památkovou rezervací. Od 14. století má město opevnění. Ze tří věžovitých bran se zachovaly dvě a to Jemnická (Znojemská nebo Horní) a Dačická (Bolíkovská nebo Dolní), třetí Rakouská brána byla zbořena po polovině 19. století. Z pol. 16. století uprostřed města hranolová kostelní věž. Gotický farní kostel Nanebevzetí P. Marie, stavěn od pol. 14. století. Z roku 1702 hřbitovní kaple sv. Kříže. Na obou náměstích největší pozornost budí zachovalé renesanční a gotické domy ze 16. století. Na Horním náměstí barokní kašna a na Dolním renesanční kamenná kašna. Dále rozsáhlá podloubí pod historickým jádrem a za zmínku stojí i slavonické katakomby. Ve městě jsou i pomníky k osvobození 9. května 1945 a pomník obětem 2. světové války (Daněk, 2002; Chadim, 2004; Nekuda, 2005).

Smrk ztepilý

Nejvýznamnější smrk z této oblasti je na cyklistické trase 1115 a to směrem na **Kunžak** pod chatou Katovnou.

Má výšku 35 m, průměr kmene je 1,2 m a jeho stáří je odhadováno na 114 let.

Smrk obecně patří mezi dřeviny na prvním místě pěstované v Evropě, je schopen vysoké produkce dřeva. Je to strom domácí, roste v nižších polohách. V chladném a mírném pásu roste až padesát druhů smrků.

Popis: Koruna široce až úzce kuželovitá, v pravidelných přeslenech rostou větve. V mládí je kůra hladká a hnědavě zbarvená, podélně brázditá je ve vysokém stáří. Šišťice jsou nerozpadavé a strom začíná plodit ve 30 – 40 letech. Kořeny jsou povrchové a málo vyvinuté, proto trpí ve

větrných polohách vývraty. Nejvyšší smrky dosahují tloušťky až 2 m a výšky 30 – 50 m, dožívají se až 200 let.

Smrk vyžaduje vzdušnou vlhkost, kyselá půdy. Je to dřevina stinná až pohostinná. K odumírání smrkových porostů dochází díky kyselým dešťům, sněhu, bekyni mnišky a některých hub (cedule z lokality).

Stáلكov

Obec leží v jihovýchodní části Novobystřické vrchoviny ve vzdálenosti 6 km severozápadním směrem od **Slavonic**. V nadmořské výšce 637 m.

Jméno obce vzniklo příponou – ov ke jménu Sládek, r. 1924 vznikl název Stáلكov.

Ves se poprvé uvádí r. 1399, kdy byl vlastníkem Jan z Kravař. R. 1597 byl vlastníkem Vilém z Roupova a od té doby náležel Stáلكov k rudoleckému panství.

V r. 1880 měla obec 291 obyvatel a 53 domů, r. 1900 267 obyvatel a 47 domů, r. 1930 218 obyvatel a 52 domů. R. 1950 92 obyvatel a 46 domů, r. 1982 63 obyvatel a 19 domů, nyní má 41 obyvatel a 35 domů.

Koncem 18. století tu existovala škola, budova byla postavena r. 1804 a sloužila až do r. 1899, kdy byla zbořena a postavena nová budova. Pro malý počet žáků byla škola zrušena v 50. letech 20. století.

Na návsi je kaple z 19. stol. a kamenný kříž z r. 1839. A pomník padlým k osvobození a ke druhé svět. válce (Nekuda, 2005).

Staré Město pod Landštejnem

Leží v kotlině obklopené lesy po obou stranách potoka Pstruhovce. Obec vznikla ve 12. století, na trhovou ves se rozrůstá ve 14. století, příslušnou k hradu **Landštejnu**. Městečkem se stala v 15. století.

Dominantou obce je kostel Nanebevzetí Panny Marie, který stojí na malém náměstí. Byl vystaven v letech 1495–1514 na náklady pánů Krajířů z Krajku. Je to pozdně gotická stavba. Na jižní straně je trojlodní pseudobazilika s protáhlým, pětibokým presbytářem a s obdélnou sakristií. Presbytář je členěn z vnějšku opěráky, vysoká okna s kružbami a uvnitř kamenný pozdně gotický sanktuář. Hvězdicovou klenbou je sklenutá hlavní kostelní loď. Bez patek vyrůstají žebra a to přímo ze stěn. Z roku 1723 vyniká ze zařízení hlavní barokní oltář, a ze 16. a 17. století jsou v kostele kamenné náhrobní desky. Ty patří některým pánům z Landštejna, kteří tu jsou pohřbeni. Hranolová zvonice stojí před kostelem, přestavěna v 17. století a která pravděpodobně vznikla stejně s kostelem. Je krytá cibulovou bání a je z lomového kamene. Z 18.

století zde najdeme i barokní sochy sv. Donáta a sv. Jana Nepomuckého. R. 1800 byl postaven nedaleko kamenný most se dvěma oblouky.

V minulosti zde také bývalo početné židovské ghetto, připomíná je starý židovský hřbitov. Ten leží za severním okrajem obce při potoku Pstruhovi. Dříve tu byla samostatná židovská obec. Vznikl židovský hřbitov a byla postavena synagoga. Z r. 1610 pochází nejstarší náhrobek. Ve Starém Městě žilo v letech 1610–1532 23 židovských rodin. Všechny uložené materiály včetně matrik r. 1830 ještě se synagogou shořely. Nová synagoga byla postavena v polovině 19. století a r. 1959 byla zbořena. Z důvodu migrace Židů židů ubývalo a v r. 1850 je zaznamenáno jen již 7 židovských domů. R. 1893 byla zrušena samostatná židovská obec pro úbytek obyvatel. A r. 1900 zrušena i místní židovská škola. Posledním představitel židovské obce byl Leopold Steiner (David, 1995).

Stodůlky

Od **Zvůle** severozápadně. Dostaneme se k nim směrem z **Jiter** na **Terezín**. Při odbočování směrem na **Zvůli** na nás vykukuje z lesa kamen ve tvaru obrovského srpu měsíce. Za ním jsou další dva ve tvaru bochníků chleba. V létě vypadají jako hříbky, když jsou porostlé mechem. Pověst vypráví, že ho rozpůlili křesťané (Krafková, 2001).

Stoječín

Vesnice je vzdálena 3 km jihozápadně od Českého Rudolce, v nadmořské výšce 605 m. Leží ve východní části Novobystřické vrchoviny.

Jméno obce vzniklo od Stojata, přidáním přípony –ín.

Roku 1369 je ves poprvé uváděna, kdy ji koupil Svan a Kunš z Olešné. Od roku 1459 patřila ves bílkovskému statku. Roku 1561 byl Stoječín prodán Zachariáši z Hradce. Václav Hodický ves koupil roku 1597 společně s rudoleckým panstvím a od té doby byl jeho součástí až do roku 1849.

V roce 1880 měla obec 209 obyvatel a 39 domů, roku 1900 204 obyvatel a 37 domů, roku 1921 173 obyvatel a 37 domů. V roce 1930 162 obyvatel a 36 domů, roku 1947 85 obyvatel a 40 domů, roku 1950 85 obyvatel a 26 domů. Roku 1970 50 obyvatel a 15 domů, roku 1982 30 obyvatel a 12 domů. V současné době má 24 obyvatel a 35 domů.

Obec byla elektrifikována roku 1948.

Škola tu vznikla roku 1909 a to jako jednotřídka, industriální vyučování bylo zavedeno v roce 1911. Německy se tu učilo do roku 1945, po tomto roce česky. Poté byla škola pro malý počet žáků převedena do Rudolce.

Z doby kolem roku 1880 je na návsi kostel sv. Linharta a z roku 1898 kamenný kříž (Nekuda, 2005).

Suchdol

Z doby kolonizace je jméno majitele ukryto za jménem Suchdol a to Suchý dol. Z roku 1373 jsou první zmínky o Suchdole. Oblast patřila církevně do diecéze olomoucké a to na Moravu. Roku 1604 se zánikem pánů z Hradce dostal politicky Suchdol do Čech a to i církevně. A to do držení Slavatů a poté hrabat z Lichtenštejna a pak pod hrabata Podstatských z Prusí a to roku 1762 až do r. 1926. Za třicetileté války byl vypálen vypálen a postaven na místě kříž.

Obchod a zemědělství se začalo rozvíjet v 19. století, ženy vyráběly plátno, obevují se tkalcovské stavy. Obyvatel tu žilo 146 a to v r. 1850, nyní je trvale přihlášených obyvatel 13. Suchdol je nyní rekreační oblastí.

Společenský život se zde rozvíjel od 20. století, a byla tu pobočka Národní jednoty pošumavské zřízena. Také sbor dobrovolných hasičů.

Veřejný vodovod, elektrifikace a kanalizace vybudovány po druhé světové válce. Do r. 1964 byl samotnou obcí, dnes spadá pod Kunžak.

Na návsi jsou ještě k vidění staré a vysoké stromy, pod kterými je stará zvonice a oplocený křížek (Krafková, 2001).

Svatý Duch (foto 34.)

Též kostel Božího Těla. Pověst praví, že koncem 13. století došlo k vyloupení kostela Nanebevzetí P. Marie slavnického farního kostela. Zde lupiči odhodili uloupenou hostii, symbol Božího Těla. Mladý pastýř tu pásal ovce, zjara roku 1280, když z blízkého křoví náhle vyšlehly jasné plameny. Uloupenou sv. Hostii v ohni rozpoznal přivolaný farář a nesl ji slavnostně zpět do farního kostela a to průvodem. Hostie však u městské brány zmizela a objevila se opět zde ve křoví. Potřikrát se jí lidé snažili vrátit zpátky, ale marně. Ale když slíbili, že na kopci vystaví kapli, mohli ve farním kostele uložit sv. Hostii.

Původní kaple byla zasvěcena kultu Božího Těla – Corpori Christi, což v Čechách bylo ve své době ojedinělé. Když se husitům nepodařilo dobýt **Slavonice**, byla jimi kaple vypálena. Koncem 15. století byl na spáleníšti vystavěn poutní kostel Božího Těla. Stavba byla dvoulodní, pozdně gotická, zaklenutá hvězdicovou klenbou a rozšířena postupně do dnešní podoby. Mozaika sv. Kryštofa, který nese na ramenou Ježíška, je zajímavá svou barevností. Na kostel sv. Ducha byl přejmenován protestanty a to ve 2. polovině 16. století. Původní název mu byl vrácen

v protireformačním období a to název Poutní kostel Božího Těla (Obůrkova, 2006; cedule z lokality).

Terezín

Leží jihovýchodně 5 km od **Kunžaku**, v 660 m nadmořské výšce. Z roku 1723 jsou o Terezíně první zmínky, a byl tu založen poplužní dvůr Petrov, a byl pak přiřazen na žádost ke **Kunžaku**. A v r. 1810 nedaleko od něj vznikl Terezín, nová osada. Novými osadníky byli hlavně lesní dělníci. Poté dvůr zanikl a v písemnostech byl Terezín uváděn jako Terezínov.

Ve 30 domech tu r. 1869 žilo 222 osob, v 31 domech v r. 1900 167 lidí, v 11 domech v 70. letech 20. století 20 obyvatel, nyní je trvale přihlášených 7 obyvatel. Jinak je to rekreační oblast.

Jinak je kolem vsi k vidění řada velkých kamenů, vpravo za Terezínem jsou k vidění dva velké balvany, jeden je rozpuklý do kříže. Směrem na Nový Svět je po levé straně kamen, který v sobě ukrývá jeskyni (Krafková, 2001).

Trkal (foto 19.)

Kameny, seskupené, najdeme od **Suchdola** jihovýchodně asi půl kilometru. Je nejvýznamnější z viklanů z celé naší republiky. Spočívá na podlaží svou nepatrnou plochou a je možné s ním menší silou hýbat. Ale nepohybuje se. V roce 1910 byl dětmi na školním výletě rozhybán, ze svého přirozeného těžiště spadl a proto se nyní už nehýbe.

Můžeme na něm najít celkem 13 misek. Je usazen na kamenném hřebeni na východní straně (Krafková, 2001).

Troják (foto 29.)

Zděná malá chaloupka uprostřed lesů, významná tím, že v minulosti jejím středem procházelo panství a to rovnou tři: bystrické, rudolecké a telčské. V chalupě, uprostřed ní, je trojhranný kámen, v něm r. 1876, který je do něj vytesaný a ještě jména jejich majitelů a jména panství. Údajně sem majitelé chodili hrát karty a každý seděl na svém panství (Krafková, 2001).

Trojmezí (foto 38.)

Dreislander = Trojmezí. Stýká se zde hranice tří zemí a to česka – rakouska – moravy (Albrecht, 2004).

Úzkorozchodná železnice (foto 22.)

V jihovýchodních Čechách mohou lze nabídnout, co jinde ne a to úzkokolejnou železnici, poslední v Čechách. Koleje, o 760 milimetrů od sebe vzdálené, vinou se zatačkami z Jindřichova Hradce, až do **Nové Bystřice**, a na sever směřují do Obrataně (obec mezi Pelhřimovem a Tábořem).

Od roku 1897 zpřístupňuje Českou Kanadu jižní větev do **Nové Bystřice**, 33 km dlouhá. Severní větev byla vybudována v letech 1905–1906 a měří 46 km. Z let 1954–1958 zajišťují provoz motorové lokomotivy třídy 705. Lokomotiva U 46.001 Resica táhne soupravu historických vozů, vyrobená v Rumunsku v roce 1958. Vlak Vás veze šťavnatými loukami, hlubokými lesy, okolo bludných kamenů a zrcadel rybníků. Zastávky s nádražím jsou ukryté v lesním tichu před shonem dnešních lidí. Od nich vedou vždy mnohé cyklistické i turistické trasy, směřujících k mnoha zajímavostem. Severní dráha do Obrataně spojuje Novou Včelnici, Kamenici nad Lipou a Černovice u Tábora s okolními vesnicemi.

Podle jízdního řádu jezdí v sezóně historické parní lokomotivy, celoročně již pak už na základě objednávky. Patří k nim stoleté restaurované osobní vagóny. Jízda v otevřeném nákladním voze s lavicemi a stoly. Kryté nákladní vozy zvané „dobyčáky“. Ubytování přímo na nádraží v Hůrkách. Pro cestující jsou připraveny i pamětní dobové jízdenky, na přání cestujících (Obůrkova, 2006; cedule z lokalit).

Valtínov

Je moravskou vsí, mezi obcemi **Mosty** a **Valtínov** je hranice Čech a Moravy. Je vzdálena 5 km od obce **Kunžak** a je jeho součástí od 1. ledna 1989. Součástí politického okresu Dačice byl v letech 1850–1960, s výjimkou let 1940–1945 a to let válečných. Také byl součástí obce **Markvarec** v letech 1980–1988.

Leží v údolí potoku vlévajícího se do Lipnického potoka a to v nadmořské výšce 601 m.

Valtínov vznikl před rokem 1358 a to na území pánů z Landštejna, vytlučením lesů po německém obyvatelstvu. Roku 1503 jej vlastnil Kuneš z Lipnice a ten ho zapsal na Jindřicha z Krajku r. 1517. Roku 1610 náležel Vilému Dubskému z Třebomyslic, a to ke statku Dačice.

Valtínov měl 55 domů a to v roce 1793 s 553 obyvateli, a to 191 evangelíky, 355 katolíky a 7 židy. Poté se počet obyvatel snížil o 62, počet domů byl stejný a to v r. 1921. Nyní je tam 129 obyvatel a 80 domů.

Je zde kostel Panny Marie, který je novogotický a byl postaven v letech 1905–1906. Má hranolovou věž před průčelím, je síňového typu a má uzavřený trojboký oltář. A kostel evangelický, postavený v letech 1904–1905. Kamenný kříž je před kostelem a pod velkým

stromem u silnice je studánka. A uprostřed vesnice je na druhé straně mezi kostely kamenný kříž a to oplocený.

Roku 1788 tu byla zřízena jednotřídní škola a sloužila i pro **Horní Radíkov** a to do r. 1832. Pro velký počet dětí se tu po 27 let vyučovalo polodenně. „Jubilejní škola“ byla otevřena r. 1908 a ta byla dvojtřídní. A r. 1910 byla postavena nová budova školy. Nyní děti do škol dojíždí (Krafková, 2001).

Veclov

Na návsi dva rybníčky, za nimi kaple pseudorománská z 19. století, dnes upravená na rekreační objekt. Jinak malá vesnice leží na úpatí zalesněného svahu (David, 1995).

Vlastkovec

Obec leží v jihovýchodním okraji Novobystřické vrchoviny, v nadmořské výšce 563 m, severovýchodně 3,5 km od **Slavonic**.

Jméno obce vzniklo r. 1924 z přípony – ec ke jménu Vlastkov.

R. 1399 se poprvé obec uvádí v pramenech. R. 1459 byl vlastníkem Konrád Krajíř z Krajku. Do r. 1849 náležel Vlastkovec k rudoleckému panství.

R. 1880 měl 168 obyvatel a 34 domů, r. 1921 165 obyvatel a 35 domů, r. 1947 164 obyvatel a 38 domů. V r. 1970 107 obyvatel a 26 domů, r. 1982 62 obyvatel a 22 domů, nyní má 48 obyvatel a 38 domů.

R. 1788 tu vznikla škola a byla k ní přiškolená osada Rubášov. R. 1974 byla pro malý počet zrušena a žáci převedeni do **Slavonic** (Nekuda, 2005).

Vodní pila Penikov (foto 3.)

Pochází z roku 1865 a je příkladem lidové architektury. Představuje díky své technologii ukázkou řemeslných dovedností sekerníků. Z hlediska evropské výjimečnosti a i původnosti jejího stavu a úplnosti vybavení je u nás zcela ojedinělá. Je kulturní památkou a to celá pila včetně technologie. Obec **Český Rudolec** je jejím majitelem. Zkrášlovací spolek Rudolecko zajistil její rekonstrukci a to v roce 2003, díky sekernickému mistru Janu Kudrny ml. z **Radíkova**.

Majitel o dvě stě let staršího Doubkova mlýna vystavěl i tuto pilu. Jako hospodářské zázemí rudoleckého zámku sloužil v minulosti nedaleký Penikovský dvůr. Příležitostně funkční a v provozu byla pila do roku 1970. Poté došlo ke zničení vodních kol a k průsakům rybníka do podpíli vlivem zanedbání údržby. Zborcení kamenných zdí způsobila pronikající voda, zdí, které nesly celodřevěné vrchní patro stavby.

Vodní „vrchní“ kolo zajišťuje pohon pily, které má průměr 3 metry. Hlavní ozubené kolo je na dubové hřídeli, to pomocí pastorku roztáčí dřevěný setrvačnick. Vodní energie je přes klikový mechanismus a ojnicí přenášena na pilový list v dřevěném rámu. Od pohybu dřevěného rámu je odvozen posuv vozíku se dřevem do řezu. Pro zpětný chod vozíku s upnutým kmenem se používá malé vodní kolo (cedule z lokality).

Vysoký kámen (foto 39., 40.)

Měří 738 m n.m. a je nejvyšším místem v České Kanadě. Od Kunžaku leží 4 km a to směrem na **Kaproun**. Nejčastěji bývá nazýván Markův kámen (Markstein – z němčiny), nebo také Mezní kámen, Velký kámen, Hraniční kámen. Je to vrch se seskupením zvláštních velkých kamenů. Na nich je k vidění mnoho dlouhých rýh a žlábkovitých škrab s řadou mis. Některé jsou hluboké až 23 cm a veliké 70 cm. Severně od vrcholu je kámen, který je zajímavý svými rýhy po celé ploše a miskou na boku kamene.

Z Vysokého kamene bývali vidět i vrcholy Alp, než okolní stromy vyrostly do takové výšky. Počátkem 16. století tudy vedli tři hranice diecézí a to pasovského, pražského a olomouckého. Z dřevěné konstrukce tu byl roku 1842 postaven triangulační bod, který ztrouchnivěl a byl odstraněn (David, 1995; Krafková, 2001).

Zámek Dobrohoř (foto 46.)

Stojí při silnici, je to obdélníková patrová budova s trojúhelným štítem. Klasicistní stavba ze začátku 19. století. Zdobená rivality, pilastry a krakorci. Dnes z větší části chátrá a je nevyužíván (Boháč, 1995).

Zámek „Malá Hluboká“ v Českém Rudolci (foto 50.)

Z roku 1351 pochází první zmínka o zámku, že od svého bratra koupil tvrz v Rudolci Pešík z Rudolce. Poté se vystřídal několik majitelů. Václav z Marejže kupuje Rudolec roku 1466 a vlastní ho až do roku 1630, pořád je to uváděno jako tvrz. Pak koupil statek se zámkem roku 1630 císařský hejtman Ferrante Coquito. Majitelka Marie Terezie Trautsohnová umírá roku 1741, a je proveden první inventář majetku a popis zámku (pokoj pro hosty, jídelna, pokojny kněžny s krbem, kabinet, chodba, pokoj paní, komora, lékárna, důstojnický pokoj, kuchyně, přípravná). Roku 1795 po smrti majitelky Marie Kateřiny Stettnerové byla v inventáři kaple na zahradě a oranžerie.

Následuje střídání majitelů, např. rod Daunů (1791–1801), rod Colloredo – Mansfeldů (1808–1810).

Úřední odhad panství pochází z roku 1806 a popisuje i dispozice tehdejšího zámku (starý zámek – severní křídlo při věži, nový zámek – jižní a východní část, dvůr, park se skleníkem).

Rudolecké panství roku 1810 kupuje šlechtic ruského původu Řehoř Hrabě Razumovský. On i jeho dědic Lev Razumovský prováděli na zámku četné stavební úpravy. Major ženijního vojska Michael Angelo Ritter von Picchioni kupuje zámek v roce 1856. Poté zámek za čtyři roky vyhořel, a proto se rytíř rozhodl pro komplexní přestavbu. Zámek Mira – Mare sloužil jako vzor a i četné stavby v Anglii. Stavební styl je nazýván dnes jako Anglosaská novogotika nebo Tudorovská. Roku 1864 byla přestavba ukončena, je shodná s dnešní podobou zámku.

Romantická podoba zámku byla chloubou obci i majitele. K zázemí odpočinku a relaxaci se staly zahrady i parky. Svoji přezdívku „Malá Hluboká“ si zámek vysloužil svojí podobou.

Na okolí obce přispíval i rytíř Picchioni, a dotvářela se i romantická výletní stezka mezi Rudolcem a **Penikovem** se známým psím hřbitovem. Je nutno podotknout, že krátce po výstavbě se na východní straně objevují rozsáhlé „mapy“, které způsobila vysoká hladina podzemních vod. Proto dochází k obnově vodního příkopu, jako odvodňovacího kanálu.

Držitel rytířského řádu Angelo Picchioni umírá v roce 1891. Novým majitelem se stává Ludvík, jeho syn, který umírá roku 1908 a to bezdětný. Zámek zdědila jeho sestra Jana, provdaná za němce Kurta Reinhartha. Posledním majitelem zámku byl jejich syn Arnošt a to v roce 1945. Kvůli své nacistické minulosti opouští narychlo panství, utíká do jihoamerické Chile.

Po odchodu majitele nastává období zkázy. Po osvobození je zámek vyrabován a to několikrát. Čtrnáct dní ho drancují ruští a francouzští zajatci. V nedalekém lese je zřízen záchytný tábor a ze zámku se stává infekční pavilon. Zámek je opuštěný od roku 1946.

Od roku 1945–1947 je zámek nevyužívaný, žádostí obce blo,aby byl využíván jako ubytovací objekt, neprošlo to. Roku 1948 byl přidělen k Československým Státním Statkům jako ubytovací zařízení. R. 1955 oprava plechové krytiny, v parku umístěna latrína. 3. 5. 1958 se stává zámek s parkem a příslušenstvím chráněnou kulturní památkou pod číslem 1795. Povolena v místech části parku výstavba mateřské školky roku 1964. První dokumentace k opravám zpracována r. 1970. R. 1972 nedostatek finančních prostředků. Okresní Národní Výbor přebírá zámek r. 1972 a to jako záměr vybudovat domov důchodců. Zámek ve vlastnictví státu r. 1998. Převod na obec roku 2001, zaplacená odhadní cena 2,5 mil.Kč. Zámek kupuje roku 2004 Pragoprojekt a.s. – vyjednávání stavebního povolení na projekt luxusního hotelu. Pragoprojekt a.s. roku 2005 kupuje od pozemkového fondu rybník „Vrzalák“ a zámecký park. Zámek je zapsán roku 2008 do seznamu nejohroženějších památek České Republiky.

Nakonec byl zámek, zámecký park a rybník „Vrzalák“ koupen roku 2009 společností Pena plus a.s., později byl koupen i pivovar. Do budoucna má být ze zámku 4* hotel (cedule z lokality).

Zámek v Maříži (foto 37.)

Pochází z počátku 18. století. V r. 1926 napsal J. Tiray, že je ozdobou dědiny, dnes je v ruinách zarostlý hustým porostem.

Dříve na místě zámku stávala tvrz, která vznikla r. 1372, kdy Oldřich a Ješek z Olešné přijali od markraběte Jana v léno ves Maříž s tvrzí. R. 1494 tvrz s vsí drželi bratři z Řečice. V jejich držení zůstala tvrz, ves a dvůr až do r. 1607, kdy je Jan Řečický z Řečice prodal Marii Anně Kořenské z Terejova. Během 17. století ve v držení vsi vystřídal řada majitelů až r. 1713 ji získala rodina Butzů z Rolsberka a ta přebudovala tvrz r. 1717 v zámek. V 19. století byl upravený, poté byl v 50. letech 20. století zbourán, kdy se obec stala součástí pohraničního nepřístupného pásma (Albrecht, 2004; Nekuda, 2005).

Zvůle

Leží od Mostů 1,5 km jižním směrem a to v hlubokých lesích. Zvůle vznikla z přeměny slov zvóle – zvykle. Obec byla osvobozena od dávek roboty.

V 16. století byl Krajíří z Krajku vystaven rybník Zvůle. O Zvůli nejsou ze 17. a 18. století žádné zprávy. Ve vsi bylo 47 obyvatel v 10 domech a to roku 1870. Poté, během 20. století docházelo k úbytku obyvatel a nyní jsou zapsáni pouze tři. Slouží spíše k rekreaci.

V roce 1811 byla postavena bývalá lesovna a to pod čp. 10. a bývalá hájovna pod čp. 11. U rybníka Zvůle byla v září 1783 postavena myslivna a bydlel tam myslivec z Petrova. A v r. 1811 byla postavena z cihel a kamenů a je pod čp. 10 a nyní je majetkem Vondráků od r. 1977.

V roce 1904 tu byla vybudována kaple, kterou revírník Karel Faustus nechal postavit. 10. 7. 1904 byla vysvěcena kunžackým farářem Šimonem Kabátem. 13. 6. 1926 byl vysvěcen zvon na této kapli a za pak byl odvezen za druhé světové války a dosud tu nebyl žádný nainstalován. Truhlář Jan Kraška zhotovil oltář. Kaple je na seznamu památek okresu Jindřichův Hradec. V posledních letech byla opravena.

Buk vyhlášen památným stromem, jeho stáří se odhaduje na 450 let. A také Švehlova lípa byla ve 30. letech 20. století vysazena naproti kapličce a to díky předsedovy vlády Antonína Švehly a to na jeho paměť.

Na kraji obce je z roku 1868 kříž (Krafková, 2001).

10. FOTOGRAFICKÁ PŘÍLOHA (foto autorka DP)

Foto 1. Psí hřbitov

Foto 2. Francouzský kámen

Foto 3. Vodní pila Penikov

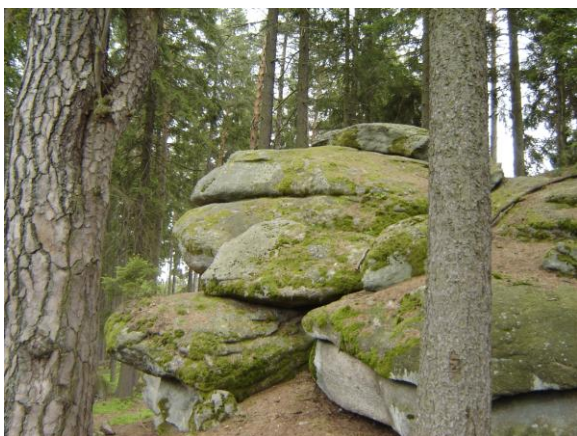

Foto 4. Schillerovy kameny

Foto 5. Graselova sluj

Foto 6. Puška u Graselovy sluje

Foto 7. Elfí skály

Foto 8. Kaplička pod Landštejnem po červené

Foto 9. Bunkr u Slavonic

Foto 10. Pfaffenschlag

Foto 11. Areál čs.opevnění u Slavonic

Foto 12. Areál čs.opevnění u Slavonic

Foto 13. Rozsocháče v areálu čs. opevnění u Slavonic

Foto 14. Samorosty u Slavonic

Foto 15. Samorosty u Slavonic

Foto 16. Pomník v Heřmančičkách

Foto 17. Kostel v Olšanech

Foto 18. Rašeliniště u Suchdola

Foto 19. Viklan Trkal u Suchdola

Foto 20. Viklan u Zvůle

Foto 21. Čertův kámen u Kunžaku

Foto 22. Úzkorozchodná železnice, zastávka na Hůrkách

Foto 23. Obelisk u Alběře

Foto 24. Kostel v Klášteřu I

Foto 25. Kostel v Pomezí

Foto 26. Bunkr z muzea čs. opevnění Klášter II

Foto 27. Hrad Landštejn

Foto 28. Hraniční kámen Čechy-Morava

Foto 29. Troják

Foto 30. Kačležský rybník

Foto 31. Pomník Járy Cimrmana

Foto 32. Jára Cimrman

Foto 33. Sejf na Graselově stezce

Foto 34. Poutní kostel Božího Těla

Foto 35. Masné krámy u Kunžaku po červené

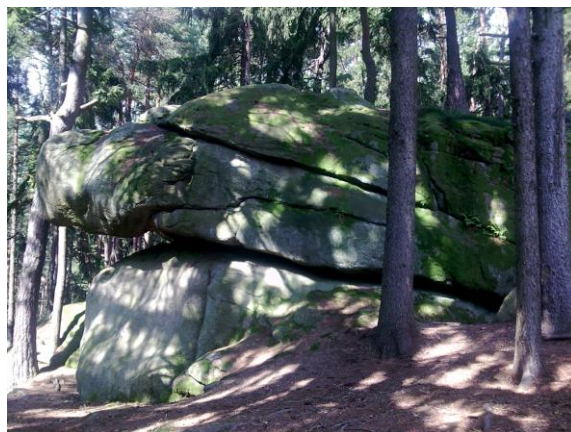

Foto 36. Skalní město u Stálkova

Foto 37. Zámek v Maříží

Foto 38. Trojmezí (Dreislander)

Foto 39. Vysoký kámen

Foto 40. Vysoký kámen

Foto 41. Kamenný historický rozcestník v Klenové

Foto 42. Lesní pamětní deska

Foto 43. Pamětní deska nad Rožnovem Foto 44. Přírodní památka Gebharecký rybník

Foto 45. Bizon americký

Foto 46. Zámek Dobrohoř

Foto 47. Chata Katovna u Zvůle

Foto 48. Totem a kamenné sezení u chaty Katovny

Foto 49. Přírodní rezervace Blansko

Foto 50. Zámek „Malá Hluboká“